

NIEUWS- EN INFORMATIEBRIEF 189

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Kaag en Braassem

Website: <https://adviesraadkaagenbraassem.nl>

Datum: 13 april 2020

Emailadres: info@ASD-KaagenBraassem.nl of: secretariaat@ASD-kaagenbraassem.nl

*Beste adviesraadleden en overige geïnteresseerden,
Ook ik begin met de wens dat het coronavirus u alleen maar last heeft bezorgd en het met de gezondheid van u en uw naasten nog steeds goed gaat.
Nu de meeste van ons veel meer thuis zijn (gedwongen) is er mogelijk ook meer tijd voor informatie en nieuws uit het sociaal domein. Daarom weer een nieuws/ en informatiebrief.
Doe er uw voordeel mee en blijf gezond!
Met vriendelijke groet,
Fried Elstgeest (elstgeest12@hotmail.com)*

Rood staat voor: JEUGD

Zwart staat voor: GEESTELIJKE ZORG

Bruin staat voor: WERK en INKOMEN

Blauw staat voor: WMO

Groen staat voor: WONEN

Paars staat voor: DIVERS

- 1) Huisvesting van arbeidsmigranten
- 2) Plan van Eigen Kracht-conferentie voor een vrouw (35) met psychische problemen
- 3) Monitor Gemeentelijke Zorginkoop 2019 van PPRC
- 4) Gids voor alle mogelijke vragen rond de zorg
- 5) MorgenWonen in Rijssen kan twee nieuwe woningen per dag leveren
- 6) Gemeenten steeds meer geld nodig voor uitvoering van de Wmo en jeugdzorg
- 7) Privacybeleid en privacyreglement gemeente Kaag en Braassem 2020
- 8) In 2030 een overheid die eerlijk, begripvol en simpel is
- 9) Ontmoetingscentrum op Kinderboerderij Voorschoten voor ouderen
- 10) Veel negatieve verhalen over jeugdzorg, maar het is niet alleen maar kommer en kwel
- 11) Gemeenteraden krijgen week extra de tijd om vergaderstukken van de VNG te behandelen
- 12) Eén aanbieder, continu reflecteren en leren zijn ingrediënten van 'Utrechtse model' jeugdhulp
- 13) Inburgeringsplicht
- 14) Ontwikkelen van woonvoorzieningen met zorg voor ouderen vraagt geduld en lange adem
- 15) Dorpsgericht werken in het sociaal domein de toekomst
- 16) Van een keukentafelgesprek kan veel afhangen
- 17) Ggz moet in een breder kader gaan meedenken met het sociaal domein
- 18) Meer dan driekwart van de schuldhulpverleners sluit nooit of vrijwel nooit een aflospauze af
- 19) Beeld dat Veilig Thuis Haaglanden te pas en te onpas kinderen uit huis plaatst onjuist
- 20) 'Geen instelling mag meer geld aan mij verdienen.'
- 21) Beschermt 'groen om je heen' tegen dementie
- 22) Dementie: Doe gezonde dingen waar u plezier aan beleeft en die u daarom vol kunt houden
- 23) Zijn opbrengsten uit zonnepanelen aan te merken als inkomen of vermogen?

- 24) Beroep op bijzondere bijstand
- 25) Inzet van **praktijkondersteuners** jeugd-ggz
- 26) 20 woonstudio's voor mensen met geheugenproblemen
- 27) Gemeentebestuur is dikwijls blij de zaken aan de bewoners zelf over te laten
- 28) Met een eigen vervoersorganisatie meer grip op het vervoer te krijgen
- 29) Mag u uw fiets op de stoep parkeren?
- 30) Als je hier wilt blijven wonen, is er een plan nodig
- 31) **Appèl doen op andere sectoren om problemen rond jeugd samen op te lossen**
- 32) Nieuwe dienst voor het was- en strijkwerk van inwoners die hun eigen was niet kunnen doen
- 33) **De kans dat je slachtoffer wordt van geweld is thuis het grootst**
- 34) ¼ van gemeentelijke websites onvoldoende toegankelijk voor slechtzienden en slechthorenden
- 35) Voor enorme piek ouderen die er aan komt, **nooit op tijd voldoende nieuwe woonvormen**
- 36) Via aanbesteden sociale doelen verwezenlijken
- 37) Gemeenteraden laten kansen liggen om het beleid Sociaal Domein te sturen
- 38) Jongeren niet aanmerking voor schuldhulpverlening, vallen buiten allerlei wet- en regelgeving
- 39) Wat er mis is in de Participatiewet
- 40) Relatie Wmo en onderwijs
- 41) Groeiende groep Nederlanders doet langer dan drie jaar beroep op hulp van voedselbank
- 42) Op tijd rolstoel aangevraagd maar drie maanden later is deze rolstoel nog steeds niet geleverd
- 43) **Jongeren kunnen door verschillende factoren in een kwetsbare positie terecht komen**
- 44) Mensen die vanwege psychiatrische problemen in een kwetsbare positie verkeren
- 45) **De nieuwe aangescherpte meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld**
- 46) Veel professionals in sociaal domein en onderwijs worstelen met morele dilemma's

1) Huisvesting van arbeidsmigranten

Platform 31 21 februari 2020

7 tips voor de huisvesting van short stay arbeidsmigranten

Anne Heeger 06 57 94 18 66 anne.heeger@platform31.nl

Jeroen van der Velden 06 57 94 22 58 jeroen.vandervelden@platform31.nl

Arbeidsmigranten zijn hard nodig voor de lokale en regionale economie. Toch wordt deze groep vooral geassocieerd met overlast en uitbuiting. Ook zijn er volop vragen over goede huisvesting voor arbeidsmigranten. Want deze groep duikt bijvoorbeeld vaak op in vakantieparken. Het netwerk van Middelgrote Gemeenten (M50) en Platform31 organiseerden de Expertsessie arbeidsmigranten. Hier kwamen zo'n zeventig bestuurders en beleidsmedewerkers van overheden en marktpartijen samen tot 7 tips voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Tip 1: Neem je verantwoordelijkheid Wees je als bestuurder van een gemeente of provincie ervan bewust dat je een verantwoordelijkheid hebt voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Denk aan het grote economisch belang binnen je gemeente of regio. Sommige regio's zouden economisch instorten zonder de doelgroep, anderen zien arbeidsmigranten als oplossing om krimp tegen te gaan. Neem ook de verantwoordelijkheid voor de precare positie waarin arbeidsmigranten vaak verkeren wanneer ze in illegale huisvesting wonen. Afwachten is geen optie, want het aantal arbeidsmigranten gaat naar verwachting alleen maar toenemen. "Het is onze verantwoordelijkheid om bepaalde situaties niet te accepteren", benadrukt dagvoorzitter Hamit Karakus (Platform31) tijdens de expertsessie.

Voorbeeld: Tijdelijke huisvesting in Putten

In Putten regelt de gemeente de huisvesting in een van de vakantiepark. De gemeente weet dankzij een nachtregister precies wie hier verblijven – ook met het oog op de (brand)veiligheid. Om

het voor omwonenden acceptabel te maken, is de afspraak gemaakt dat deze woonsituatie tijdelijk is. Over een paar jaar wordt het park getransformeerd naar groen en parkeren.

Tip 2: Vraag om een eerlijke verdeling Spreek de rijksoverheid aan op haar verantwoordelijkheid en vraag om een eerlijke verdeling van lusten en lasten. Gemeenten die zich bereidwillig inzetten voor de huisvesting, doen dit vaak alleen voor ‘hun’ eigen arbeidsmigranten. Zij willen niet met kostbare middelen het woonvraagstuk van andere steden of bijvoorbeeld de Rotterdamse haven oplossen. Short stay arbeidsmigranten verplaatsen echter veel, waardoor je niet altijd duidelijke grenzen kunt trekken. Na een vakantieparkcontrole verplaatst de ondernemer bijvoorbeeld zijn arbeidsmigranten naar een ander vakantiepark en daarmee verplaatst het probleem zich – het zogenoemde waterbedeffect. Dan kan het Rijk een rol spelen.

Tip 3: Kweek allianties Werk als één overheid samen en vorm samenwerkingsverbanden in de regio. Met een sterkere informatiepositie en samenwerking op regionaal niveau komen gemeenten en uitvoerende diensten malafide ondernemers sneller op het spoor en kunnen ze huisvesting uit de illegaliteit halen. Zo voorkom je als overheid makkelijker dat je onbedoeld uitbuitingssituaties faciliteert.

Voorbeeld: Ariadneproject in Gelderland

In het Ariadneproject werken alle 51 Gelderse gemeenten, provincie Gelderland, het Openbaar Ministerie, politie, het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), de Belastingdienst, Koninklijke Marechaussee en Inspectie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (iSZW) samen. Het project brengt geldstromen in kaart en kan zo situaties van (arbeids)uitbuiting boven tafel krijgen. Dat maakt duidelijk verschil: de samenwerkingspartijen zien dat een aantal uitzendbureaus haar huisvestingsbeleid aanpast.

Tip 4: Vraag ondernemers om een woest aantrekkelijk plan Verleid lokale ondernemers om een huisvestingsplan te maken waar je als gemeente geen ‘nee’ tegen kunt zeggen. Stel randvoorwaarden op en denk mee over locaties. Laat je voorlichten en doe als bestuurder eerst regionaal onderzoek onder grote bedrijven: hoeveel arbeidsmigranten hebben zij in dienst? Hoe groot is het aandeel arbeidsmigranten binnen de eigen beroepsbevolking? “Alleen op de plekken waar gemeenten en ondernemers elkaar weten te vinden ontstaat transparantie en zien we goede praktijken rondom huisvesting”, brengt Wim Reedijk van Expertisecentrum Flexwonen in tijdens de bijeenkomst.

Voorbeeld: Labour Hotel Waalwijk

In het Labour Hotel Waalwijk werkt de gemeente nauw samen met lokale ondernemers en verschillende uitzendbureaus aan kwalitatieve huisvesting voor arbeidsmigranten. Het hotel is voor het SNF-keurmerk geïnspecteerd en de Stichting Normering Flexwonen (SNF) wil vanaf 2021 ieder pand ieder jaar controleren. Ondertussen komt er in Waalwijk een derde grootschalige campus voor arbeidsmigranten bij Ingram Micro. De huurkosten voor de arbeidsmigrant blijven hierbij binnen de perken. Het logistieke bedrijf compenseert namelijk voor de prijsopdrijving die ontstaat door schaarste in de woningmarkt.

Tip 5: Beïnvloed de beeldvorming De huisvesting van arbeidsmigranten ligt vaak politiek gevoelig. De gemiddelde Nederlander denkt bijvoorbeeld aan de concurrentie op de woningmarkt, overlast door overbewoning, verkeer in de straat om 5 uur ‘s ochtends en een gebrek aan parkeerplaatsen. Toon als bestuurder lef en praat met je bewoners hierover. Deel ook positieve voorbeelden over arbeidsmigranten.

Tip 6: Sluit aan bij de beleving van arbeidsmigranten zelf In de beleidsvorming en aanpak wordt veel gesproken óver (short stay) arbeidsmigranten, maar weinig mét hen. Wat vinden zij belangrijk tijdens hun verblijf? Tegen welke obstakels lopen zij op? Hoe lang willen ze blijven? Vraag je ook af of je wel representatieve mensen spreekt. Praat hierover met ondernemers, bezoek een vakantiepark of word als gemeente actief op sociale media of fora voor arbeidsmigranten.

Tip 7: Verruim je blikveld Kies voor een integrale aanpak. Rust op het gebied van huisvesting betekent vaak dat er sprake is van minder overlast en uitbuitingssituaties. Short stay arbeidsmigranten brengen echter een breder palet van neveneffecten met zich mee. Met name wanneer mensen toch langer willen blijven. Denk aan onzichtbaarheid doordat ze niet staan ingeschreven, (valse) concurrentie op de markt, verdere druk op de woningmarkt, dak- en thuisloosheid en vraagstukken over zorg, welzijn en integratie. Bij de overgang van kort naar middellang of permanent verblijf is een snelle aanpak dus niet de oplossing. Zorg liever voor continuïteit en borging in reguliere werkprocessen van de gemeente.

Lees de column van Hamit Karakus: De tragiek van de arbeidsmigrant (Fried: zie: <https://www.platform31.nl/nieuws/de-tragiek-van-de-arbeidsmigrant>)

2) Plan van Eigen Kracht-conferentie voor een vrouw (35) met psychische problemen

Eigen Kracht Centrale 21 februari 2020

Plan mislukt?

“Iedereen was heel tevreden over het plan, maar na drie maanden belde de hulpverlener dat het helemaal mislukt was en dat ze toch wilde ingrijpen,” vertelt een collega. Het plan van deze Eigen Kracht-conferentie was voor een vrouw (35) met psychische problemen. Ze was verslaafd geraakt aan alcohol en had mede hierdoor haar werk verloren. Toen ze zich steeds meer in huis opsloot, trokken familieleden aan de bel. “De zorgen waren groot en gelukkig liet de vrouw ons binnen. Ze wilde wel een plan maken, maar niet met veel mensen erbij. Liefst alleen haar ouders, een opa, broer en tante,” aldus de collega.

Structuur De tante noemde drie nichten met wie zij had gesproken over de situatie. Zij kwamen ook naar de planbijeenkomst. Daar maakten ze afspraken over ondersteuning, over de verslaving, over behandeling en over leuke activiteiten. Een groot probleem was dat het de vrouw niet lukte om structuur te krijgen in de dag. De drie nichten hadden ieder een eigen onderneming en boden met elkaar voor vier dagen in de week werk in hun bedrijven. Na de bijeenkomst had iedereen vertrouwen in het plan. Toen we belden na vier weken bleek het goed te werken. Totdat de vrouw een terugval kreeg en weer binnen bleef.

Op weg Mijn collega: “Ik werd gebeld door de behandelaar van de ggz die vertelde dat de professionals het gingen overnemen omdat het mis ging. Ik vroeg haar of ze nog contact had met de mensen rond de vrouw. Dat was niet het geval. Daarop vroeg ik naar het bestaande plan en toen zei ze: ‘Ja, nu je het zegt, daarin staat wat iedereen gaat doen als het anders loopt.’ We bespraken dat het uitvoeren van zo’n plan een proces is. Verandering gaat vaak niet in één keer. Bij een tegenslag ontstaat dan de neiging om te denken dat het dus niet werkt en dat het nodig is om als professionals alsnog de regie over te nemen. Het helpt om ook dan verbinding met de kring van familie en vrienden te zoeken. De behandelaar zei: ‘Ik ga contact zoeken, want ja, wat is mislukt? We zijn er duidelijk nog niet, maar er is al veel gebeurd en samen zijn we eigenlijk goed op weg.’”

Een sterk verhaal op vrijdag

Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien.

Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.

Ik wens u een prettig weekend!

Hedda van Lieshout

3) Monitor Gemeentelijke Zorginkoop 2019 van PPRC

Zorgvisie 21 februari 2020

'Gemeentes grijpen naar machtsmiddelen tegen tekorten zorgbudget'

In 2019 grepen gemeentes massaal naar machtsmiddelen zoals budgetplafonds en prijscriteria om grip te krijgen op de kosten voor jeugdzorg en de Wmo. Dat blijkt uit de Monitor Gemeentelijke Zorginkoop 2019 van PPRC.

Niet eerder vonden er volgens onderzoekers Madelon Wind en Niels Uenk ten opzichte van voorgaande jaren zoveel trendbreuken plaats. Dat heeft volgens hen vooral te maken met de tekorten in de jeugdzorg en de Wmo. 'Die tekenden zich al af in 2017, maar toen was het al te laat om met het inkoopbeleid van 2018 hierop de anticiperen. In 2019 zien we de eerste effecten', aldus Uenk, die sinds 2015 onderzoek doet naar de zorginkoop van gemeentes.

Monitor De monitor brengt in beeld hoe gemeentes hun zorginkoop rond de Wmo 2015 en Jeugdwet per 1 januari 2019 hebben geregeld. Voor het onderzoek zijn van alle gemeentes alle inkoopdocumenten verzameld (3.900 overeenkomsten voor 355 gemeentes) en geanalyseerd. In 2015 startte het onderzoek gericht op de Wmo. Sinds vorig jaar wordt ook de jeugdzorg meegenomen. Afgelopen jaar heeft de PPRC van VWS de opdracht gekregen dit onderzoek de komende drie jaar te blijven uitvoeren, inclusief een aantal uitbreidingen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit jaar is er extra aandacht voor gestelde kwaliteitseisen en transformatiedoelen.

Tekorten 'We zien dit jaar voor het eerst heel sterk de effecten van de grote tekorten in de jeugdhulp, in mindere mate de Wmo, op de gemeentelijke zorginkoop. Prijs als gunningscriterium en budgetplafonds worden massaal omarmd', aldus Uenk. Waar volgens Wind in 2018 vrijwel geen enkel budgetplafond werd toegepast, geldt dit in 2019 voor 26 procent van de afspraken rond jeugdzorg en voor 17 procent van de afspraken rond de Wmo. Uenk: 'Dat is echt een greep naar controle. Gemeentes willen weer grip krijgen op de kosten en denken hierin heilige middelen te vinden. Dat zijn het echter niet. Zo creëer je met budgetplafonds ook wachtlijsten, waar we ook niet op zitten te wachten'. Wind en Uenk verwachten dat de trend in 2020 alleen maar zal toenemen. Uenk ziet dat de beweging die gemeentes maken vooral op de korte termijn gericht is. Dat zal daadwerkelijke transformatie van het sociaal domein volgens hem niet bevorderen. Uenk: 'Ook al weten we met z'n allen hoe effectief bijvoorbeeld een ketenaanpak kan zijn, zorgaanbieders gaan geen dingen doen waar ze niet voor worden betaald. Een los innovatie-budgetje zal daar geen structurele verandering in brengen. Ik ben bang dat gemeentes te weinig focus leggen op de langere termijn, door bijvoorbeeld te investeren in preventie. De financiële nood ontnemt ruimte om te ontdekken hoe het uiteindelijk beter kan. Het zit nu zo in de knel dat het ook voor zorgaanbieders lastig is te investeren. Veel gemeentes zijn aan het overleven en maken geen wezenlijke stappen vooruit.'

Af van Open House? Open House is op sommige plekken volgens Uenk wellicht doorgeslagen, waardoor de deur is gaan open staan voor Jan en alleman. Tegelijkertijd stijgen de kosten, de vraag naar zorg, en de zorgfraude. Dit wordt volgens Uenk veel te makkelijk opgehangen aan het Open House systeem. 'Ik ben bang dat Hugo de Jonge niet van Open House is. Hij wil dat gemeentes weer met een beperkter aantal aanbieders gaat onderhandelen. Daarmee doen we al het goede dat ontstaan is door een andere manier van inkopen teniet. De Jonge lijkt weer terug te willen naar een manier van inkopen van vóór 2015. Waarom zijn we dan aan het decentraliseren geweest?' Er is volgens Uenk nog geen enkel onderzoek dat aantoonde dat het type inkoopstelsel invloed heeft op de mate van kosten, vraag en fraude.

Een ander beeld dat Uenk uit de wereld wil helpen is dat gemeentes voor 2019 de prijs lieten meetellen in de inkoop. 'Die prijzen stonden gewoon vast. Als er dan al geselecteerd werd bij de 10 procent gemeentes die geen Open House gebruikten, was dat op basis van kwaliteit. In 2019 heeft de helft van de gemeentes die selecteren echter rigoureuze gekozen voor een selectie op prijzen', zo stelt Uenk.

‘Goede’ voorbeelden Volgens Uenk is weinig bekend over wat écht werkt binnen het sociaal domein. ‘Lange tijd zijn we een beetje gedomineerd door het op het podium hijsen van gemeentes die zelf vonden dat ze het heel goed deden. Wie het hardst schreeuwde, werd het vaakst op allerlei platforms uitgenodigd om dat te komen vertellen. Om vervolgens hard van hun voetstuk te vallen.’ Volgens Uenk kwamen ze er vaak binnen drie jaar achter dat hun aanpak voordelen had, maar ook nadelen. Echt gedegen onderzoek in wat werkt, is nog zeer schaars. ‘Die vraag kan pas beoordeeld worden als een aanpak een jaar of vijf loopt. Er bestaat geen utopia waar het allemaal al uitgevonden is.’ Zelf onderzocht Uenk de invloed van Open House op tevredenheid. Zijn proefschrift toonde aan dat cliënten in een open house constructie tevredener zijn dan in de traditionele ‘selectieve systemen’.

Overige trendbreuken Wind en Uenk hebben gekeken naar de nieuwe contracten voor 2019 en deze vervolgens geconsolideerd met het geheel van 2019. Uenk: ‘De trends baseren we met name op de nieuwe contracten van 2019. Dat is waar je de verschuivingen ziet ontstaan.’ Ten opzichte van voorgaande jaren vallen er veel meer trendbreuken op in 2019. Niet alleen de budgetplafonds en het hanteren van prijzen als gunningscriterium vallen op. Wind: ‘We zien ook dat gemeentelijke samenwerkingsverbanden voor het eerst groeien, evenals het toepassen van gedifferentieerde tarieven.’

Volgens Uenk lijkt de maatschappelijke tendens ‘hoe complexer, hoe verstandiger om samen in te kopen’ te groeien. Dat geldt ook voor het besef dat huishoudelijke hulp niet dezelfde tarieven behoeven als specialistische hulpverlening. Gemeentes kiezen dan ook steeds vaker voor differentiatie in tarieven én inkoopsystematiek.

Wetsvoorstel resultaatgericht beschikken Uenk is overigens optimistisch over het wetsvoorstel waar minister De Jonge mee bezig is, betreffende resultaatgericht beschikken. Tegelijkertijd geeft hij aan dat alleen het wetsvoorstel de praktijk nog niet gaat veranderen. ‘Het is in mijn ogen goed dat gemeenten weer ruimte krijgen voor resultaatgericht beschikken en dus inkopen. Maar de huidige werkwijze in veel gemeenten moet wel worden doorontwikkeld. Alleen maar zeggen dat je een bepaald resultaat moet bereiken, dat je daarvoor een vast bedrag per maand krijgt en je vervolgens vertrouwen op je blauwe ogen, gaat niet werken. Als gemeente en aanbieder resultaten met elkaar afspreken, moet daarop ook worden toegezien. Dat vraagt om een hele andere manier van werken in de verantwoording, waarop ook nog eens het hele systeem op moet worden ingericht. Zowel gemeentes als aanbieders zullen daarvoor een andere mindset moeten ontwikkelen.’ Hoewel nog niet is ontdekt wat er op grote schaal werkt als het gaat over resultaatgericht beschikken, heeft Uenk er vertrouwen in dat gemeenten het daadwerkelijk gaan doorontwikkelen. ‘Gemeenten tonen vaak meer lef dan andere sectoren als het gaat over experimenteren met nieuwe systematieken.’

Shannah Spoelstra

4) Gids voor alle mogelijke vragen rond de zorg

Plus magazine 21 februari 2020

Voor iedereen die ZORG nodig heeft óf verleent

Lees deze gids om u (alvast) in te lezen hoe de zorg nou precies is geregeld én gebruik hem als naslagwerk. **Voor iedereen die ZORG nodig heeft óf verleent**

Er is genoeg ouderenzorg in Nederland, voor bijna iedereen. Maar het is niet altijd makkelijk te vinden.

Wat zijn uw rechten? Wie kan u helpen? Hoelang moet u wachten? Wat kost dit allemaal? Wat is een persoonsgebonden budget?

In deze nieuwe duidelijke en praktische gids beantwoorden we in 10 overzichtelijke hoofdstukken alle mogelijke vragen rond de zorg. Een flinke klus, want het zorglandschap is versnipperd en er zijn

veel partijen bij betrokken.

Lees deze gids om u (alvast) in te lezen hoe de zorg nou precies is geregeld én gebruik hem als naslagwerk .

Voor meer informatie en bestellen, [KLIK HIER >>>](#)

(Fried: zie: https://www.pluswebshop.nl/home/772-wegwijs-in-de-zorg-8718347757106.html?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=POLP-2020-02-21&utm_content=POLP-2020-02-21&utm_term=)

5) MorgenWonen in Rijssen kan twee nieuwe woningen per dag leveren

Tubantia.nl 22 februari 2020

VolkerWessels zet een nieuw huis neer in twee dagen

RIJSSEN - Nederland schreeuwt om nieuwe woningen. 70.000 zijn er nodig per jaar. MorgenWonen in Rijssen kan er twee per dag leveren. Prefab in de fabriek gemaakt en binnen twee dagen neergezet. Maar gebrek aan bouwlocaties zorgt voor een rem.

Gerben Kuitert 22 feb. 2020 „Tussen opdracht en oplevering van de woning zit bij ons drie maanden. Het voorliggende vergunningentraject duurt gemiddeld al snel een half jaar, maar op de snelheid daarvan hebben we geen invloed”, zegt Rik Hulsmans (51). „We bouwen op twee productielijnen nu twee woningen per dag. De productie verder opvoeren heeft nu weinig zin, want je moet wel plek hebben om ze neer te zetten.”

Troetelkind van Dik Wessels MorgenWonen heet het concept, waar Hulsmans en collega Niek Brand vanaf het begin – nu zeven jaren geleden – bij betrokken zijn. MorgenWonen is een dochterbedrijf van VolkerWessels. En het was het troetelkind van wijlen Dik Wessels. „Toen meneer Wessels ons plan om industrieel prefab badkamers te gaan maken had gezien, zei hij bijna meteen: dit is mooi, dit gaan we doen”, herinnert directeur Niek Brand (32) van MyCuby in Rijssen zich. „We zijn toen met een ontwikkelteam van vier man begonnen.” Inmiddels werken er rechtstreeks 20 man voor MorgenWonen. Die zorgen met de collega’s in de verschillende VolkerWessels-bedrijven voor circa 400 prefabwoningen per jaar.

Bij MyCuby in Rijssen worden de badkamers geassembleerd. Slechts drie man staan er aan de productielijn. Die leveren samen een toiletruimte en één complete badkamer per dag af, betegeld, voorzien van douche, cabine, wc, accessoires en leidingwerk.

Bestelling van 1000 woningen Nadat de in november 2017 overleden Dik Wessels het plan had omarmd ging het snel. Want Reggeborgh, het investeringsbedrijf van de familie, bestelde 1000 prefabhuizen bij MorgenWonen. Die grote order maakte het voor VolkerWessels – het moederbedrijf van MorgenWonen – verantwoord om fors te investeren in productiecapaciteit.

Voor 85 procent in eigen huis In juni 2014 stond Wessels vol trots met minister Stef Blok – toen nog van Volkshuisvesting - in een huiskamer in Holten bij de sleuteloverdracht van de eerste prefabwoning. Met laminaatvloer en met vloerbedekking beklede trappen aangevoerd vanuit de fabriek. Dik Wessels liep met fotografen en cameraploegen in zijn kielzog door en rond de woning. „Deze nieuwe manier van bouwen heeft de toekomst”, sprak de bouwtycoon. „Er zijn wel meer prefabconcepten, maar 85 procent van alles wat er in dit huis zit, is gemaakt binnen onze eigen VolkerWessels-bedrijven. Dat is uniek. Zo heeft De Groot Vroomshoop de kap geleverd, Reinaardt in Haaksbergen de deuren en De Mors in Rijssen de houtbouw. Het casco en de gevels worden gemaakt in de betonfabriek, bij Westo in Coevorden.”

Zo gebeurt het nog steeds. 2000 prefabwoningen heeft MorgenWonen sinds 2014 neergezet. Twintig procent van de totale jaarlijkse woningbouwproductie van VolkerWessels komt inmiddels uit de fabriek. „Industrieel gebouwd klinkt misschien niet zo aantrekkelijk”, beseft Rik Hulsman. „Maar je krijgt meer waar voor je geld, durf ik wel te beweren. Deze woningen zijn circa 20 procent goedkoper dan als we ze op de traditionele manier zouden bouwen.” De kopers zijn woningbouwcorporaties, beleggers, ontwikkelaars en steeds meer ook particulieren. Hulsman: „Er zijn drie basistypes met verschillende varianten daarop. Er valt voor kopers voldoende te kiezen, van variaties in het metselwerk en een dakkapel tot verschillende types badkamermeubilair en –accessoires.”

Zonnepanelen en warmtepomp Bij De Groot in Vroomshoop (250 werknemers) worden de daken geproduceerd. De zonnepanelen worden later, op de bouwplaats, gemonteerd. Want alle huizen van MorgenWonen zijn standaard voorzien van zonnepanelen en warmtepomp. Hulsman: „Vanaf de eerste woningen werken volgens de ‘nul-op-de-meter’ gedachte. Nu gaan andere bouwers dit ook doen, maar wij hebben een voorsprong met bijna 2000 prefabwoningen.” De industrieel gemetselde muren – ‘wij werken niet met steenstrips’ - komen uit de betonfabriek Westo in Coevorden en de vloeren uit de nieuwe Westofabriek in het Duitse Laar.

Blijven verbeteren Projectleider Jelmer Biesma (34) stuurt in de splinternieuwe fabriek (10.000 vierkante meter groot) in Laar de werknemers van de geautomatiseerde productielijn aan. Maar daarnaast is hij productontwikkelaar. Hij haalt zijn werkplezier vooral uit het steeds weer verbeteren van de vloeren, zegt Biesma. „Zie je die pvc-kokers daar liggen? Die lopen nu door de vloeren om gewicht te besparen. Bij de eerste woningen hadden we zes vrachtwagens nodig voor vervoer naar de bouwplaats, nu nog vijf. Zo zijn we de hele tijd aan het experimenteren.”

Weinig faalkosten Niet alleen efficiëntie in de productie drukt de prijs, de faalkosten zijn ook een stuk minder dan bij traditionele bouw. Hulsman: „Er gaan slechts zelden grote dingen mis. We hebben één keer gehad, dat er een trap met verkeerde draairichting was gemonteerd. Daar kwamen we pas achter toen de muren en het dak er al op zaten. Het halve huis is gedemonteerd om de goede trap er in te zetten. Dat was wel mooi om te zien, dat demonteren zonder te slopen ook lukte. Natuurlijk hebben we leergeld betaald. Er gaat nu nog weinig mis sinds het meest ingewikkelde – het logistieke proces – in één hand is gelegd, bij de materieeldienst van VolkerWessels.”

Geplaatst in twee dagen Het plaatsen van de woningen wordt door een ploegje van vier man gedaan, onder wie één kraanmachinist. Een dag later komen er twee collega's voor de afmontage en dan moet de schilder er nog door. Bouwplaatsen waar het krioelt met bouwvakkers

worden in de verdere toekomst een zeldzaamheid, verwacht Rik Hulsman. „Dat zal nog een tijd duren, maar uiteindelijk heeft industrieel bouwen de toekomst.”

‘Het is hier altijd mooi weer’ Jan Beunk (58) controleert met zijn spanningsmeter het stopcontact in de geprefabriceerde badkamer. Hij werkt vanaf de start, in 2013, bij MyCuby in Rijssen. „Ik komt uit de metaal. Heb staalconstructies gebouwd en heb een tijdje in het praktijkonderwijs gewerkt. Onderwijs is leuk, maar de hele rompslomp die er bij komt begon me tegen te staan. Binnen werken bevalt me beter dan bij weer en wind buiten. Hier is het altijd mooi weer en het is prettig werken hier.”

‘Leuker werk dan in de bakkerij’ Rijssenaar Arjan Sanderma (29) bedient bij De Groot in Vroomshoop de schiethamerinstallatie, waarmee de panlatten op de dakplaten worden gespijkerd. De hal waarin dat gebeurt is speciaal neergezet voor productie van prefabdaken. Hij is nog in opleiding, zegt Sanderma. „Ik werk hier sinds vorig jaar. Daarvoor was ik bakker. Bij een industriële bakkerij maakte ik 30.000 kozakken per dag. Dan is op een industriële manier daken fabriceren toch leuker. Ik heb ook nog als bouwvakker aan renovatieprojecten gewerkt, maar binnen werken is beter dan buiten.”

‘Het betaalt hier beter dan thuis’ IJzervlechter Waldek Plociniak (27) werkt in de nieuwe fabriek van VolkerWessels-dochter Westo in het Duitse Laar, vlak over de grens bij Coevorden. De vloeren voor de prefabwoningen worden er gemaakt. Waldek en zijn elf Poolse collega’s zorgen voor de stalen wapening, waarna de vloeren een mal in gaan om te worden volgstort met beton. „Bijna alle mannen die hier werken komen uit Wschowa”, vertelt Waldek. „We kennen elkaar van thuis. Hier betaalt het veel beter. Vier weken werken en dan een week naar huis, dat is ons ritme.”

6) Gemeenten steeds meer geld nodig voor uitvoering van de Wmo en jeugdzorg

Google melding Wmo: Vastgoedmarkt 22 februari 2020

Huiseigenaar betaalt rekening Wmo-tekort; ozb stijgt tot wel 44 procent

In veel gemeenten worden huiseigenaren dit jaar geconfronteerd met een stijging van de onroerendzaakbelasting (ozb) die dik in de dubbele cijfers loopt. Dit blijkt uit onderzoek in opdracht van Vereniging Eigen Huis naar de gemeentelijke woonlasten.

De Limburgse gemeente Beesel spant de kroon wat betreft de stijging van de ozb. Hier betalen woningeigenaren dit jaar 380,16 euro, een stijging van 44,2 procent ten opzichte van 2018 (263,68 euro). Ook de Gelderse gemeente Brummen (+38 procent), het Friese Dantumadeel (+ 35,2 procent), Stede Broec (Noord-Holland, + 33,7 procent) en Laarbeek (Noord-Brabant, + 33,6 procent), slaan huizenbezitters aanzienlijk zwaarder aan.

Kostenstijging Wmo Volgens Vereniging Eigen Huis (VEH) hebben gemeenten steeds meer geld nodig voor uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en jeugdzorg. Ze hebben nauwelijks mogelijkheden om deze kostenstijging op te vangen, behalve met een verhoging van de onroerendzaakbelasting (ozb). ‘Eind vorig jaar waarschuwde de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) al dat deze kosten jaarlijks met 7 procent zullen toenemen. Vereniging Eigen Huis vindt dat er duidelijke afspraken moeten worden gemaakt tussen het Rijk en de gemeenten over de bekostiging van deze zorgtaken. Budgettaire problemen mogen niet via een hogere ozb op huiseigenaren worden afgewenteld om de gemeentelijke begroting sluitend te krijgen.’

Afvalstoffenheffing Met een gemiddelde stijging van 9,5 procent gaat de afvalstoffenheffing nog harder omhoog. VEH spreekt van een record. In 157 gemeenten gaat deze woonlast met meer dan 10 procent omhoog. Daarnaast verhoogt een zestal gemeenten de heffing zelfs met meer dan 50 procent. Koploper is gemeente Etten-Leur; hier betalen huishoudens maar liefst 151 euro (+64 procent) méér voor het ophalen van het huisvuil dan vorig jaar. Inwoners van Ooststellingwerf,

Lansingerland, Sint-Michelsgestel en Lingewaard betalen dit jaar tussen de 86 euro en 103 euro meer.

Bevorderen recycling Belangrijke oorzaak van de stijging lijkt de hogere belasting te zijn die gemeenten betalen voor het storten en verbranden van restafval. Deze belasting steeg vorig jaar van 13 naar 31 per euro ton afval. Veel gemeenten berekenen deze lasten door in een hogere afvalstoffenheffing. Met de belastingverhoging wil de rijksoverheid recycling bevorderen.

Onderaan de streep Hoewel er bij 19 gemeenten dit jaar sprake is van dalende woonlasten, zijn de inwoners van de andere gemeenten onder aan de streep meer kwijt aan hun gemeentelijke woonlasten. In het al eerdergenoemde Laarbeek is de rekening voor huiseigenaren dit jaar gemiddeld 220 euro hoger dan in 2019. Etten-Leur, Oldebroek, Waddinxveen en Apeldoorn doen daar niet veel voor onder; hier gaan de gemeentelijke aanslagen met bedragen tussen de 125 en 175 euro omhoog.

Eerste publicatie door Robert Paling op 21 feb 2020

7) Privacybeleid en privacyreglement gemeente Kaag en Braassem 2020

Overheid.nl 22 februari 2020

Gemeenteblad van Kaag en Braassem

Datum publicatie

21-02-2020

09:00

Organisatie

Kaag en

Braassem

Jaargang en nummer

Gemeenteblad

2020, 47561

Rubriek

Beleidsregels

Privacybeleid en privacyreglement gemeente Kaag en Braassem 2020

Algemeen kader

Binnen de gemeente Kaag en Braassem wordt gewerkt met persoonsgegevens van burgers, medewerkers en (keten)partners. Persoonsgegevens worden voornamelijk verzameld bij de burgers voor het goed uitvoeren van de gemeentelijke wettelijke taken. De burger moet erop kunnen vertrouwen dat de gemeente zorgvuldig en veilig met de persoonsgegevens omgaat. In deze tijd gaat ook de gemeente mee met nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe technologische ontwikkelingen, innovatieve voorzieningen, globalisering en een steeds meer digitale overheid stellen andere eisen aan de bescherming van gegevens en privacy. De gemeente is zich hier van bewust en zorgt dat de privacy gewaarborgd blijft, onder andere door maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging, dataminimalisatie, transparantie en gebruikerscontrole. Het bestuur en management, maar ook een medewerker tijdens zijn reguliere werkzaamheden, spelen een cruciale rol bij het waarborgen van privacy.

De gemeente Kaag en Braassem geeft door middel van dit beleid een duidelijke richting aan privacy en laat zien dat zij de privacy waarborgt, beschermt en handhaaft. Dit beleid is van toepassing op de gehele organisatie en op alle processen, onderdelen, objecten en gegevensverzamelingen van de gemeente. Dit privacybeleid is in lijn met het algemene beleid van de gemeente en de relevante nationale en Europese wet- en regelgeving.

Wettelijke kaders voor de omgang met gegevens

De gemeente is verantwoordelijk voor het opstellen, uitvoeren en handhaven van het beleid.

Hiervoor gelden onder andere de volgende wettelijke kaders:

- de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Uitgangspunten

De gemeente gaat op een veilige manier met persoonsgegevens om en respecteert de privacy van betrokkenen. De gemeente houdt zich hierbij aan de volgende uitgangspunten:

- Rechtmatigheid, behoorlijkheid, transparantie**

Persoonsgegevens worden in overeenstemming met de wet en op behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt.

- Grondslag en doelbinding**

De gemeente zorgt ervoor dat persoonsgegevens alleen voor duidelijk omschreven en gerechtvaardigde doelen worden verzameld en verwerkt. Persoonsgegevens worden alleen met een rechtvaardige grondslag verwerkt.

- Dataminimalisatie**

De gemeente verwerkt alleen die persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het vooraf bepaalde doel. De gemeente streeft naar minimale gegevensverwerking.

Waar mogelijk worden minder of geen persoonsgegevens verwerkt.

- Bewaartermijn**

Persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan nodig is. Het bewaren van persoonsgegevens kan nodig zijn om de gemeentelijke taken goed uit te kunnen oefenen of om wettelijke verplichtingen te kunnen naleven.

- Integriteit en vertrouwelijkheid**

De gemeente gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens en behandelt deze vertrouwelijk. Zo worden persoonsgegevens alleen verwerkt door personen met een geheimhoudingsplicht en voor het doel waarvoor deze gegevens zijn verzameld.

Daarbij zorgt de gemeente voor passende beveiliging van persoonsgegevens. Deze beveiliging is vastgelegd in het informatiebeveiligingsbeleid.

- Delen met derden**

In het geval van samenwerking met externe partijen, waarbij sprake is van gegevensverwerking van persoonsgegevens, maakt de gemeente afspraken over de eisen waar gegevensuitwisseling aan moet voldoen. Deze afspraken voldoen aan de wet. De gemeente controleert periodiek deze afspraken.

- Subsidiariteit**

Voor het bereiken van het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt, wordt inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokken burger zoveel mogelijk beperkt.

- **Proportionaliteit**

De inbreuk op de belangen van de betrokkene mag niet onevenredig zijn in verhouding tot en met de verwerking te dienen doel.

- **Rechten van betrokkenen**

De gemeente honoreert alle rechten van betrokkenen.

Onderdeel van het privacybeleid is het hieronder opgenomen Privacyreglement. Het privacybeleid treedt na vaststelling door het college van burgemeester en wethouders in werking op de dag volgend op de dag van publicatie in het Gemeenteblad. Het beleid wordt minimaal iedere drie jaar geëvalueerd en indien nodig herzien. Aanpassingen van dit beleid worden gepubliceerd in het Gemeenteblad. De meest actuele versie van het beleid is te vinden op de website overheid.nl onder lokale wet- en regelgeving.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van gemeente Kaag en Braassem op 11 februari 2020,

De gemeentesecretaris M.E. Spreij de burgemeester, mr. K.M. van der Velde-Menting

Privacyreglement gemeente Kaag en Braassem 2020

1. Algemeen

In dit reglement laat de gemeente Kaag en Braassem zien op welke manier zij dagelijks omgaat met persoonsgegevens en privacy, en wat er wettelijk wel en niet verantwoord is.

Privacy speelt een belangrijke rol in de relatie tussen de burger en de overheid en staat daarmee hoog op de bestuurlijke agenda. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid over persoonsgegevens en gegevensuitwisseling op alle terreinen waar ze actief zijn. Gemeenten zijn verplicht om zorgvuldig en veilig, proportioneel en vertrouwelijk om te gaan met het verzamelen, bewaren en beheren van persoonsgegevens van burgers. Dat geldt voor taken op het gebied van basisadministraties, openbare orde en veiligheid, en het sociaal domein. Goed en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens is een dagelijkse bezigheid van gemeenten. Het beschermen van de privacy is complex en wordt steeds complexer door technologische ontwikkelingen, de decentralisaties, grote uitdagingen op het terrein van veiligheid en nieuwe Europese wetgeving. Daarom vinden wij het belangrijk om transparant te zijn over de manier waarop wij met persoonsgegevens omgaan en de privacy waarborgen.

2. Wetgeving en definities

De volgende begrippen worden in de AVG gebruikt (Artikel 4, AVG):

- **Betrokkene:** de persoon op wie de persoonsgegevens betrekking hebben. De betrokkene is degene van wie de gegevens worden verwerkt.
- **Verwerker:** de persoon of organisatie die de persoonsgegevens verwerkt in opdracht van een andere persoon of organisatie.
- **Persoonsgegevens:** alle gegevens die gaan over mensen en waaraan je een mens als individu kunt herkennen. Het gaat hierbij niet alleen om vertrouwelijke gegevens, zoals

over iemands gezondheid, maar om ieder gegeven dat te herleiden is tot een bepaald persoon (bijvoorbeeld; naam, adres, geboortedatum). Naast gewone persoonsgegevens kent de wet ook bijzondere persoonsgegevens. Dit zijn gegevens die gaan over gevoelige onderwerpen, zoals etnische achtergrond, politieke voorkeuren of het Burgerservicenummer (BSN).

- Verwerkingsverantwoordelijke: een persoon of instantie die alleen, of samen met een ander, het doel en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.

- Verwerking: een verwerking is alles wat je met een persoonsgegeven doet, zoals: vastleggen, bewaren, verzamelen, bij elkaar voegen, verstrekken aan een ander en vernietigen.

3. Reikwijdte

Het reglement is van toepassing op alle verwerkingen van persoonsgegevens door alle bestuursorganen van de gemeente. Oftewel: voor alle verwerkingen die binnen de gemeente plaatsvinden.

4. Verantwoordelijke

De bestuursorganen van de gemeente zijn allemaal verantwoordelijken voor de verwerkingen die door of namens de gemeente worden uitgevoerd. De bestuursorganen van de gemeente zijn de burgemeester, het college van burgemeesters en wethouders en de raad.

5. Verwerkingen (Artikel 4, AVG)

De verwerking van persoonsgegevens is elke handeling of elk geheel van handelingen met persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde processen. In de AVG valt onder een verwerking:

- Verzamelen, vastleggen en ordenen;
- Bewaren, bijwerken en wijzigen;
- Opvragen, raadplegen, gebruiken;
- Verstrekken door middel van doorzending;
- Verspreiding of enige andere vorm van ter beschikking stellen;
- Samenbrengen, met elkaar in verband brengen;
- Afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens.

Doeleinden (Artikel 5, AVG)

Volgens de wet mogen persoonsgegevens alleen verzameld worden als daarvoor een doel is vastgesteld. Het doel moet uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. De gegevens mogen niet voor andere doelen verwerkt worden. Voor de uitvoering van sommige wetten,

zoals bijvoorbeeld de Jeugdwet, zijn de doelen voor het verwerken in de wet al vastgelegd, net als de persoonsgegevens die gevraagd en verwerkt mogen worden.

Rechtmatige grondslag (Artikel 6, AVG)

De wet zegt dat er voor elke verwerking van persoonsgegevens een rechtmatige grondslag uit de wet van toepassing moet zijn. Dat betekent dat de verwerking alleen mag plaatsvinden:

- Om een verplichting na te komen die in de wet staat;
- Voor de uitvoering van een overeenkomst waar de betrokkene onderdeel was;
- Om een ernstige bedreiging voor de gezondheid van de betrokkene te bestrijden;
- Voor de goede vervulling van de gemeentelijke taak;
- Wanneer de betrokkene toestemming heeft gegeven voor de specifieke verwerking;
- Als het noodzakelijk is om gegevens te verwerken om een gerechtvaardigd belang te behartigen.

Wijze van verwerking

De hoofdregel van de verwerking van persoonsgegevens is dat het alleen toegestaan is in overeenstemming met de wet, en op een zorgvuldige wijze. Persoonsgegevens worden zoveel mogelijk verzameld bij de betrokkene zelf. De wet gaat uit van subsidiariteit. Dit betekent dat verwerking alleen is toegestaan wanneer het doel niet op een andere manier kan worden bereikt.

In de wet wordt ook gesproken over proportionaliteit. Dit betekent dat persoonsgegevens alleen mogen worden verwerkt als dit in verhouding staat tot het doel. Wanneer met geen, of minder (belastende), persoonsgegevens hetzelfde doel bereikt kan worden, wordt daar altijd voor gekozen worden.

De gemeente zorgt ervoor dat de persoonsgegevens kloppen en volledig zijn voordat ze verwerkt worden. Deze gegevens worden alleen verwerkt door personen met een geheimhoudingsplicht. Daarnaast beveiligd de gemeente alle persoonsgegevens. Dit moet voorkomen dat de persoonsgegevens kunnen worden ingezien of gewijzigd door iemand die daar geen recht toe heeft. Hoe de gemeente dit doet staat in het informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente en in een eventueel aanvullend beveiligingsplan specifiek opgesteld voor een proces of registratie.

Doorgifte (Artikel 44 t/m 50, AVG)

De gemeente geeft alleen persoonsgegevens door aan een land buiten de Europese Economische Ruimte (EER) of een internationale organisatie op grond van goedgekeurde afspraken door de Europese Commissie.

6. Transparantie en communicatie

Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

Via de Wob (en straks wellicht de Wet Open Overheid) kan een betrokkene een verzoek om informatie indienen bij de gemeente. Bij het verzoek bekijkt de gemeente altijd of het antwoord geen inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. In principe worden geen persoonsgegevens verstrekt.

Wet hergebruik van overheidsinformatie

De Wet hergebruik van overheidsinformatie regelt het op verzoek verstrekken van overheidsinformatie voor hergebruik. Bij het verzoek bekijkt de gemeente altijd of het antwoord geen inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. In principe worden geen persoonsgegevens verstrekt.

Informatieplicht (Artikel 13 en 14, AVG)

De gemeente informeert betrokkenen over het verwerken van persoonsgegevens. Wanneer betrokkenen gegevens aan de gemeente geven, worden zij op de hoogte gesteld van de manier waarop de gemeente met persoonsgegevens om zal gaan. Dit kan bijvoorbeeld via een formulier gebeuren. De betrokkene wordt niet nogmaals geïnformeerd als hij/zij al weet dat de gemeente persoonsgegevens van hem/haar verzamelt en verwerkt, en weet waarom en voor welk doel dat gebeurt.

Wanneer de gegevens via een andere weg verkregen worden, dus buiten de betrokkene om, wordt de betrokkene geïnformeerd op het moment dat deze voor de eerste keer worden verwerkt.

Verwijdering

De gemeente bewaart de persoonsgegevens niet langer dan nodig is voor de uitvoering van gemeentelijke taken, of zoals vastgelegd in de Archiefwet. Wanneer er nog persoonsgegevens opgeslagen zijn die niet langer nodig zijn voor het bereiken van het doel worden deze zo snel mogelijk verwijderd. Dit houdt in dat deze gegevens vernietigd worden, of zo worden aangepast dat de informatie niet meer gebruikt kan worden om iemand te identificeren (geanonimiseerd).

Rechten van betrokkenen (Artikel 13 t/m 21, AVG)

De wet bepaalt niet alleen de plichten van degenen die de persoonsgegevens verwerken, maar bepaalt ook de rechten van de personen van wie de gegevens worden verwerkt. Deze rechten worden ook wel de rechten van betrokkenen genoemd, en bestaan uit de volgende rechten:

- Recht op informatie: Betrokkenen hebben het recht om aan de gemeente te vragen of zijn/haar persoonsgegevens worden verwerkt.
- Inzagerecht: Betrokkenen hebben de mogelijkheid om te controleren of, en op welke manier, zijn/haar gegevens worden verwerkt.
- Correctierecht: Als duidelijk wordt dat de gegevens niet kloppen, kan de betrokkene een verzoek indienen bij de gemeente om dit te corrigeren.

- Recht van verzet: Betrokkenen hebben het recht aan de gemeente te vragen om hun persoonsgegevens niet meer te gebruiken.
- Recht op verwijdering: In gevallen waar de betrokkene toestemming heeft gegeven om gegevens te verwerken, heeft de betrokkene het recht om de persoonsgegevens te laten verwijderen.
- Recht op bezwaar: Betrokkenen hebben het recht om bezwaar te maken tegen de verwerking van zijn/haar persoonsgegevens. De gemeente zal hieraan voldoen, tenzij er gerechtvaardigde gronden zijn voor de verwerking.

Indienen van verzoek

Om gebruik te maken van zijn/haar rechten kan de betrokkene een verzoek indienen. Dit verzoek kan zowel schriftelijk als via de e-mail ingediend worden. De gemeente heeft een maand de tijd, vanaf de ontvangst van het verzoek, om te beoordelen of het verzoek gerechtvaardigd is. Binnen een maand zal de gemeente laten weten wat er met het verzoek gaat gebeuren. De gemeente kan binnen deze maand ook mededelen dat de termijn van het beantwoorden van het verzoek met twee maanden wordt verlengd. Als het verzoek niet wordt opgevolgd is er de mogelijkheid om bezwaar te maken bij de gemeente, bij de functionaris voor de gegevensbescherming van de gemeente, of een klacht in te dienen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Voor het uitvoeren van een verzoek kan de gemeente aanvullende informatie opvragen om zeker te zijn van de identiteit van de betrokkene.

7. Geautomatiseerde verwerkingen

Profilering (Artikel 22, AVG)

Profilering vindt plaats wanneer er een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt waarbij aan de hand van persoonsgegevens naar bepaalde persoonlijke aspecten van een persoon wordt gekeken om deze persoon te categoriseren en te analyseren, of om zaken te kunnen voorspellen.

De gemeente Kaag en Braassem maakt geen gebruik van profilering.

Big data en tracking

Door middel van Big data onderzoek en tracking mogen alleen gegevens verwerkt worden wanneer deze niet herleidbaar zijn tot een natuurlijk persoon. Daarnaast worden ze alleen verzameld voor onderzoek dat door, of namens, de gemeente wordt uitgevoerd. De verzamelde gegevens door Big data onderzoek en tracking zijn alleen de gegevens die door geautoriseerde personen zijn verzameld. Wanneer de gegevens worden omgezet in een dataset zal dataminimalisatie worden toegepast. Dit betekent dat alleen de data die echt nodig is voor het behalen van het doel gebruikt zullen worden. Daarnaast kunnen persoonsgegevens gepseudonimiseerd worden zodat zij niet herleidbaar zijn tot een persoon.

De gemeente Kaag en Braassem kan gebruik maken van Big data en tracking met inachtneming van bovenstaande voorwaarden.

Inzet van camera's

Binnen de gemeente kan onder bepaalde omstandigheden gebruik gemaakt worden van cameratoezicht, zoals vastgelegd in de Gemeentewet. Cameratoezicht kan onder andere worden gebruikt voor het vergroten van de veiligheid op straat. Camera's kunnen een grote inbreuk maken op de privacy van degenen die gefilmd worden. Om de privacy zo goed mogelijk te waarborgen worden camera's alleen ingezet wanneer er geen andere manieren zijn om het doel te bereiken.

Het gebruik van camera's door particulieren op de openbare weg is alleen toegestaan na toestemming van het college van B&W. Daarvoor wordt er een convenant afgesloten tussen de particulieren en het bestuursorgaan waarin o.a. de grondslag, het doel, de maatregelen tegen verlies en de bewaartermijn in opgenomen worden.

8. Plichten van de gemeente

Register van verwerkingen (Artikel 30, AVG)

De gemeente is verantwoordelijk voor het aanleggen van een register van alle verwerkingen waarvan de gemeente de verwerkingsverantwoordelijke is. Het register bevat een beschrijving van wat er tijdens een verwerking plaatsvindt, en welke gegevens daarvoor worden gebruikt, namelijk:

- De naam en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en, mogelijk, de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke;
- De doelen van de verwerking;
- Een beschrijving van het soort persoonsgegevens en de daarbij horende betrokkenen;
- Een beschrijving van de ontvangers van de persoonsgegevens;
- Een beschrijving van het delen van persoonsgegevens aan een derde land of internationale organisatie;
- De termijnen waarin de verschillende persoonsgegevens moeten worden gewist;
- Een algemene beschrijving van de beveiligingsmaatregelen.

Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (Artikel 35, AVG)

Met een gegevensbeschermingseffectbeoordeling worden de effecten en risico's van nieuwe of bestaande verwerkingen op de bescherming van de privacy beoordeeld. De gemeente voert deze uit wanneer er een geautomatiseerde verwerking, een grootschalige verwerking, of wanneer er een grootschalige monitoring van openbare ruimten plaatsvindt. Dit geldt in het bijzonder bij verwerkingen waarbij nieuwe technologieën worden gebruikt.

Aanstellen van een Functionaris voor gegevensbescherming (FG) (Artikel 37 t/m 39, AVG)

De gemeente heeft een FG aangesteld. De FG is betrokken bij alle aangelegenheden die

verband houden met de bescherming van persoonsgegevens. De taken van de functionaris zijn informeren, adviseren, toezicht houden, bewustwording creëren en optreden als contactpersoon van de AP. Het is niet de bedoeling dat de functionaris de taken op het gebied van bescherming van de privacy van de afdelingen overneemt. De afdelingen hebben hun eigen verantwoordelijkheid in het goed omgaan met privacygevoelige gegevens. Een verwerking van persoonsgegevens wordt eerst aan de FG gemeld voordat de verwerking begint. De FG is verantwoordelijk voor het structureel toetsen van de implementatie en de uitvoering van de wettelijke eisen en de gemeentelijke richtlijnen op het gebied van privacy. Voor vragen over privacy of over deze toelichting kunt u contact opnemen met de FG van de gemeente via het e-mailadres privacy@kaagenbraassem.nl.

Datalekken (Artikel 33 en 34, AVG)

Er is sprake van een datalek als persoonsgegevens kunnen worden ingezien door derden die geen toegang tot die gegevens mogen hebben of als de gegevens ten onrechte niet meer aanwezig zijn. Als er een datalek heeft plaatsgevonden zal door de gemeente een beoordeling van aard en ernst plaatsvinden.

Indien het datalek een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van (een) betrokkene(n), meldt de gemeente dit aan de AP zonder onredelijke vertraging. Als dit later dan 72 uur is, wordt er een motivering voor de vertraging bij de melding gevoegd. Als de inbreuk een hoog risico met zich meebrengt voor de rechten en vrijheden van de betrokkene(n) zal de gemeente dit aan de betrokkene(n) in eenvoudige en duidelijke taal melden. Om toekomstige datalekken te voorkomen worden alle datalekken geëvalueerd.

Behandeling klachten

Als de gemeente een wettelijke verplichting niet nakomt kan de betrokkene een klacht indienen. Deze zal via de klachtenregeling van de gemeente worden behandeld.

Hiernaast kan de betrokkene bij de functionaris voor de gegevensbescherming van de gemeente en bij de AP een klacht indienen.

In gevallen waar het reglement niets over zegt, beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan van de gemeente.

8) In 2030 een overheid die eerlijk, begripvol en simpel is

Zorg+welzijn 23 februari 2020

Blog: Achttien en dan?

Hoera mijn oudste kind, Cas, is achttien geworden. Wat ging er aan vooraf? In ieder geval het organiseren van een surprise party, maar ook de vraag van Cas: 'Papa, heb je even tijd om samen te kijken naar wat ik te doen heb nu ik bijna achttien word?'

Op een regenachtige zondagmiddag starten we met een ziektekostenverzekering. Echt goede vergelijkingen maken is onmogelijk en levert veel keuzestress en wikken en wegen op: dekkingen, hoogte van het eigen risico, tandartskosten etcetera.

Dan de zorgtoeslag. Al snel komen we er achter dat je die pas kunt aanvragen op de eerste dag van de maand nadat je achttien jaar bent geworden. Waarom is dat? Leuker kunnen ze het niet maken, maar makkelijker toch wel? Dan maar naar de website van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs). Eens kijken waar Cas recht op heeft. Het inkomen van de ouders berekenen, is lastig, maar daarna kan je heel snel en makkelijk een vinkje zetten voor een lening om elke maand extra geld te krijgen van

DUO. Maar is het ook nodig? Cas heeft een bijbaan. Samen hebben we alles op een rij gezet, conclusie: we gaan geen lening aanvragen.

Te dure levensstijl Bovenstaande is voor mij nog te overzien en ik ben blij dat ik Cas de goede vragen kan stellen over te maken keuzes. Maar niet elke achttienjarige groeit in zo'n situatie op. Ik kan me voorstellen dat in deze fase zaken fout gaan. Enerzijds omdat niet aan alles wordt gedacht en anderzijds omdat er foute keuzes op de loer liggen, met mogelijk flinke financiële consequenties voor nu en/of in de toekomst. Dat dit al fout kan gaan in het leven van jongvolwassenen, die vaak nog last hebben van de naweeën van het puberend bestaan, daarover maak ik me grote zorgen.

De mentor van mijn stiefdochter meldde ongevraagd aan mijn partner dat bijna alle jongeren op het roc leningen van DUO aanvragen en daarmee hun vaak te dure levensstijl financieren. Zij zien dit vaak als gratis geld. De leningen lopen op tot bedragen van boven de 20.000 euro. Dat betekent dat zij in de toekomst maandelijks substantiële bedragen moeten terugbetalen, waardoor bijvoorbeeld het kopen van een huis lastig tot onmogelijk wordt.

Eerlijk, begripvol en simpel De Ombudsman heeft onderzoek laten doen naar wat Nederlanders willen en verwachten van de overheid in 2030. Zij willen vooral een overheid die eerlijk, begripvol en simpel is. Is het eerlijk om jongeren te laten aanmodderen op het moment dat hun brein nog in de verbouwingsstand zit? Is het begripvol en simpel om pas een zorgtoeslag te kunnen aanvragen een maand nadat je de ziektekostenverzekering hebt afgesloten? Is het niet te simpel hoe makkelijk jongeren geld kunnen lenen met niet simpel te begrijpen consequenties voor de toekomst?

Sloophamer In maart is gelukkig de week van het geld voor jongeren. Dan kunnen we weer gaan repareren. Mijn advies: gedoseerd de sloophamer in het systeem en toewerken naar een andere overheid zodat burgers in 2030 kunnen zeggen: de overheid is eerlijk, begripvol en simpel.

Ruud van den Tillaar is algemeen directeur bij Kredietbank Limburg, bestuurslid bij de NvvK en adviseur voor het bestuur van Divosa.

9) Ontmoetingscentrum op Kinderboerderij Voorschoten voor ouderen

Unity.nu 24 februari 2020

Topaz start dagbesteding voor ouderen op Kinderboerderij Voorschoten

24 februari 2020 VOORSCHOTEN - Vanaf dinsdag 3 maart start ouderenzorgorganisatie Topaz met een nieuw ontmoetingscentrum op Kinderboerderij Voorschoten voor ouderen met beginnende dementie of ouderen die zich eenzaam voelen. In eerste instantie gaat het om één per week op dinsdag, van 10.00 tot 15.30 uur. Ouderen met een indicatie (WMO, Wlz of PGB) kunnen zich aanmelden voor deelname.

Naast het meer reguliere ontmoetingscentrum bij Topaz Vlietwijk in Voorschoten, start Topaz met een ontmoetingscentrum op deze nieuwe buitenlocatie. Kinderboerderij Voorschoten is gelegen op Landgoed Rosenburgh. Deze dagbesteding is speciaal bedoeld voor een kleine, vaste groep van mensen met dementie of ouderen die zich eenzaam voelen.

Dagbesteding

De deelnemers kunnen binnen blijven, maar ook het terrein van de kinderboerderij op. Wie wil kan helpen bij de dieren of in de moestuin. Maar het is nadrukkelijk geen vereiste dat deelnemers komen om te 'werken'. Een ervaren verzorgende van Topaz begeleidt de deelnemers. Zij biedt zorg en kan indien nodig ook medicatie toedienen.

10) Veel negatieve verhalen over jeugdzorg, maar het is niet alleen maar kommer en kwel

Zorg+welzijn 24 februari 2020

Jongeren bedanken hun jeugdhulpverlener in speciale campagne

Jongeren zetten hun favoriete jeugdhulpverlener in het zonnetje door ze te bedanken. Deze campagne #alsnogbedankt is een initiatief van Experienced Experts (ExpEx). ExpEx zet getrainde jonge ervaringsdeskundigen in als maatje van jongeren en/of adviseur van instellingen en overheden. Ook ervaringsdeskundige Maurits Boote bedankte een paar van zijn hulpverleners.

Wie heb jij bedankt? ‘Twee mensen: mijn casemanager van Bureau Jeugdzorg en mijn therapeut. De casemanager omdat ze me na jaren opeens opbelde en haar excuses aanbood. Ze had via de media gezien dat ik op mannen val, en wist dat destijds helemaal niet. Toen ze mijn casemanager was, had ik het thuis moeilijk en werd ik op school gepest. Ik worstelde ook heel erg met mijn homoseksualiteit, maar dat wist zij niet omdat zij die ene vraag niet stelde: op wie word jij verliefd? Daar bood ze haar excuses voor aan: “Als ik die vraag gesteld had, had je leven er wellicht anders uitgezien”, zei ze. Ze vertelde dat ze toen net van de opleiding kwam en alles volgens het boekje deed, en dat die vraag nog niet in dat boekje voorkwam.’

Waarom was je dankbaar voor haar excuses? ‘Dat ze überhaupt “sorry” zei vond ik bijzonder, omdat dit helaas te weinig gebeurt in de hulpverlening. Zelf durfde ik nooit over mijn homoseksualiteit te beginnen, ik had het echt nodig dat een ander hierover begon. De andere persoon die ik heb bedankt, is mijn therapeut. Zij kleurde buiten de lijntjes, wat voor mij heel erg helend werkte. Ze gaf me bijvoorbeeld een knuffel als ze zag dat ik dat nodig had en ze toonde haar emoties. Soms zat ze zelf te huilen bij mijn verhaal. Dat leerde mij in contact te komen met mijn eigen emoties. Ze deelde ook haar eigen ervaringen, waardoor zij een mens werd, in plaats van alleen hulpverlener. Ze nam me serieus, en dat heeft me heel erg geholpen. Ik heb haar dit live laten weten door haar te verrassen met een bedank-video op een tablet.’

Hoe was dat? ‘Geweldig! Ik voelde me net Robert ten Brink die voor All You Need is Love langskomt met een liefdevolle videoboodschap. Mijn therapeut was er helemaal sprakeloos van. Je merkt wel dat hulpverleners deze bedankjes moeilijk kunnen ontvangen. Ze zeggen heel snel: “Ja maar dat heb je vooral aan jezelf te danken”. Dat is tekenend voor hoe slecht we hierin zijn als mens. En hoe weinig het dus in de hulpverlening gebeurt, erkenning krijgen. Ze zijn zo bezig met de ander helpen en bekrachtigen, dat ze zichzelf vergeten.’

Waarom zijn jullie deze campagne gestart? ‘Je hoort veel negatieve verhalen over jeugdzorg, maar het is niet alleen maar kommer en kwel. Er zijn zoveel hulpverleners die goed werk verrichten, die je op het juiste pad zetten of je een inzicht geven. We wilden ze positief in het zonnetje zetten, maar tegelijkertijd ook op deze manier feedback en inspiratie geven: dit is steunend voor jongeren, hier help je ons bij.’

Wat is de belangrijkste tip die je hulpverleners kunt meegeven? ‘In mijn bedankvideo, maar ook in die van anderen, zie je vooral terug dat niet per se de grote dingen waar de aandacht en het geld naartoe gaan –zoals de opleidingen, protocollen en behandelmethodes- het verschil maakt voor de cliënt, maar juist de kleine dingetjes, die je niet op de opleiding leert.’

Zoals? ‘We weten uit onderzoek dat een derde van een succesvolle behandeling de behandeling zelf is, twee derde komt door de hulpverlener die ‘m geeft: is er een klik en vertrouwen tussen hulpverlener en cliënt? Is de hulpverlener authentiek? Voor mij bereik je dit vooral als je dus buiten die lijntjes kleurt. Hoe zou je reageren als het om je kind zou gaan? Dan geef je soms ook een knuffel, zorg je ervoor dat je goed bereikbaar bent en durf je je eigen emoties te tonen. Als je kind een belangrijke dansvoorstelling heeft, stuur je ‘s ochtends ook een appje om hem veel succes te wensen. Oprechte betrokkenheid is belangrijk. De hulpverleners die je bijblijven, zijn de hulpverleners die het nét een beetje anders deden. Die hebben bijvoorbeeld iets over zichzelf gedeeld. En we moeten vaker het gesprek voeren over of er een match is of niet.’

Hoe bedoel je? ‘Veel hulpverleners zeggen tegen jongeren: “Als je geen klik voelt met mij, moet je het zeggen.” Maar dat durf je als jongere vaak niet, want je voelt je afhankelijk van bijvoorbeeld je voogd. Die bepaalt of je bijvoorbeeld op verlof mag of niet. Je bent als jongere bang dat je hiermee de relatie op het spel zet. Openheid en transparantie, hoe afgezaagd dit ook klinkt, het is echt belangrijk. Maak het laagdrempelig voor de jongere om voor een andere hulpverlener te kiezen, door bijvoorbeeld te zeggen: “Waarom werkt het nu even niet tussen ons? Wat kan ik anders voor je?” En als je zelf al aanvoelt dat je geen match met de jongere ben, geef dat dan ook gewoon aan. Veel hulpverleners lijden aan een soort redderscomplex: die vinden dat wat andere hulpverleners niet gelukt is, hen wél moet lukken. Zet je over je ego heen, en laat dat los.’

Heb je nog andere tips? ‘Het is okay om je eigen emoties te tonen. Dus je mag je frustraties laten zien als je bijvoorbeeld geen pleeggezin voor een jongere kunt vinden. En wees ook transparant over waaróm dit niet lukt.’

Wat kun je doen als je als jongere je hulpverlener alsnog wil bedanken? ‘Je kunt een video maken waarin je je hulpverlener bedankt en die delen we dan via de kanalen van ExpEx, (Fried: zie: <https://www.expex.nl/>) of je kunt de video zelf delen via social media en gebruik de hashtag #alsnogbedankt. Ik snap dat het een hoge drempel is om een video op te nemen, je kunt natuurlijk ook je hulpverlener bedanken door hem of haar persoonlijk een berichtje te sturen, het hoeft niet via ons. Een vriend van mij appte: “Dit heeft mij de ogen geopend” en hij stuurde zijn behandelaar een bedankje via LinkedIn. Het hoeft niet zo groot. Het hoeft ook niet per se een jeugdzorgmedewerker te zijn, het kan ook je leraar of pleeggezin zijn.’

Wat is nog belangrijk om te weten? ‘Ik benadruk steeds dat hulpverleners buiten de lijntjes moeten durven kleuren, maar als ze dit constant doen, moeten we misschien ook de kleurplaat aanpassen. Ze leren veel op de opleiding, die wij hen vervolgens als ervaringsdeskundige proberen af te leren. Het hele systeem is nu op angst gebouwd: tuchtrecht, negatieve berichten in de media en wat als het misgaat? Vroeger nam een hulpverlener een jongere die met kerst alleen op de groep zou zijn nog mee naar huis voor het kerstdiner. Dat is nu ondenkbaar, maar wel heel jammer.’
Rhijja Jansen

11) Gemeenteraden krijgen week extra de tijd om vergaderstukken van de VNG te behandelen

Binnenlands Bestuur 24 februari 2020

Raad krijgt meer kans op meebepalen VNG-beleid

Hans Bekkers 23 feb 2020 Gemeenteraden krijgen voortaan een week extra de tijd om vergaderstukken van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) te behandelen en een oordeel te vellen over de te nemen besluiten van de koepelorganisatie.

Dat besluit VNG-stukken voor de Algemene Ledenvergadering (ALV) eerder richting gemeenteraden te sturen, is genomen na kritiek op de korte termijn die gemeenten tot nu toe doorgaans hadden om een oordeel te vellen over moties en voorstellen. Sommige van die besluiten hebben namelijk behalve bindende ook financieel ingrijpende gevolgen.

Amper bespreekpunt Besluitvorming over welk standpunt een gemeente inneemt bij VNG-ALV's is in veel gemeenten een college-aangelegenheid, zo bleek vorig jaar uit een inventarisatie door VNG-Magazine. In de raad werden VNG-stukken amper besproken; in de meeste gemeenten werden ze ter kennisgeving aangenomen bij de ingekomen stukken.

Gemeenteraden kunnen het college een doorlopend mandaat verschaffen, waarmee zij het college de macht geven om bij VNG-vergaderingen namens de gemeente te stemmen, zonder dat eerst aan de raad te hoeven voorleggen. ‘Daarmee loopt de raad het risico ongemerkt in te stemmen met

bindende standaarden die de gemeente verplichten drie euro per inwoner af te dragen aan een fonds', aldus de Vereniging voor Raadsleden.

Jaarcongres De huidige termijn die wordt gehanteerd voor het versturen van de ALV-stukken naar raad en college bedraagt vier weken. Maar omdat er gemeenteraden zijn die maar eens per maand vergaderen, dan het voorkomen dat er geen raadsvergadering plaatsvindt tussen verzending van de stukken en de VNG-ALV. Op initiatief van de VNG-commissie raadsleden & griffiers is om die reden besloten bovenop de termijn van vier weken één week extra te nemen.

12) Eén aanbieder, continu reflecteren en leren zijn ingrediënten van 'Utrechtse model' jeugdhulp

Binnenlands Bestuur 24 februari 2020

Transformatie jeugd in Utrecht op goede weg

Yolanda de Koster 24 feb 2020 De keuze voor één aanbieder en het continu reflecteren en leren zijn belangrijke ingrediënten van het 'Utrechtse model' voor jeugdhulp. Dat werkt goed, concluderen onderzoekers na een 'snuffelonderzoek'. Maar er zijn nog meer succesfactoren.

'De transformatie blijkt voor gemeenten een complexe opgave te zijn. Het bieden van effectieve, tijdige en samenhangende ondersteuning aan jeugdigen en hun gezin op lokaal en regionaal niveau is nog lang niet gerealiseerd', stelt bestuurskundige Jan-Kees Helderma (Radboud Universiteit) in het recent verschenen onderzoek naar de werking van het 'Utrechtse model'. In de ogen van de onderzoekers kan pas van werkelijke transformatie worden gesproken als er wordt gewerkt vanuit het principe 'een gezin, een plan, een regisseur', als sprake is van normaliseren en demedicaliseren en als er maatwerk wordt geleverd. Maar ook dat, wanneer dat nodig is, tijdig voldoende specialistische kennis aanwezig is zodat escalatie van problematiek kan worden voorkomen. En dat is in Utrecht het geval, stellen de onderzoekers van de RU, Universiteit Amsterdam en Columbia University (New York). De drie onderzoekers geven Utrecht na onderzoek een ruime voldoende voor de wijze waarop zij de basis jeugdhulp en de specialistische jeugdzorg in de wijken heeft georganiseerd. Komt nog bij dat Utrecht in tegenstelling tot andere (100.000+)gemeenten een relatief klein tekort heeft van 0,8 miljoen euro over 2018 tegen bijvoorbeeld de 40 miljoen euro van Amsterdam en de 22 miljoen euro van Den Haag.

Utrecht koos voor één aanbieder 'De belangrijkste institutionele keuze die Utrecht heeft gemaakt is om de basis jeugdhulp onder te brengen in buurtteams Jeugd en Gezin binnen een daartoe nieuwe opgerichte organisatie, Lokalis', aldus het rapport van Helderma en collega-onderzoekers Jonathan Zeitlin en Charles Sabel. 'De keuze om een nieuwe organisatie op te richten voor de basis jeugdhulp maakte de gemeente Utrecht minder afhankelijk van het historisch aanwezige aanbod en maakte het mogelijk om de focus te leggen op het opnieuw inrichten van het jeugddomein.' Het is een partnerschap waarbij je een langdurige relatie aangaat en met elkaar kunt zoeken naar wat er voor het bewerkstelligen van die transformatie nodig is', licht Helderma toe.

Utrecht koos voor 'één zak geld' 'Een tweede belangrijke voorwaardenscheppende keuze is de zogenaamde 'vierkant' financiering voor specialistische jeugdzorg. Deze lump sum financiering verlegde de aandacht van het traditionele denken in producten en bestaand aanbod naar de vraag wat individuele cliënten daadwerkelijk nodig hebben aan zorg en ondersteuning. De lump sum financiering zorgde ook voor financiële en contractuele zekerheid zodat de aandacht kon worden verlegd naar de inhoudelijke en institutionele transformatiedoelen en naar de relaties tussen beiden', aldus het rapport van Helderma e.a. 'Deze manier van financiering brengt heel veel rust en financiële zekerheid bij de aanbieders; dat is heel belangrijk', benadrukt Helderma.

Voor de buurtteams van Lokalis is gekozen voor populatiegerichte bekostiging. Helderma: 'Een vast bedrag per jaar dat is terug te voeren naar de kenmerken en behoeften van de verschillende buurten, en op basis daarvan naar de inzet van de teams.' Dat geeft dezelfde, belangrijke, rust en financiële zekerheid bij aanbieders.

Specialistische teams schurken tegen basisteams aan ‘De meest ingrijpende en recente innovatie in het Utrechtse Jeugdinstel is de realisatie van teams voor buurtgerichte specialistische jeugdzorg’, stellen de onderzoekers. In 2017 werd gestart met een pilot van twee zogeheten Extr@teams. Per 2020 zijn er in alle wijken buurtgerichte specialistische jeugdzorgteams. Waardevol, zeker omdat ze in de nabijheid van de buurtteams jeugd en gezin zijn geïntegreerd. Vaak zitten ze in hetzelfde gebouw. ‘De essentie van het in die nabijheid organiseren van basis jeugdhulp en specialistische jeugdzorg is dat de generalist leert van de specialist, maar ook omgekeerd’, aldus Helderman. ‘Op die manier kan breder naar de problematiek worden gekeken. Maar als het nodig is, kan direct specialistische zorg worden ingeschakeld.’ Ook kan weer makkelijker worden afgeschaald, en kan het gezin door de nauwe contacten tussen de teams verantwoord worden overgedragen aan het buurtteam van Lokalis.

Volgens de onderzoekers lijken de specialistische jeugdzorgteams in samenwerking met de gezinswerkers van het buurtteam een directe bijdrage te leveren aan het ‘normaliseren’ en de-medicaliseren van problematiek. In de wijken waar de Extr@teams als pilot zijn gestart, blijkt een ‘significante daling in het aantal beschikkingen en verwijzingen voor specialistische jeugdzorg te hebben plaatsgevonden’, constateren de onderzoekers.

Reflecteren en leren De onderzoekers noemen reflecteren en leren van casuïstiek een van de succesfactoren van het Utrechtse model. En daar wordt in Utrecht vol op ingezet, zo zagen zij. ‘Het leren van casuïstiek en daarmee het leren als onderdeel van het normale werkproces wordt sterk gepropageerd.’ ‘Je moet accepteren dat je de blauwdruk niet hebt, maar dat je gaandeweg leert wat werkt en wat niet werkt’, stelt Helderman. ‘Dat kun je alleen maar doen door daar voortdurend op te reflecteren en er echt een lerend stelsel van te maken. Dat gebeurt in Utrecht.’

13) Inburgeringsplicht

Binnenlands Bestuur 25 februari 2020

VVD Leiden wil inburgeringstraject voor Turken

Adriaan de Jonge 25 feb 2020 1 reactie Turkse nieuwkomers die de afgelopen negen jaar naar Nederland zijn gekomen, hoefden niet verplicht een inburgeringscursus te volgen. De VVD in Leiden vraagt het college of die groep wel een vrijwillig inburgeringstraject aangeboden kan worden.

Plicht De aanleiding is een maatregel die minister Koolmees (Sociale Zaken, D66) eerder deze maand aankondigde. Turkse nieuwkomers waren vanaf 2011 uitgesloten van de inburgeringsplicht omdat de rechter destijds oordeelde dat dat in strijd was met het associatieverdrag tussen de EU en Turkije. Maar minister Koolmees liet weten dat de plicht opnieuw ingevoerd kan worden, waarschijnlijk met ingang van 2021.

Taal Maar de inburgeringsplicht gaat niet met terugwerkende kracht gelden voor Turken die tussen 2011 en 2020 naar Nederland kwamen. Alyssa Voorwald, raadslid voor de VVD in Leiden, vroeg het college of er voor die groep alsnog een vrijwillig inburgeringstraject geregeld kan worden. Ze maakt zich namelijk zorgen dat deze nieuwkomers meer moeite hebben gehad ‘om de Nederlandse taal te leren, een baan te vinden en zelfstandig mee te draaien in de samenleving.’

Quotum Rotterdamse wethouder Bert Wijbenga (integratie en samenleven, VVD), partijgenoot van Voorwald, suggereerde eerder dit jaar dat er een lokaal quotum zou moeten komen op het aantal statushouders dat een gemeente jaarlijks opneemt. Volgens hem zou dat maximaal één statushouder per duizend inwoners moeten zijn. Hiermee zouden gemeenten meer grip op de toestroom van migranten krijgen.

2021 Inburgering is officieel nog geen gemeentelijke taak, maar in 2021 gaat dat veranderen. Dan gaat de nieuwe Wet inburgering in, waarmee gemeenten de verantwoordelijkheid krijgen voor de inburgering van

Reactie op dit bericht

Door Opmerker (orig) op 27 februari 2020 08:43

Heee, VVD-Leiden, los van EU-regels geldt dat natuurlijk ook voor Engelsen, Luxemburgers, Oostenrijkers, et cetera. Neem ik aan. Consequent zijn hoor!

14) Ontwikkelen van woonvoorzieningen met zorg voor ouderen vraagt geduld en lange adem

Zorgvisie 25 februari 2020

'Ontwikkelen wonen met zorg vraagt lange adem'

Het ontwikkelen van woonvoorzieningen met zorg voor ouderen vraagt om geduld en een lange adem. Knelpunten in wet- en regelgeving, maar ook tussen de verschillende stakeholders maken het de initiatiefnemers niet makkelijk. Dat blijkt uit onderzoek van bureau HHM in opdracht van ActiZ, de branchevereniging van VVT-organisaties.

De afgelopen tijd is er veel aandacht geweest voor de positie van kwetsbare ouderen. Door de vergrijzing neemt hun aantal toe. Dat leidt tot wachtlijsten voor verpleeghuizen, maar ook tot een roep om andere, beter aangepaste woonvoorzieningen voor ouderen die nog thuis kunnen en willen wonen. Woonvoorzieningen mét zorg lijken een goede oplossing. HHM onderzocht de meerwaarde van dit soort initiatieven en keek ook naar de barrières waar deze op stuiten.

Beleid In de huidige wet- en regelgeving zitten veel knelpunten, stellen de respondenten in het onderzoek. Zij noemen vooral de schotten tussen de Wet landurige zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het landelijke beleid met betrekking tot zorg en ondersteuning zorgt bij de initiatiefnemers van woonvoorzieningen met zorg voor onzekerheid. In welke mate is de huidige inrichting van het zorgstelsel ook nog van toepassing als we een aantal jaar vooruitkijken?, vragen zij zich af. De invoering van het abonnementstarief in de Wmo, bijvoorbeeld, maakt het voor mensen aantrekkelijker om langer gebruik te blijven maken van Wmo-voorzieningen. Hierdoor schuiven mensen een verhuizing naar een woonvoorziening met zorg voor ouderen voor zich uit, als een Wlz-indicatie (al dan niet in de vorm van een VPT) wordt vereist.

Personeel De initiatiefnemers van woonzorgvoorzieningen maken zich verder zorgen over de toekomstige beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel. 'Het groeiend aantal kwetsbare ouderen en de verwachte tekorten op de arbeidsmarkt maakt dat dit knelpunt de komende jaren verder zal toenemen', schrijven de onderzoekers. 'Initiatiefnemers vrezen dat een 'gevecht' ontstaat tussen zorgorganisaties om personeel te werven en te binden. De zorgorganisaties vissen namelijk allemaal in dezelfde vijver.'

Financiering De financiering van deze woonvormen stelt de initiatiefnemers op vele vlakken voor uitdagingen. Gemeenschappelijke ruimtes in wooncomplexen blijken moeilijk uit het zorgbudget te financieren. Bij sociale huurwoningen is het moeilijk om de investeringen in extra ruimte en voorzieningen lastig terug te verdienen. Voor zaken als domotica en andere nieuwe technologie is geen structurele financiering. Essentiëler nog, misschien, is dat het een opgave blijkt om de zorg te financieren, onder meer door budgetplafonds in de Zvw.

Het vinden van een geschikte/passende locatie is een knelpunt dat vaak samen wordt genoemd met knelpunten in wet- en regelgeving en financiering. 'De samenwerking die hiervoor nodig is tussen zorgaanbieder, gemeente en vastgoedeigenaar en die lastig op gang komt of te realiseren is, wordt in de praktijk als een knelpunt ervaren', aldus de onderzoekers.

Meerwaarde Volgens de onderzoekers hebben de woonvoorzieningen met zorg voor ouderen 'absoluut meerwaarde', voor zowel bewoners, de betrokken (zorg)organisaties en de maatschappij in bredere zin. Het ontwikkelen van deze voorzieningen vraagt echter geduld en een lange adem, concluderen zij.

Samira Ahli redacteur Zorgmanagement

15) Dorpsgericht werken in het sociaal domein de toekomst

Google melding Wmo: De Halsterse & De Zuidwestkrant (persbericht) 26 februari 2020

"Een plan op maat voor elk dorp"

wo 26 feb 2020, GEMEENTE WOENSDRECHT - Er komt een plan op maat per dorp met daarin de resultaten die alle betrokken partijen gezamenlijk willen behalen. Ook komt er per dorp een aanspreekpunt voor inwoners met vragen.

Volgens de gemeente Woensdrecht is dorpsgericht werken in het sociaal domein de toekomst. Het college van burgemeester en wethouders is akkoord gegaan met het voorstel dat samengesteld is door de partners in het sociaal domein en de gemeente.

Verantwoordelijk portefeuillehouder Lars van der Beek: "Samen met de partners hebben we geconstateerd dat we nog meer op maat willen werken in de diverse dorpen van de gemeente Woensdrecht. We willen dat de mensen nog dichter bij huis en op een laagdrempelige manier terecht kunnen met hun vragen en problemen. Door dit in de dorpen zelf te organiseren, zetten we het voorliggend veld maximaal in: mensen kunnen snel laagdrempelige hulp krijgen voordat de problemen zo groot zijn dat er geïndiceerde hulp nodig is." Om stappen voor de toekomst te kunnen nemen, is het belangrijk dat alle partijen die een rol hebben in het voorliggend veld een gezamenlijke toekomstvisie hebben. De Brede Welzijns- instelling Woensdrecht (BWI), GGD West-Brabant, KBO-Kring Woensdrecht, ISD Brabantse Wal, MEE West-Brabant, Stichting De Bunt, Thuiszorg West-Brabant, WijZijn Traverse Groep, Wmo Adviesraad, Zorg om Zorg en de gemeente Woensdrecht kiezen er samen voor om de toegang tot het sociaal domein in de dorpen op maat en resultaatgericht op te pakken. Via een dorpsplan wordt vastgesteld wat er nodig is in het dorp en welke partijen daar een rol in gaan spelen. Burgerinitiatieven, vrijwilligers en inwoners met goede ideeën die kunnen bijdragen aan de doelstellingen, zijn welkom om aan te sluiten. Van der Beek: "Sinds de transities vijf jaar geleden kregen de gemeenten in Nederland er nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij in het sociaal domein. Wij zijn nu klaar om de volgende transformatie in te zetten: samen met de partners de beweging naar voren maken, vroegtijdig hulp bieden, per dorp kijken wat er nodig is en wie daar een rol in heeft en dat alles op basis van een gezamenlijk budget. Het vergt moed van alle partners en van de gemeente om hiermee te gaan pionieren."

Dorpscoördinatie De gemeente neemt de coördinatie op zich om samen met de betrokkenen tot een activiteitenplan voor elk dorp te komen en te kijken hoe en waar er een lokaal aanspreekpunt voor inwoners is of kan komen. "Dit plan wordt gemaakt samen mét de partners, mét het dorp", benadrukt Van der Beek. "Er zijn geen extra financiële middelen beschikbaar voor deze doorontwikkeling. We kunnen geen dorpscoördinator aanstellen dus zullen we met de bestaande mensen en middelen moeten zorgen dat we toch die omslag in werken voor elkaar kunnen krijgen. Wij geloven erin en zetten ons voor 100% in om dit tot een succes te maken. Samen met onze partners."

16) Van een keukentafelgesprek kan veel afhangen

IkWoonLeefZorg 26 februari 2020

Laat geen kansen liggen in het keukentafelgesprek

Van een keukentafelgesprek kan veel afhangen. Aan de hand van dat gesprek bepaalt de gemeente of u thuis zorg of ondersteuning nodig heeft, in welke vorm en voor hoeveel uur. Zó haalt u er alles uit wat erin zit.

Heeft u ondersteuning of zorg nodig om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te blijven wonen? Dan kunt u via de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) hulp vragen aan de gemeente. U krijgt dan een uitnodiging van een Wmo-consulent voor een persoonlijk gesprek, bij u thuis. Vandaar de naam

keukentafelgesprek. De Wmo-consulent doet onderzoek naar uw persoonlijke situatie en vraagt welke ondersteuning u nodig denkt te hebben. Het is belangrijk dat alles wat u wilt bespreken aan bod komt en dat u de juiste antwoorden geeft. Daarmee kunt u voorkomen dat u straks te weinig hulp krijgt. Een paar tips.

Begin op tijd Neem op tijd contact op met uw gemeente als u hulp wilt aanvragen. U dient uw aanvraag in bij het Wmo-loket van uw gemeente. De wachttijd voor een keukentafelgesprek kan oplopen tot zes weken. Daarna kan het nog een tijd duren voordat de zorg op gang komt. Het hele proces kan in totaal wel tien weken in beslag nemen. Wacht dus niet te lang met hulp vragen. Heeft u direct hulp nodig? Dan kunt u het beste contact opnemen met het sociaal wijkteam of het WMO-loket in uw gemeente en de situatie uitleggen. Daarmee vergroot u de kans op een snelle procedure.

Voorbereiding Maak van te voren een lijst met onderwerpen en vragen die u wilt stellen, zodat u niets vergeet. Denk aan zorg, huishouden, klusjes en boodschappen. Wat kunt u zelf? Wat wilt u beslist niet uit handen geven? Aan wat voor hulp heeft u echt behoefte? En wat verwacht u van de toekomst? Deze checklist helpt u op weg. Verdiep u in de mogelijkheden die de Wmo in uw gemeente geeft. Dat varieert van hulp in de huishouding tot aanpassingen in de woning. Individuele begeleiding kan ook. Dan komt iemand bij u langs om u te helpen met de administratie of om bijvoorbeeld afspraken met de tandarts te regelen of een vervoerspas aan te vragen. In sommige gemeenten vallen niet alle vormen van hulp onder de Wmo. Denk aan een boodschappendienst of een klusjesman. Aarzel niet om daar toch naar te vragen als u daar behoefte aan heeft. Vraag de consulent mee te denken over oplossingen.

Vraag iemand erbij Twee weten meer dan één. Laat u helpen door een partner, familielid, mantelzorger, goede vriend of vriendin en bereid samen het gesprek voor. Bespreek met elkaar wat u wilt zeggen en zorg dat u er hetzelfde over denkt. Gaat u samen met een mantelzorger het gesprek in? Ook de mantelzorger kan aangeven welke zorg of ondersteuning hij of zij kan geven en welke steun hij of zij daarbij kan gebruiken. Of vraag bij uw gemeente naar een onafhankelijk cliëntondersteuner of mantelzorgmakelaar. Die kan samen met u een persoonlijk plan maken. Hierin legt u vast wat u zelf kunt doen, welke veranderingen u in de toekomst verwacht en wat u belangrijk vindt om zelf te blijven doen.

Overschat uzelf niet Zeg niet te snel dat u iets wel zelf kunt doen. U hoeft niet te overdrijven, maar maak uw hulpvraag ook niet te klein. Laat uitslagen van medische onderzoeken, medicijngebruik en ander bewijs zien. Alles wat iets zegt over uw persoonlijke situatie is belangrijk bij het gesprek.

Alleen verder praten Misschien wilt u niet alles bespreken waar uw naaste bij zit. Vraag dan bij de gemeente een gesprek voor uzelf aan om uw kant van het verhaal bespreken. Dat geldt zowel voor degene die zorg nodig heeft als voor de mantelzorger.

Neem de tijd Heeft u te weinig tijd tijdens het gesprek om alles te bespreken, vraag dan gerust om een vervolgspraak.

Na afloop

Vraag de Wmo-consulent om een samenvatting van het gesprek en schrijf de hoofdpunten op. Later ontvangt u een verslag van het gesprek. U kunt dan rustig bekijken of alles klopt en of u dingen mist die wel zijn besproken. Ook kunt u dan eventuele aanvullingen of wijzigingen doorgeven.

Meer informatie

In deze brochure vindt u veel informatie over het keukentafelgesprek. (Fried: zie: <https://adviespuntzorgbelang.nl/media/23988/brochure-keukentafelgesprek.pdf>)

17) Ggz moet in een breder kader gaan meedenken met het sociaal domein

Zorgvisie 26 februari 2020

‘Smal begrip ggz-behandeling staat ketenaanpak in het sociaal domein in de weg’

De ggz heeft nog te weinig oog voor factoren buiten de muren van de behandelkamer en impact die de geestelijke gesteldheid van mensen heeft op hun omgeving. Dat zegt Sander van Arum van de Stichting Civil Care, psychotherapeut en expert op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

‘Ggz-behandelaars beoordelen situaties nog te vaak op basis van wat ze op dat moment zien in de behandelkamer. Ze zouden bij cliënten meer moeten vragen naar wat hun partner of wat hun kinderen thuis merken van hun psychische klachten’. Dat maakt het volgens Van Arum lastig om de ketenaanpak in het sociaal domein voor huiselijk geweld te doen slagen. Hij stelt dat de ggz in een breder kader moet gaan meedenken met het sociaal domein over hoe zij haar kennis aanvullend kan inzetten.

Multisectoraal samenwerken ‘Vaak gebeurt er zoveel binnen een gezin waar sprake is van huiselijk geweld, dat één hulpverlener dat niet allemaal kan overzien. De situaties zijn ingewikkeld en er is veel gaande. Waar moet je beginnen?’. Daarvoor is volgens Van Arum multisectorale samenwerking nodig, om de problemen gezamenlijk te ordenen, concretiseren, prioriteren en aan te pakken.

Samen met kinder- en jeugdpsychiater Linda Vogtländer heeft Van Arum de visie ‘Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg’ geschreven. Deze richt zich op alle professionals die in hun werk te maken krijgen met geweld en onveiligheid in huiselijke kring en beschrijft een aanpak van huiselijk geweld in drie stappen. Eerst de structurele onveiligheid aanpakken met een veiligheidsplan. Dan risicogestuurde zorg inzetten om de risicofactoren voor herhaling van geweld en onveiligheid aan te pakken en dan ondersteuning of behandeling bieden voor herstel. Daarmee kan verdere vooruitgang en participatie van kinderen en volwassenen aan het gewone leven mogelijk gemaakt worden.

‘Hulp’ verlenen Volgens Van Arum focussen zorgprofessionals in zowel het sociaal domein als de ggz zich in hun hulpverlening nog te veel op onderliggende problematiek. Deze staat los van de onveilige context waarin die problematiek speelt. ‘Dat is precies de reden waarom het zo moeilijk lijkt om misbruik, geweld en ernstige verwaarlozing aan te pakken. Een voorbeeld: er vindt partnergeweld plaats in een gezin, emotioneel en/of fysiek. Moeder is depressief, vader heeft een verslaving. Kinderen zijn angstig en/of vertonen probleemgedrag op school. De politie komt elke drie weken langs. De meeste hulpverleners neigen ernaar om na een korte crisisinterventie bij een incident direct de depressie en verslaving aan te pakken via de ggz. Daar zijn immers allerlei behandelingen voor. Die behandelingen gaan echter niet werken in een situatie waarin het structureel onveilig is’, licht Van Arum toe.

Stress en angst bij structurele onveiligheid Van Arum: ‘Als we weten dat in het gezin of de relatie een reeks van onveilige situaties is geweest (structurele onveiligheid), moet die reeks eerst stoppen. Zonder directe veiligheid blijven gezinsleden schade oplopen.’ Dat kunnen we volgens Van Arum ook terug zien in de hersenen. ‘Stress en angst maken dat gezinsleden niet in hun eigen kracht kunnen gaan staan, laat staan een hulpvraag formuleren of meedenken hoe de onderliggende problemen aan te pakken.’

Hulp voor directe veiligheid kan zich volgens Van Arum dan ook richten op elementen die direct stress wegnemen. ‘Als er morgen een deurwaarder voor de deur staat of het gezin heeft morgen geen eten, dan is dat een enorme stressfactor. Dat moet gelijk worden aangepakt. Iemand moet die deurwaarder bellen om hem op de pauzetoets te zetten.’

Bijschaling De professionals die het gezin al kennen zijn volgens Van Arum de aangewezen personen om samen met ouders en hun netwerk de meest onveilige situaties te benoemen. Ook is het hierbij essentieel om kinderen en ouders heel duidelijk uit te leggen waarom er zorgen zijn en over welke concrete situaties die gaan. Wanneer het veiligheidsplan niet binnen 3 maanden de gewenste resultaten heeft, wordt het tijd om er opnieuw naar te kijken met specialisten, bijvoorbeeld met de ggz. Daarbij is het van belang dat de ggz vanuit haar kennis aanvullend meekijkt naar het veiligheidsplan dat er al ligt. Van Arum spreekt hier ook wel over bijschaling, in plaats van opschaling. ‘De ggz-professional moet echt leren aansluiten op het sociale domein en zijn behandeling niet loszingen van de lokale situatie en de context van onveiligheid.’

Gezamenlijk veiligheidsplan Het is volgens Van Arum geen makkelijke taak om zo gezamenlijk een veiligheidsplan op te stellen. ‘Niemand voelt zich direct de aangesproken instantie om cliënten te helpen beschermen en het geweld of de ernstige onveiligheid te helpen stoppen. Een wijkteam werkt vraaggericht, terwijl bij structurele onveiligheid een gezin niet in staat is die hulpvraag te stellen. De ggz zet in op behandeling waarbij vooral gekeken wordt naar afname of controle van symptomen. Daarbij worden niet automatisch extra behandeldoelen geformuleerd in relatie tot de onveiligheid. Veilig Thuis kan over het algemeen maar kort betrokken blijven en ook de politie komt niet dagelijks langs.’

De vraag die de zorgprofessionals om het gezin heen gezamenlijk moeten stellen is volgens Van Arum: wat zijn de meest schadelijke onveilige situaties en hoe pakken we dat samen aan? ‘Voor die situaties kan Veilig Thuis vervolgens voorwaarden stellen die het wijkteam gezamenlijk met de cliënten en hun netwerk kan verwerken in een veiligheidsplan.’

Concrete taal Bij domeinoverstijgend samenwerken hoort volgens Van Arum een gedeelde norm over wat de betrokken professionals minimaal willen bereiken om de veiligheid te herstellen. Taal speelt hierbij een belangrijke rol. Eigenlijk gaat dat al verkeerd bij de term huiselijk geweld, constateert hij. ‘Zorgprofessionals kunnen hun taal veel meer concretiseren en toepassen op de situatie die voor hen ligt. Dat betekent dat je een hulpverlener er niet op uit stuurt om bij een gezin langs te gaan voor een melding over huiselijk geweld, maar vanwege een concrete gebeurtenis.’ Mensen schieten in de weerstand bij de term huiselijk geweld, weet Van Arum. ‘Stel, een man zet zijn vrouw regelmatig na enorme ruzie naakt op straat, midden in een winkelstraat. Dat moet je aanklaarten, ook als je het hier met collega’s over hebt. Zo wordt het veel duidelijker wat er aan de hand is en wat aangepakt moet worden. Je gaat hier niet beginnen met relatietherapie of aan traumabehandeling doen. Je zorgt er eerst voor dat ze niet meer op straat gezet wordt.’

Onveilige situaties Van Arum geeft een ander voorbeeld: ‘Een moeder is na haar bevalling flink in de war en biedt geen veilige omgeving voor haar pasgeboren kind. Het wijkteam zal dan bezig zijn met een veiligheidsplan, waarbij bijvoorbeeld de oma een rol krijgt bij het verlenen van zorg. Ook is de moeder in behandeling bij de ggz. Op een gegeven moment meldt de moeder dat ze nieuwe medicatie krijgt en weer stabiel is. Als het wijkteam dan belt met de ggz om te vragen of iemand bijvoorbeeld een borderline-persoonlijkheidsstoornis heeft, zal de psychiater gelijk ophangen. Echter, wanneer het wijkteam vraagt ‘klopt het dat moeder nieuwe medicatie krijgt en nu weer stabiel genoeg is om voor haar kind te zorgen’, hoeft de psychiater alleen iets te zeggen dat in relatie staat tot de onveilige situatie. Hij kan dan bijvoorbeeld weten dat die medicatie pas binnen drie maanden werkt en dat medicatie de eerstkomende periode de onveilige situatie niet wegneemt.’ Met andere woorden, als professionals allemaal gaan denken en spreken vanuit hun kennis over de onveilige situaties, wordt het voor iedereen vanzelfsprekend om informatie te delen.

AVG-proof Ook in verband met privacykwetsies is concreet taalgebruik belangrijk. Van Arum: ‘Ga het dus niet hebben over psychotrauma of ptss, maar benoem dat er een verstoring is in de moeder-kindrelatie en daardoor de hechting bedreigd wordt. Dan vindt iedereen het normaal om erover door te praten.’ Als het wijkteam de ggz op deze manier meeneemt in de onveilige situatie, zullen ze wel degelijk mee gaan denken en dus breder gaan denken, verwacht Van Arum. Daarmee is

het uitwisselen van deze informatie met als doel directe veiligheid ook AVG-proof. 'Als je op deze manier de psychiater betreft bij de situatie en samen met de collega's in het veld doelen beschrijft gericht op veiligheid, kun je met elkaar meedenken. De AVG staat daarbij niet in de weg.'

Meer dan behandelen Dit alles betekent volgens Van Arum dat het begrip 'behandeling' binnen de ggz verbreed dient te worden: 'De ggz is nog te veel gefocust op behandelen met als doel afname van klachten. Werkt de behandeling niet, dan is iemand uitbehandeld en kan de ggz niks meer doen. We kunnen echter ook de impact van iemand met een psychiatrische stoornis op zijn of haar omgeving managen. Als de zoon van een man met een impulsbeheersingstoornis uitgelegd krijgt dat het gedrag van zijn vader niet aan hem ligt, heb je al een grote stap gemaakt. Het kind leert dan dat het niet door hem komt en dat hij zich niet waardeloos hoeft te voelen'. Zo houdt de ggz bij de behandeling beter rekening met wat zich buiten haar muren afspeelt, en draagt bij aan herstel van sociaal en maatschappelijk functioneren van cliënten met ernstige psychiatrische problematiek, is zijn overtuiging.

Commitment De diverse sectoren onderschrijven ondertussen de visie en de methodiek van Vogtländer en Van Arum. Vanuit de door hun opgerichte stichting Civil Care geven zij samen met anderen op vele plekken in het land training en voorlichting en adviseren zij regionale samenwerkingsverbanden. 'We beginnen dezelfde taal te spreken; als professionals onderling en met gezinnen. Er is in principe draagvlak, maar onze collega-professionals moeten in staat gesteld worden hierover na te denken en ermee te werken. En daar hebben we de bestuurders voor nodig. Het is mooi als individuele zorgprofessionals zich aan onze manier van werken committeren, maar of ze het ook kunnen uitvoeren valt of staat uiteindelijk bij daadwerkelijke commitment van besturen. *De Associatie Wijkteams heeft zich de afgelopen maand ook gecommitteerd aan de visie van Vogtländer en Van Arum, om hiermee een betere verbinding te gaan leggen tussen het sociaal domein en de ggz. Lees hier (Fried: zie: <https://www.zorgvisie.nl/andere-domeinen-onmisbaar-bij-oplossen-problemen-in-de-jeugd zorg/>) op Zorgvisie meer over hoe deze Associatie zich inzet op het versterken van domeinoverstijgend werken.*
Shannah Spoelstra

18) Meer dan driekwart van de schuldhulpverleners sluit nooit of vrijwel nooit een aflospauze af

Zorgvisie 26 februari 2020

Aflospauze niet populair onder schuldhulpverleners

Adriaan de Jonge 26 feb 2020 Moeten mensen in een schuldhulptraject het recht hebben op twee aflossingsvrije maanden per jaar? Als het aan de Tweede Kamer ligt wel, maar schuldhulpverleners denken daar anders over.

Zweden Tweede Kamerleden Steven van Weyenberg (D66) en Henk Nijboer (PvdA) dienden vorige maand een motie in waarin de regering wordt verzocht om mensen in een schuldhulptraject het recht op een aflospauze van twee maanden per jaar te geven. In Zweden gebeurt dit al, schrijven de Kamerleden in de motie. De VVD, de partij van staatssecretaris Van Ark (Sociale Zaken), die verantwoordelijk is voor de landelijke schuldenaanpak, stemde tegen. Maar dat kon niet voorkomen dat de motie werd aangenomen.

Weinig steun De NVVK, de branchevereniging voor schuldhulpverleners, onderzocht in een enquête of er onder haar leden ook steun bestaat voor dit plan. Maar slechts een kwart van de schuldhulpverleners vindt het een goed idee dat een aflospauze een recht wordt. Vier op de tien zijn erop tegen, de rest staat er neutraal tegenover.

Onbekend De aflospauze kan nu al wel ingezet worden, maar alleen in overeenstemming met de schuldeisers. Het is dus een gunst, nog geen recht. Het instrument wordt dan ook weinig gebruikt: meer dan driekwart van de schuldhulpverleners sluit nooit of vrijwel nooit een aflospauze af. Een

derde weet zelfs niet van de mogelijkheid af. Deze onbekendheid verklaart wellicht waarom zo'n vier op de tien schuldhulpverleners geen mening hebben over het effect van een aflospauze op de persoon met schulden.

Lijden De groep die wel een mening heeft, is overwegend positief. De extra financiële ruimte die een aflospauze biedt, kan voorkomen dat een schuldregeling voortijdig wordt afgebroken, zegt bijvoorbeeld een van de respondenten. Toch is er, zoals gezegd, weinig steun onder schuldhulpverleners voor de motie waarmee de aflospauze een recht zal worden. Als reden wordt onder andere genoemd dat het de schuldregeling verlengt: 'elke pauze levert langer "lijden" op', reageerde een schuldhulp-professional. Anderen wijzen op het belang van duidelijkheid en regelmaat in de schuldregeling en het werken aan blijvende gedragsverandering.

Balans De NVVK laat weten niet achter een recht op een aflospauze te staan. Dat zou te diep ingrijpen in de balans tussen hulpvragers en schuldeisers. Wel wil de vereniging de inzet van aflospauzes als afspraak tussen de twee partijen stimuleren. Daarom wordt het instrument het komende jaar meer onder de aandacht van de leden gebracht.

19) Beeld dat Veilig Thuis Haaglanden te pas en te onpas kinderen uit huis plaatst onjuist

Zorg+welzijn 27 februari 2020

Blog: Amber moet uit huis

Wat ik tegenkom in het werk bij Veilig Thuis Haaglanden, is het beeld dat wij te pas en te onpas kinderen uit huis plaatsen. Dat doen wij niet en alleen in uitzonderlijke gevallen kunnen wij de Raad voor de Kinderbescherming vragen te bekijken of een uithuisplaatsing nodig is.

Onlangs maakte ik wel iets bijzonders mee. Er was een anonieme melding over de twaalfjarige Amber die zou opgroeien bij een moeder met een drugsverslaving. In een oriënterend gesprek was moeder erg emotioneel over de melding. Maar in plaats van dit toe te lichten of tegen te spreken, zei ze plotseling: 'Amber kan hier niet meer blijven wonen'.

Minder grip Het ging niet meer. Dag in dag uit worstelde moeder met haar drugsverslaving. Ondanks verschillende hulpverleningstrajecten had ze steeds minder grip op haar gebruik. De wanhoop en verdriet van moeder raakten mij. Ondanks dat haar handelen zeer schadelijk was voor Amber, was haar eerlijkheid juist waardevol om echt iets te veranderen. En de melding zorgde voor een doorbraak.

In Amber zag ik een gekwetst meisje, ze hield haar lippen stijf op elkaar. Op die manier beschermde ze haar moeder. Ik besloot niet door te vragen maar te vertellen dat ik wist wat ze had doorstaan en ik ervoor ging zorgen dat zij rust kreeg en dat haar moeder hulp kreeg om beter te worden.

Een atelier bij oma Amber heeft een goede band met haar oma, waar we dezelfde middag na het gesprek een slaapplek regelden. We wilden dat voor Amber zoveel mogelijk alles normaal bleef. Ze ging gewoon naar haar eigen school. Oma maakte zelfs een kamer vrij voor haar grootste hobby; Schilderen.

Ondertussen zocht ik contact met alle betrokken hulpverleners. Doordat Veilig Thuis Haaglanden de situatie als onveilig bestempelde, kwam er snel hulp van de grond. Diezelfde week werd moeder opgenomen in een afkickkliniek.

Hoe is het nu Inmiddels is moeder vijf maanden clean en werkt aan haar herstel. Met Amber gaat het goed. Het contact tussen Amber en haar moeder is positiever; ze ondernemen samen leuke dingen en werken aan een gezonde band.

Het is niet altijd makkelijk als Veilig Thuis betrokken raakt, maar het biedt ook een kans om problemen onder ogen te zien en op te lossen. Daar is veel moed en kracht voor nodig. Onderdeel zijn van dat proces, is voor mij de reden om dit werk met veel plezier te doen.

Geschreven door: een maatschappelijk werker bij Veilig Thuis Haaglanden

20) : 'Geen instelling mag meer geld aan mij verdienen.'

Zorg+welzijn 27 februari 2020

Tiener bedankt favoriete hulpverleners in zelfmoordbrief

In haar afscheidsbrief beschrijft de 14-jarige Kiemtie haar liefde voor haar favoriete hulpverleners én de haat voor jeugdzorg: 'Geen instelling mag meer geld aan mij verdienen.' Kiemtie maakte in januari 2019 een einde aan haar leven.

De Volkskrant plaatste een reconstructie Kiemtie's leven (Fried: zie:

https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/geen-begeleider-zag-dat-kiemtie-de-hoop-verloor~b52933bb/?utm_campaign=shared_earned&utm_medium=social&utm_source=email)

en hoe het haar verging bij Leger des Heils jeugdbescherming en reclassering. Hierbij werd ook de afscheidsbrief van Kiemtie afgedrukt. Een fragment: 'Ik haat jeugdzorg en al deze kutmensen, deze overheid. Geen instelling mag meer geld aan mij verdienen. Ik hou van je mama, en van me twee lievelingsbegeleiders E. en Y.'

Valse hoop Kiemtie woonde op vijftien plekken, waarvan negen in de laatste drieënhalve jaar. 'Er is te weinig stilgestaan bij de vraag wat dit betekende voor de jongere', schrijft de Inspectie in haar onderzoeksrapport. 'Wie behalve haar familie kende haar? Wie had een vertrouwensband met haar?' Bij de overdracht tussen de hulpverleners ging veel informatie verloren. Ook werd Kiemtie de valse hoop gegeven dat ze wellicht weer bij haar moeder zou kunnen wonen. Een van Kiemtie's diepste wensen.

Aandachtspunten In het onderzoeksrapport (Fried: zie:

<https://www.igj.nl/zorgsectoren/jeugd/documenten/rapporten/2019/09/03/casusonderzoek-zuid-holland>) roept de IGJ alle gecertificeerde instellingen en jeugdhulpaanbieders om te stoppen met het overplaatsen van jongeren. 'Organiseer passende hulp om de jeugdige heen in plaats van de jeugdige over te plaatsen naar weer een volgende instelling', aldus het rapport, 'breng in kaart welke jeugdigen veelvuldig zijn overgeplaatst en wie steeds weer een andere voogd kregen. Ga met deze jeugdigen en hun familie in gesprek over het perspectief en bepaal wat de jeugdige nodig heeft om een eind te maken aan de overplaatsingen.' Het rapport roept ook op naar een vertrouwenspersoon te zoeken die blijvend is in het leven van de jongere. Dit moet iemand zijn 'die voor de jeugdige op kan komen en die echt diepgaand in gesprek gaat met de jeugdige, zodat iedere jeugdige kan ervaren dat hij of zij er niet alleen voor staat in het leven.' Niet alleen de zorginstelling van Kiemtie schoot tekort, ook andere instellingen in de jeugdzorg waar suïcide plaatsvindt, wordt geen passende zorg gegeven, meldt de Inspectie (Fried: zie: <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2269390-inspectie-over-suicides-in-de-jeugdzorg-vaak-geen-passende-zorg.html>).

'Je ziet dat jeugdzorginstellingen het vaak niet in hun eentje redden, maar specialisten zoals psychiaters nodig hebben om maatwerk te kunnen leveren', vertelt hoofd van de Inspectie Korrie Louwes in een interview op NPO Radio 1. 'Een ander groot probleem is dat de jongere om die reden vaak wordt overgeplaatst, dus de continuïteit van de hulpverleners is moeilijk te organiseren. Ook de wachtlijsten vormen een probleem.' Volgens Louwes komt het een paar keer per jaar voor dat een jongere intramuraal zelfmoord pleegt, en tien keer per jaar in ambulante setting. 'Iedereen is het erover eens dat er meer maatwerk geleverd moet worden en dat het aantal overplaatsingen en uithuisplaatsingen zoveel mogelijk voorkomen moeten worden', aldus Louwes. 'Er moet veel meer met de jongere zelf gesproken worden en de signalen die zij afgeven worden niet altijd goed opgevangen.' Louwes benadrukt dat de Inspectie ongelofelijk veel inzet van alle zorgverleners in het veld ziet, maar dat de uitkomsten nog altijd niet goed genoeg zijn.

Reactie instelling In een reactie zegt de jeugdzorgorganisatie dat zij de bevindingen van de Inspectie zeer serieus nemen: 'De voorgestelde verbeteringen voeren we door. Zoals bijvoorbeeld

maatregelen op het gebied van preventie/signalering van suïcide. Wij doen er alles aan om dit in de toekomst te voorkomen, al beseffen wij dat de ouders daar hun kind niet meer terug krijgen.’

Praten over suïcide De laatste tijd is suïcide onder jongeren veelvuldig in het nieuws. Uit onderzoek (Fried: zie: <https://www.zorgwelzijn.nl/onderzoek-113-naar-suicides-jongeren-goed-maar-pijnlijk/?reauth=1>) blijkt dat ruim tachtig jongeren onder de twintig in 2017 suïcide pleegden, tegen gemiddeld vijftig in de jaren ervoor. Met zijn veelgeprezen podcastserie Verstrikt wil journalist Maarten Dallinga zelfdoding bespreekbaarder maken. ‘Ik vind dat, zeker in de hulpverlening, iedereen over suïcide zou moeten kunnen praten.’ De 26-jarige Charlotte Bouwman werd bekend doordat ze de zelfmoordlijn 113 niet te pakken kreeg, en is nu boegbeeld van het manifest Lijm de Zorg. Dit manifest strijdt onder andere voor kortere wachtlijsten in de ggz en jeugdzorg en meer bereikbare crisisdiensten voor complexe ggz.

Rhijja Jansen

21) Beschermt ‘groen om je heen’ tegen dementie

Alzheimer Nederland 27 februari 2020

Beschermt wonen in een groene omgeving tegen dementie?

Afgelopen maand stond het artikel “Groene omgeving verkleint kans op dementie” op verschillende websites, zoals Welingelichtekringen.nl, Margriet.nl en HetLaatsteNieuws.nl. Volgens de artikelen beschermt ‘groen om je heen’ tegen dementie. Moeten we allemaal de stad ontvluchten en in het buitengebied gaan wonen? Tijd voor een factcheck door Alzheimer Nederland!

Het artikel waar de website naar verwijst, werd gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift ‘Environmental Health’. Het gaat in dit artikel niet alleen over groene omgeving, maar vooral over de nabijheid van snelwegen en de aanwezigheid van verschillende vormen van luchtvervuiling. Ze onderzochten de effecten hiervan door te kijken naar de gezondheidsgegevens van 678.000 mensen van 45 tot 84 jaar in het gebied ‘Metro Vancouver’ in Canada.

Effect op het brein Volgens de Nederlandse websites liet het onderzoek duidelijk zien dat mensen die dichtbij een snelweg wonen, vaker bepaalde hersenzieken krijgen dan mensen die verder van een snelweg wonen. Ook de aanwezigheid van meer fijnstof verhoogde het risico hierop. De onderzoekers vonden geen effect van geluidsoverlast en zagen dat mensen die in een groene omgeving wonen juist iets minder vaak dementie krijgen.

Goed voor het een, slecht voor het andere Interessant aan deze studie was het grote verschil tussen uitkomsten. De Nederlandse websites hebben het hier echter niet over. In werkelijkheid vond de studie alleen dat bepaalde vormen van dementie en de ziekte van Parkinson minder voorkwamen in een groene omgeving. Maar de ziekte van Alzheimer (de meest voorkomende vorm van dementie) en MS kwamen hier juist vaker voor! Dit gold ook voor luchtvervuiling, die in deze studie geen effect had op de ziekte van Alzheimer en MS. Alleen het nabij grote snelwegen wonen was voor alle vormen van hersenziekten nadelig.

Conclusie Deze studie is vooral een voorbeeld van een verkennende studie, die kijkt naar zeer grote hoeveelheden data en daarna kijkt of er mogelijk verbanden zijn te leggen. Dat is op zichzelf interessant voor het genereren van nieuwe theorieën, die je daarna grondig kunt onderzoeken. Maar of je de kranten ermee moet vullen, is een andere vraag.

Ook is het niet echt nieuws. Andere onderzoeken toonden eerder al effecten aan van luchtvervuiling (Fried: zie: <https://www.alzheimer-nederland.nl/over-dementie/diagnose-en-behandeling/medicijnen-tegen-dementie/alternatieve-behandelingen/luchtvervuiling>) op onze gezondheid. Gelukkig neemt de luchtvervuiling in Nederland af. Verder zijn er ook verschillende studies die effecten aantonen van factoren die invloed hebben op de huizenprijs en dementie.

Kortom: over het algemeen wonen mensen met minder inkomen dicht bij bijvoorbeeld snelwegen. Het is bekend dat mensen met een lager inkomen vaak ook ongezond gedrag hebben. En ongezond gedrag heeft juist weer effect op het risico op dementie.

Dit was ook de conclusie van de onderzoekers. Ze wijten de effecten niet aan het groen, maar aan de eigenschappen van mensen die in het buitengebied wonen. Zo gaan mensen misschien wel in het groen wonen om vaker in de omgeving te wandelen of sporten. Door het groen wandelen is inderdaad een prima manier om het risico op dementie te verkleinen.

22)Dementie: Doe gezonde dingen waar u plezier aan beleeft en die u daarom vol kunt houden

Alzheimer Nederland 27 februari 2020

Is dansen goed tegen dementie?

Vraag: Ik heb gehoord dat dansen erg goed is tegen dementie. Het is een combinatie van lichamelijke beweging, het leren van nieuwe dingen (dansspasjes), het luisteren naar muziek en er is veel sociale interactie met de danspartner en de andere dansers. Is dansen daarom extra goed tegen dementie?

Antwoord van Alzheimer Nederland Wat is nu de beste manier om dementie te voorkomen? Het zit in onze aard om het antwoord hierop te willen weten. En het liefst is het de activiteit die we zelf al doen en leuk vinden. Zo krijgen we regelmatig de vraag of bijvoorbeeld dansen, wandelen, wielrennen, yoga of zelfs jongleren de beste manier is om dementie te voorkomen.

Zuiver wetenschappelijk gezien, moeten we zeggen dat we het niet weten. Daarvoor zouden we duizenden mensen willekeurig moeten verdelen over verschillende groepen. De ene groep gaat dansen, de andere wandelen en de laatste groep doet niks. Daarna gaan we de groepen tientallen jaren volgen en uiteindelijk kunnen we tellen in welke groep er vaker dementie voorkwam.

Nu is het al niet ethisch verantwoord om een van de groepen niets te laten doen. Want we weten al dat het slecht is om niet te bewegen. Niet alleen voor het risico op dementie, maar voor tal van andere ziekten. Dan weten we na dit theoretische onderzoek alleen het verschil tussen de sporten.

Uitkomst De uitkomst van het gedachtenexperiment laat zich raden. We gaan ongeveer gelijke uitkomsten vinden tussen verschillende manieren van sporten. Dat heeft verschillende redenen:

1. Sommige mensen krijgen een sport toegewezen die ze niet leuk vinden. Daardoor gaan ze minder sporten, minder intensief sporten of ze stoppen met het onderzoek.
2. Sommige mensen krijgen een sport toegewezen, die niet bij hen past. Iemand met gevoelige knieën laten hardlopen is vragen om blessures.
3. Sommige mensen worden niet voldoende uitgedaagd, en gaan naast het onderzoek andere dingen doen. Bijvoorbeeld een andere sport, of een andere gezonde activiteit. Daardoor kan een sport gezonder lijken dan die in werkelijkheid is.
4. Anderen kunnen ongezonde dingen (blijven) doen, zo als bijvoorbeeld roken. Dan lijkt een sport juist minder gezond dan die in werkelijkheid is.

Maar zelfs als blijkt dat een bepaalde sport, het best werkt om het risico op dementie te verkleinen. Wat hebben we dan aan die kennis? Gaat u echt op basis van een onderzoek een activiteit kiezen die uw risico op dementie verlaagt, maar waardoor u meerdere keren per week iets moet doen waar u geen plezier aan heeft? Wij denken en hopen het niet.

Daarom blijft het devies bij preventie. Doe gezonde dingen waar u plezier aan beleeft en die u daarom vol kunt houden. Want als we mensen verplicht laten bewegen, op een manier die niet bij hen past, dan hebben we hooguit de poppen aan het dansen.

23) Zijn opbrengsten uit zonnepanelen aan te merken als inkomen of vermogen?

Schulinck nieuwsbrief 27 februari 2020

Opbrengsten uit zonnepanelen en bijstand

Zijn opbrengsten uit zonnepanelen aan te merken als inkomen of vermogen?

26 februari 2020 – Maartje Smeets **Begin dit jaar stelde de Staatssecretaris zich op het standpunt dat de opbrengsten van zonnepanelen in het kader van privégebruik van een belanghebbende niet als inkomsten moeten worden beschouwd. De reden daarvoor is dat deze opbrengsten primair een besparing opleveren van het energiegebruik.**

Naar aanleiding van dit bericht vind ik het interessant om nader in te gaan op de vraag wat opbrengsten uit zonnepanelen uit privégebruik juridisch gezien zijn. En of deze opbrengsten op de bijstandsuitkering moeten worden gekort. Een belanghebbende die voor privégebruik zonnepanelen heeft aangeschaft en op enig moment meer energie opwekt dan verbruikt, ontvangt een terugleververgoeding van de energieleverancier. Een terugleververgoeding bestaat dus niet uit de terugontvangst van betaalde voorschotten. In deze opinie wordt alleen uitgegaan van een terugleververgoeding uit privégebruik aan een belanghebbende. Om te benadrukken dat het hier enkel gaat om een redelijke vergoeding uit privégebruik, wordt deze vergoeding hierna 'redelijke terugleververgoeding' genoemd.

Opbrengsten van zonnepanelen uit privégebruik of bedrijfsmatig gebruik

In deze opinie gaat het alleen over privégebruik. Om te weten wat onder privégebruik wordt verstaan, benoem ik nu voor de duidelijkheid eerst even het verschil tussen privégebruik en bedrijfsmatig gebruik.

Wanneer de activiteiten, het opwekken en verkopen van energie, niet meer kunnen worden beschouwd als bestemd voor privégebruik gelet op de omvang van de zonnepanelen of gelet op de hoge opbrengst, is er sprake van bedrijfsmatig gebruik. De activiteiten kunnen dan als bedrijfsmatig worden aangemerkt, vanwege het professionele karakter van het opwekken van energie met het doel van belanghebbende om daar winst mee te maken. Bij privégebruik is het primaire doel van de geplaatste zonnepanelen, gezien de omvang en de opbrengst ervan, een besparing op energie. Het is verdedigbaar te betogen dat de redelijke terugleververgoeding opbrengst van handel in energie is, zodat dit als inkomen wordt gezien. Ik ben van mening dat het eigen gebruik karakter de doorslag geeft en dat de redelijke terugleververgoeding daarom niet als inkomen moet worden gezien.

Zijn opbrengsten uit zonnepanelen in het kader van privégebruik inkomsten of vermogen?

De Participatiewet kent geen inkomensbegrip maar somt in artikel 32 lid 1 onderdeel a Participatiewet de relevante inkomensbronnen op. Hierbij worden de ontvangen middelen die het karakter hebben van een voorziening in het levensonderhoud, die betrekking hebben op een periode waarover beroep op bijstand wordt gedaan, als inkomen in aanmerking genomen.

Een redelijke terugleververgoeding is dus de terugleververgoeding die belanghebbende ontvangt uit privégebruik van zonnepanelen waarbij de opbrengst van energie hoger is dan het verbruik. Het zal in de regel bij bijstandsgerechtigden bij privégebruik gaan om een geringe terugleververgoeding van enkele tientjes per maand.

Een redelijke terugleververgoeding kan niet worden aangemerkt als inkomen.

Een redelijke terugleververgoeding kan niet worden aangemerkt als inkomen zoals bedoeld in artikel 32 lid 1 onderdeel a Participatiewet als er sprake is van privé gebruik.

Nu er geen sprake is van inkomen rijst de vraag of opbrengsten uit zonnepanelen in het kader van privégebruik dan aan te merken zijn als vermogen. Artikel 34 lid 1 onderdeel b Participatiewet regelt

dat als een middel (dat wordt ontvangen in de periode waarover algemene bijstand is toegekend) geen inkomen is, het vermogen is.

Moet de redelijke terugleververgoeding gekort worden op de uitkering?

Nee, dat is niet de bedoeling.

Dit leidt tot de vraag of het wenselijk is voor het college om deze geringe opbrengsten als vermogen aan te merken. Voor wat betreft de geringe opbrengsten uit de redelijke terugleververgoeding, kan het college er uit praktische overwegingen voor kiezen deze buiten beschouwing te laten. Enerzijds omdat het geen inkomen is en anderzijds, omdat de redelijke terugleververgoeding als zodanig (vanwege de geringe opbrengsten) niet als vermogen in aanmerking moet worden genomen. Aangezien de terugleververgoeding vermogen is, omdat het geen inkomen is, ben ik benieuwd of dit gegeven aanleiding zal zijn voor de wetgever om de redelijke terugleververgoeding op te nemen als uitzondering in artikel 31 lid 2 Participatiewet. Echter, wanneer colleges kiezen voor een praktische oplossing maakt het juridische etiket verder niet meer uit. En mochten er colleges zijn die de redelijke terugleververgoeding wel aanmerken als inkomen en korten op de bijstand, dan ben ik nu al erg nieuwsgierig naar het oordeel van de CRvB over de vraag of de redelijke terugleververgoeding inkomen of vermogen is.

24) Beroep op bijzondere bijstand

Schulinck nieuwsbrief 27 februari 2020

Uitgaven bijzondere bijstand 2010 – 2018

26 februari 2020 In 2018 is door gemeenten in totaal 546 miljoen euro aan bijzondere bijstand uitgegeven.

Bij onvoldoende inkomen of vermogen kan men een beroep doen op bijzondere bijstand om bepaalde noodzakelijke kosten te betalen die niet op een andere manier worden vergoed. Dit staat los van het recht op een algemene bijstandsuitkering. Ook mensen die het minimumloon verdienen of afhankelijk zijn van een AOW-uitkering kunnen bijzondere bijstand aanvragen.

Bron: CBS

25) Inzet van praktijkondersteuners jeugd-ggz

Binnenlands Bestuur 27 februari 2020

Kampen bespaart miljoen euro op jeugdzorg

Yolanda de Koster 27 feb 2020 Kampen heeft bijna een miljoen euro op de jeugdhulp bespaard met de inzet van praktijkondersteuners jeugd-ggz.

Doorverwijzingen Bij 21 Kampense huisartsenpraktijken is een praktijkondersteuner jeugd-ggz actief. Vorig jaar zijn 417 jongeren door deze praktijkondersteuners gezien. Als zij er niet waren geweest, waren vrijwel al deze jongeren naar de jeugd-ggz doorverwezen, stellen huisartsen. Nu zijn 322 doorverwijzingen naar de gespecialiseerde jeugdhulp voorkomen. Dit heeft de gemeente een besparing opgeleverd van 966.000 euro.

Eerder geholpen Kinderen, jongeren en hun ouders zijn door inzet van de praktijkondersteuners eerder, beter en dichtbij geholpen bij psychosociale problematiek, stelt de gemeente Kampen. Zij verwacht de komende jaren een zelfde besparing te kunnen realiseren.

Een op de tien In Kampen krijgt een op de tien jongeren gespecialiseerde ondersteuning. Dat komt overeen met de landelijke trend, maar de gemeente wil zich daar niet zo maar bij neerleggen. Ze zoekt naar kansen om het gebruik van jeugdhulp terug te dringen, maar wel zorgvuldig om te gaan met vragen van kinderen, jongeren en hun ouders. De inzet van praktijkondersteuners is een van de

maatregelen die, zoals uit de recent bekendgemaakte cijfers blijkt, zijn vruchten afwerpt. Sinds 2017 zijn in Kampen praktijkondersteuners actief.

Voordelen Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) stelde begin dit jaar, op basis van praktijkervaringen, dat de inzet van praktijkondersteuners voordelen heeft voor kind, ouders, gemeenten en huisartsen. Praktijkondersteuners hebben vaak meer tijd dan huisartsen om met de jongere en ouders in gesprek te gaan over de problemen waarvoor ze hulp zoeken. Het voorkomt doorverwijzingen naar de specialistische jeugd-ggz. De hulp is laagdrempelig en dichtbij huis. Het ontlast huisartsen en ouders zijn over het algemeen tevreden over de geboden hulp. Het NJI durfde destijds niet met grote stelligheid te zeggen dat de inzet ook tot kostenbesparing leidt, maar stelde toen wel dat dat wel uit enkele evaluaties van gemeenten naar voren kwam.

26) 20 woonstudio's voor mensen met geheugenproblemen

Witte Weekmail 27 februari 2020

Sociale zorgwoningen voor mensen met dementie

LEIMUIDEN – Op de hoek Tuinderij / Raadhuislaan in Leimuiden komen 20 woonstudio's voor mensen met geheugenproblemen. De mensen, die hier gebruik van gaan maken, krijgen de benodigde ondersteuning van Dagelijks Leven Zorg B.V., die het gebouw de komende twintig jaar zal huren.

Dementie wordt de komende jaren een steeds groter probleem. Niet alleen voor de samenleving, maar ook voor de partners. Er is dus een behoefte aan zorgwoningen, speciaal voor mensen met dementie. Het gemeentebestuur van Kaag en Braassem ondersteunt de komst van het gebouw en verkoopt de grond voor 136.000 euro aan projectontwikkelaar Amvest Development.

Enkele jaren geleden probeerde Dagelijks Leven al een vergelijkbaar zorgconcept te realiseren in Roelofarendsveen, bij de Alkeburcht. Dat ging indertijd niet door, maar nu lijkt niets de komst van de woonstudio's in de weg te staan. De zorgwoningen komen vlak bij het centrum van Leimuiden en zijn ook geschikt voor zorgcliënten, die 24 uur per dag begeleiding nodig hebben. Naast de slaapkamers komen in het gebouw ook twee ruime woonkamers, een ruimte voor dagbesteding en een professionele keuken waar elke dag vers wordt gekookt.

De huurkosten bedragen 750 euro; voor huur, verblijf en servicekosten. Hierdoor kunnen mensen met alleen een AOW als inkomen ook terecht op deze locatie. De zorg wordt betaald door een PGB of via Zorg in Natura. Het gebouw wordt drie verdiepingen hoog. Als er geen bezwaren binnen komen, kan al dit jaar met de bouw worden gestart.

posted by Joep J.B. Derksen @ 6:20 a.m.

27) Gemeentebestuur is dikwijls blij de zaken aan de bewoners zelf over te laten

Parlement.com 28 februari 2020

'Burgers' tegenover 'kiezers'

28 februari 2020, column J.Th.J. van den Berg

Kort geleden heeft Hiska Ubels in Groningen het doctoraat verworven met een proefschrift¹⁾ dat zich bezighoudt met een aantal vormen van burgerparticipatie. Die bestaan in hoofdzaak in zelfbestuur, uitgeoefend in een aantal dorpen in het noorden. Ubels laat zien dat burgers tot heel wat in staat zijn, als zij dat willen, in die wil weten te volharden en als zij professionele steun krijgen van het gemeentebestuur.

Dat bestuur is dikwijls blij de zaken aan de bewoners zelf over te laten. Als het gaat om hechte dorpsgemeenschappen is er ook wel wat voor te zeggen de inwoners daarvan ruimte te geven voor eigen initiatief. Er zijn wel voorwaarden aan verbonden: het moet gaan om concrete en overzichtelijke activiteiten; de gemeente moet bereid zijn duurzaam (financiële) ondersteuning te bieden; in de dorpskern moet de cohesie al sterk zijn en de resultaten moeten voor ieder zichtbaar zijn. Maar, zo blijkt ook uit het proefschrift, er is geen enkele reden dit genre initiatieven mooier en belangrijker te vinden dan de vertegenwoordigende democratie van het gemeentebestuur. Daarvoor lijden genoemde vormen van burgerparticipatie aan te veel structurele zwakten.

Vaak doen gemeenten hun bewonersgemeenschappen hetzelfde aan als wat het Rijk met gemeenten doet: zij gooien het probleem bij de inwoners over de schutting en bezuinigen daarmee op de gemeentelijke begroting. De financiële steun aan het burgerinitiatief staat in geen verhouding tot de kosten die de gemeente eerder op zich had genomen. Of een bewonersgemeenschap daarmee is gediend, staat zacht uitgedrukt niet vast. Afhankelijkheid van vrijwilligers is immers naar zijn aard kwetsbaar, zo constateert Ubels terecht, en er is geen enkele waarborg dat zij voor lange tijd verantwoordelijkheden bereid zijn te aanvaarden.

Ook in de casus die Ubels heeft behandeld, is het gebruikelijk dat vrijwillig initiatief en volharding vooral een kwestie is van een minderheid van hoog opgeleide burgers. Minder welvarende inwoners weten vaak nergens van en hebben er ook veel minder vertrouwen in. Als een burgerinitiatief een kostbare zaak is en mede wordt gefinancierd door de gemeente, ontstaat er onvermijdelijk een complexe bureaucratische verantwoordingsplicht die van vrijwilligers veel energie vereist. Ten slotte blijkt het naïef om te geloven dat dit genre burgerinitiatieven de sociale samenhang onder de inwoners en de 'burgerkracht', laat staan de sociale gelijkheid bevordert.

Het doet denken aan het zwaar uitgelokte 'burgerinitiatief' in de Kolenkitbuurt in Amsterdam, notoire achterstandswijk die in recente jaren werd aangepakt en nu naast migranten en hun nakomelingen ook meer welvarende inwoners is gaan tellen. Het enige initiatief dat aldus van de grond kwam was een poging rode daken door groene te vervangen. Dat initiatief kwam niet uit de kring van de 'oude bewoners'.

Ubels wijst burgerinitiatieven niet af, vooral niet als die uit de bevolking zelf voortkomen. Zij wijst er wel op dat die nooit in de plaats kunnen treden van de gemeentelijke democratie. Burgerinitiatieven zullen bijna altijd een zaak blijven van relatief welvarende en goed opgeleide burgers. Die kunnen op geen enkele manier de representatieve democratie van de gemeenteraad vervangen, als zij dat al willen. Als in een gemeente meer dan tien procent van de bewoners meedoet aan enig initiatief is het veel; aan gemeenteraadsverkiezingen doet, ook bij magere opkomst, een veelvoud aan burgers mee. Burgerparticipatie propageren als een alternatief voor de vertegenwoordigende democratie is een vorm van ophitsen van 'burgers' tegen 'kiezers' en dus van burgers tegen elkaar.

Dat diskwalificeert die initiatieven op zichzelf genomen niet, maar er is alle reden tot behoedzaamheid in de beoordeling ervan. In sommige gevallen is er reden tot licht wantrouwen jegens een gemeentebestuur dat zo enthousiast pleit voor burgerparticipatie. Het is immers wel lekker goedkoop.

Waarom de ervaringen met inspraak, initiatief en burgerparticipatie zouden moeten leiden tot een wettelijk voorschrift, bestaande in de verplichting aan gemeenten een 'participatieverordening' te maken, is een raadsel. Het is een in het regeerakkoord afgesproken voornemen dat getuigt van weinig historisch inzicht en veel modieus geïdealiseer van de burger. Het is ook de zoveelste vorm van betuttelende bemoeizucht van de centrale wetgever met het reilen en zeilen van de gemeentelijke democratie.

28) Met een eigen vervoersorganisatie meer grip op het vervoer te krijgen

Google melding Wmo: TaxiPro.nl 28 februari 2020

Gooi- en Vechtgemeenten willen wmo-vervoerder overnemen

Gepubliceerd op 27-02-2020 De samenwerkende gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek zetten de volgende stap in het zelf organiseren van hun doelgroepenvervoer. In de uitgewerkte plannen staat onder meer dat de gemeenten de huidige uitvoerder van het wmo-vervoer, Taxi Hop, willen overnemen. De acht betrokken gemeenteraden moeten de komende tijd oordelen over het voorstel, dat het vervoer van zo'n 9.000 mensen betreft.

Het is al langer bekend dat de gemeenten die samenwerken in het regioverband Gooi- en Vechtstreek het doelgroepenvervoer in eigen beheer willen nemen. Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren denken met een eigen vervoersorganisatie meer grip op het vervoer te krijgen. Ook moeten de risico's tussen opdrachtgever en vervoerders beter worden verdeeld, en men wil de nadelige effecten ontlopen die vaak optreden bij aanbestedingen.

Landelijke voortrekkersrol "Het zelf uitvoeren van het doelgroepenvervoer komt tegemoet aan de wens voor meer kwaliteit en continuïteit voor inwoners én medewerkers. Hiermee nemen de gemeenten uit Gooi- en Vechtstreek landelijk een voortrekkersrol", zo valt te lezen in een toelichting. "Aan de gemeenteraden wordt voorgesteld om de huidige uitvoerder van het wmo-vervoer, Hop Taxi BV, over te nemen. Alle voorstellen passen binnen de huidige financiële kaders." De gemeenteraden moeten uiterlijk begin mei een besluit nemen. De regio wil het wmo-vervoer vanaf 1 januari 2021 zelf uitvoeren en het leerlingen- en jeugdhulpvervoer vanaf 1 augustus 2021.

Vanuit de sector is er de nodige weerstand tegen de plannen. Veel partijen denken niet dat een ambtelijke organisatie het beter voor elkaar zal krijgen dan gespecialiseerde vervoersbedrijven. Brancheorganisatie KNV sprak in oktober vorig jaar uit dat het voornemen gebaseerd was op een veel te optimistisch haalbaarheidsonderzoek. Maar Gooi- en Vechtstreek zet de plannen door. Het voorstel dat nu bij de gemeenteraden ligt heeft een positief advies gekregen van de verschillende adviesraden sociaal domein in de regio.

Personeel en materieel bundelen De gemeenten denken met gecombineerd doelgroepenvervoer in eigen beheer een slag maken die voor iedereen voordelig uitpakt. Door personeel en materieel te bundelen, kunnen deze worden ingezet voor alle doelgroepen. "Met een gebundelde inzet kunnen de gemeenten fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden bieden en benutten gemeenten de investeringen in voertuigen en technologie optimaal." De regio denkt dat ritplanning en klantenservice efficiënter worden en dat drukte en ziekte onder personeel straks beter op te vangen zijn. "Het wordt mogelijk om het wagenpark voor beide vervoersstromen te laten rijden, waardoor er in totaal minder voertuigen nodig zijn." Datzelfde wagenpark kan dan ook beter worden afgestemd iop de behoefte van de reizigers, terwijl er ook meer werk kan worden gemaakt van innovatie en duurzaamheid, zo denken de gemeenten. Tot slot zien zij mogelijkheden om het doelgroepenvervoer beter te laten aansluiten op het openbaar vervoer.

29) Mag u uw fiets op de stoep parkeren?

MAX vandaag 28 februari 2020

Hoe zit het? Mag u uw fiets op de stoep parkeren?

Publicatiedatum: 25 februari 2020 Ogenscheinlijk simpele vragen zijn vaak het moeilijkst om te beantwoorden. In de rubriek Hoe zit het? proberen wij elke week het antwoord te vinden op zulke vraagstukken. Deze keer: Mag u uw fiets op de stoep parkeren?

Op de stoep In veel Nederlandse plaatsen staan volop fietsenrekken waar men de fiets in kan parkeren, maar er zijn ook genoeg gemeenten die in hun centra niet echt duidelijk hebben

aangegeven waar fietsen nu wel en niet geparkeerd mogen worden. Het resultaat is dat mensen hun fiets vaak tegen een lantaarnpaal of ander object op de stoep parkeren.

Omdat er in Nederland nogal wat fietsen zijn, zo'n 25 miljoen om precies te zijn, kan het parkeren van de fiets op de stoep soms voor logistieke problemen zorgen. Bovendien is het de vraag of het eigenlijk wel mag, een fiets op de stoep parkeren.

Overall anders Een korte zoektocht leert ons dat er geen landelijke regels zijn over het parkeren van fietsen. Gemeenten mogen dit zelf bepalen en schrijven hun conclusie vervolgens op in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Elke gemeente heeft zo'n verordening waarin zij alle plaatselijke regels noteren. In lang niet alle verordeningen staat iets geschreven over het fietsenbeleid, maar soms is dit wel het geval. In die van Utrecht staat bijvoorbeeld geschreven dat mensen hun fietsen vooral moeten stallen in de verschillende overdekte fietsenstallingen. Fietsen die verkeerd gestald worden, worden verwijderd. Wat in deze context een verkeerd gestalde fiets is? Dat zijn bijvoorbeeld fietsen die de loopruimte van voetgangers blokkeren. (Fried: zie: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/verkeer/fiets/fiets-weg/gevaarlijk-gestalde-fietsen/>)

Veilig parkeren tegen diefstal Ook in Enschede wordt men van harte geadviseerd om gebruik te maken van overdekte en bewaakte stallingen, maar dat is niet per se omdat fietsen hier nu direct zoveel overlast veroorzaken. Op de website van Enschede Fietsstad (Fried: zie: <https://enschedefietsstad.nl/veilig-stallen/>) wordt er vooral gesproken over fietsendiefstal, iets wat natuurlijk ook makkelijker is als fietsen op de stoep worden geparkeerd.

Geleidelijke invoer verbod In Groningen is het parkeren van fietsen ook een punt van discussie. Inwoners van de stad worden gevraagd zoveel mogelijk gebruik te maken van de overdekte en bewaakte fietsenstallingen, waarvan er steeds meer komen. In de buurt van deze stallingen wordt het parkeren van de fiets op de stoep soms verboden. Zo geldt er sinds kort een stallingsverbod in de binnenstedelijke Peperstraat en de Poelestraat.

Kleinere gemeenten Zowel Utrecht, Enschede en Groningen zijn grotere steden, maar hoe zit het eigenlijk met het fietsenbeleid in de kleinere plaatsen? In Beverwijk, bijvoorbeeld, mag men sinds de komst van de ondergrondse fietsenstalling nabij het station de fiets slechts 1 uur parkeren in de fietsenstallingen voor het nabijgelegen stadhuis en de bioscoop. Wie de fiets hier langer laat staan, riskeert dat deze wordt verwijderd.

Problemen nabij station In het Drentse Hoogeveen is het ook vooral in het stationsgebied opletten geblazen. Dagblad van het Noorden schrijft in de zomer van 2019 dat iedereen die hier zijn of haar (brom)fiets buiten de vakken parkeert, de kans loopt beboet te worden. Dit wordt gedaan om de looproutes vrij te houden.

In Weert, in Noord-Limburg, is er in 2019 ook een fietsenprobleem nabij het station. Mensen parkeren hun fiets hier vaak verkeerd, waardoor veel overlast ontstaat. Het is in Weert zelfs zo erg dat de gemeenteraad in 2019 een voorstel doet om de APV aan te passen (Fried: zie: <https://www.weertdegekste.nl/wp-content/uploads/2017/05/Motie-D66-handhaven-in-APV.pdf>) zodat er meer gedaan kan worden tegen het parkeren van fietsen op de stoep in het stationsgebied.

Conclusie Hoewel het dus per gemeente verschilt wat de regels zijn rondom het parkeren van fietsen op de stoep, is het wel zo dat het foutief parkeren van de fiets op de stoep meestal niet in dank wordt afgenomen. Zowel niet door de medemens, als door de gemeente. Vooral op plekken waar een zekere looproute vrijgehouden moet worden, zoals in de buurt van stations, wordt dit als ergerlijk ervaren en kan er worden opgetreden.

Hoewel het dus niet ge-apprecieert wordt, is het niet verboden als er niets over genoteerd staat in de APV van uw gemeente. Het is dan een kwestie van het gezonde verstand gebruiken.

(Bron: Dagblad van het Noorden Gemeente Weert, Gemeente Groningen, gemeente Enschede, Gemeente Beverwijk, De Limburger, indebuurt.nl)

30) Als je hier wilt blijven wonen, is er een plan nodig

Eigen Kracht Centrale 28 februari 2020

Thuisblijven

Wat doe je als veel mensen zich zorgen maken over iemand, maar die persoon van niets wil weten? Dat dacht een collega over na, nadat ze was gebeld door een mevrouw die zich zorgen maakte over haar achterbuurvrouw. Mijn collega: "Haar buurvrouw werd slechter ter been, vergat steeds meer, was somber en had nergens meer zin in. Toen de vrouw hoorde dat ook andere burens zorgen hadden, besloot ze iets te doen. Ze sprak erover met de buurvrouw, maar die vond het onzin. 'Ik hoef geen hulp, ik wil niet dat iemand zich met me bemoeit,' zei ze."

Geen hulp Van een vriendin had de vrouw gehoord van Eigen Kracht-conferenties. Ze sprak erover met de buurvrouw en haar zoon en dochter. De buurvrouw wilde ook hier niets van weten. Daarop belde de vrouw mijn collega om te overleggen. "Ze vertelde mij dat hun zorgen echt groot waren. De zoon en dochter wonen niet in de buurt en de burens weten niet goed hoe ze kunnen helpen. Ik heb meegedacht over mogelijkheden en wat meer verteld over ervaringen van anderen. De vrouw en de zoon zouden samen opnieuw met de buurvrouw gaan praten." Een week later belde de vrouw opnieuw. De buurvrouw wilde geen hulp. Ze had al thuiszorg en nu ze die mevrouw kende, vond ze dat goed. Verder wilde ze absoluut niemand over de vloer.

Toelaten De vrouw vertelt: "Ze hield alles af in het gesprek. Toen hebben haar zoon en ik twee dingen gezegd: dat haar familie en burens zorgen hebben en graag willen dat het goed met haar gaat. En daarom willen meedenken. Haar zoon zei letterlijk: 'Als je hier wilt blijven wonen, is er een plan nodig. Wij willen je daarbij ondersteunen, maar om iedereen het te laten volhouden, zijn meer mensen nodig. Daarover willen we samen nadenken.' Het woordje 'thuis' zorgde ervoor dat ze stil werd en nadacht. Thuisblijven wilde ze heel graag. Met een zucht zei ze dat ze inderdaad wel wat moeilijker ging lopen. Ze realiseerde zich dat ze mensen zou moeten toelaten. Ook al wilde ze nog steeds liever zo min mogelijk hulp, ze vond het in ieder geval goed als meer mensen zouden meedenken en er een plan gemaakt werd om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen."

Een sterk verhaal op vrijdag

*Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard. Ik wens u een prettig weekend!
Hedda van Lieshout*

31) Appèl doen op andere sectoren om problemen rond jeugd samen op te lossen

Zorgvisie 28 februari 2020

'Andere domeinen onmisbaar bij oplossen problemen in de jeugdzorg'

'Er moet een groter appèl gedaan worden op andere sectoren om problemen rond jeugd samen op te lossen.' Dat zeggen Marleen Beumer, voorzitter van de Associatie Wijkteams en bestuurder Ouder- en kindteams Amsterdam, en Quirien van der Zijden, programmamanager van Associatie Wijkteams. Ze vinden dat te veel problematiek in het jeugddomein wordt getrokken dat er niet thuis hoort.

Het wijkteam kan volgens Beumer fungeren als de schakel naar het gehele stelsel. 'Dat is de opdracht in de kern van wijkteams. Vanuit een holistische blik doen wat nodig is en wat het meeste kans op duurzaam succes heeft. Misschien betekent dat niet starten met jeugdzorg, maar met de relatie van

de ouders.’ Van der Zijden: ‘Ik kom uit de jeugdzorg, maar heb nu pas door hoe slecht ik breed keek. Ik kende veel domeinen niet of te weinig. Je bent al blij als je voor de kinderen kunt zorgen, ook al weet je dat je verder moet kijken dan dat. Wijkteams kunnen hierin een doorslaggevende verandering maken. Die beweging zie ik ontstaan, maar heeft nog wel een flinke weg te gaan.’

Aanpak multiproblematiek Uit onderzoek van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) blijkt dat kwetsbare kinderen in Nederland onvoldoende beschermd zijn. In dat onderzoek komt ook naar voren dat jeugdproblematiek vaak samenhangt met gezinnen die te maken hebben met multiproblematiek. Dat betekent dus dat het niet alleen aan de jeugdzorg is om kwetsbare kinderen te beschermen. In een brief aan minister De Jonge van VWS en minister Dekker voor rechtsbescherming pleitte de Associatie Wijkteams dan ook voor een brede maatschappelijke en integrale aanpak over de domeinen heen, als het gaat over kwetsbare kinderen en gezinnen. Dat vraagt volgens Beumer en Van der Zijden om uitwisselen en inspireren op de inhoud in plaats van uitgebreid praten over de verschillende vormen van wijkteams.

Transformatie in de wijken De Associatie Wijkteams is ontstaan vanuit het contact tussen drie bestuurders die verantwoordelijk waren voor een wijkteam in Utrecht, Amsterdam en Eindhoven, waaronder Marleen Beumer. ‘We concludeerden met elkaar dat de vorm van onze wijkteams heel divers was, maar dat er toch veel overeenkomsten waren. We konden veel van elkaar leren en elkaar inspireren wat betreft inzet op de transformatie in de wijken. Op gegeven moment leek het ons verstandig om dit uit te breiden. Mede ook omdat we merkten dat er vooral óver wijkteams werd gesproken, in plaats van met.’

Ondertussen zijn er 27 wijkteams vanuit het hele land lid, van groot tot klein, werkzaam in een stad of juist in een dorpskern, voor alle inwoners of alleen voor jeugd. De Associatie werkt samen met onder andere de LHV, NJI, Movisie, Veilig Thuis en de VNG. Ook zit ze steeds vaker aan tafel met de ministeries van VWS en JenV over bijvoorbeeld de toekomst van de jeugdhulp.

Inhoud in plaats van vorm Het sociaal domein is volgens Beumer en Van der Zijden heel breed en wijkteams erg verschillend. Toch zijn de gesprekken over overeenkomsten en verschillen in de vorm van wijkteams wel klaar. Dat koste volgens Beumer vooral veel tijd, met weinig resultaat. De vorm waarin een wijkteam georganiseerd is, maakt volgens haar dan ook niet zoveel uit. Beumer: ‘Ieder wijkteam kan lid worden. We merken wel dat wijkteams die alleen een loketfunctie hebben en verder zelf weinig directe verbinding hebben met de wijk en inwoners, dat niet doen. De wijkteams die wel lid zijn kenmerken zich in dat ze dichtbij de burgers van betekenis willen zijn.’

‘Wat ons dan ook écht bindt, is de inhoudelijke transformatie’, zo stelt Beumer. ‘In de kern staat de Associatie Wijkteams voor het nieuwe vak en het vormen van nieuwe organisaties die dat vak faciliteren’. De associatie heeft daarbij geen ambitie om een branchevereniging of vakbond te worden. Ook is het geen doel op zich om zoveel mogelijk wijkteams aangesloten te hebben. Beumer: ‘Misschien bestaan we zelfs tijdelijk, totdat de transformatie die we met z’n allen voor ogen hebben, is bereikt.’ Van der Zijden licht verder toe dat de wijkteams elkaar willen treffen op de inhoud. ‘We hechten veel belang aan het ophalen en delen van verhalen. Dat doen we van wijkteams, burgers en samenwerkingspartners’. Speerpunten van de Associatie zijn wijkgericht werken, vakmanschap, veiligheid en verantwoording.

Brede samenwerking Beumer: ‘We zijn de eerste jaren met name bezig geweest met wie wij zijn als wijkteams. Ondertussen hebben we goed in het vizier dat het wijkteam staat en valt bij de rest van het stelsel. En bij een gemeentelijke visie die transformatie goed vorm geeft.’ Het belangrijkste inhoudelijke thema daarbij is wijkgericht werken. Ofwel het samenwerken met iedereen in de wijk, van inwoners en particuliere initiatieven tot scholen, huisartsen, welzijnsorganisaties en specialisten. Als het dan gaat over veiligheid binnen gezinnen, is dat precies een thema waarbij het essentieel is dat alle partijen om het gezin heen elkaar vinden. Beumer: ‘Als er

huiselijk geweld plaatsvindt heeft het wijkteam een belangrijke rol in de aanpak daarvan. Maar we kunnen dat niet alleen. Dit thema speelt voor alle wijkteams, in welke vorm dan ook'.

'Ik ben er van overtuigd dat we veel problematiek het jeugd domein intrekken, terwijl dat er niet thuis hoort. We moeten een groter appèl doen op andere sectoren, om problemen rond jeugd samen op te lossen', vervolgt Beumer. Domeinoverstijgend werken vergt op alle domeinen volgens haar nieuwe werkwijzen. Hiervoor heeft de Associatie Wijkteams onder andere verbinding gezocht met Sander van Arum van de Stichting Civil Care, expert op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, die eerder op Zorgvisie toelichting gaf over zijn visie op domeinoverstijgend samenwerken bij huiselijk geweld.

Unieke positie Waar andere (branche)verenigingen en vertegenwoordigers per sector zijn georganiseerd, stijgen wijkteams boven de verschillende domeinen uit. Dat geeft ze volgens Beumer en Van der Zijden een unieke positie in het veld. Toch zijn wijkteams nog steeds vrij nieuw en moet er nog een flinke transformatie beweging gemaakt kan worden. 'De eerste jaren na de transitie was iedereen gericht op zijn eigen wijk of op hun gemeente. De vraag die centraal stond was: hoe krijgen we het hier op gang. Ondertussen is er steeds meer oog voor hoe de rest van Nederland het doet.' Wijkteams hebben volgens Beumer daarin nog een hoop met elkaar te doen, te delen en te ontwikkelen. Van der Zijden: We willen elkaar hierin treffen op de vraag wat het vakmanschap van wijkteams inhoudt. Het vraagt in ieder geval om echt verbinding te leggen met de wijk en iedereen die zich daarin beweegt.'

Shannah Spoelstra

32) Nieuwe dienst voor het was- en strijkwerk van inwoners die hun eigen was niet kunnen doen

Google melding Wmo: Twents Volksblad (persbericht) (Blog) 29 februari 2020

Nieuwe wasverzorging voor wie was niet zelf kan doen

do 27 feb 2020, Nijverdalen - De gemeente Hellendoorn biedt vanaf 1 oktober een nieuwe dienst aan voor het was- en strijkwerk van haar inwoners die hun eigen was niet kunnen doen. Een dienst waarbij kleding en linnengoed tegen betaling wordt opgehaald, bij een wasserette wordt gewassen en weer wordt thuisgebracht.

Op dit moment krijgen inwoners die hun was niet zelf kunnen doen, hiervoor hulp aan huis. Vanaf 1 oktober wordt dit werk dus uitbesteed. Hiermee treedt de gemeente in de voetsporten van andere gemeenten in Twente, waaronder Lossler, Tubbergen en Dinkelland. In deze gemeenten wordt al naar tevredenheid gewerkt met een soortgelijke dienst.

Een oplossing om zorg te kunnen blijven bieden Door de vergrijzing, het beleid om mensen langer thuis te laten wonen en de invoering van het nieuwe abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning zijn de zorgkosten voor gemeenten zo enorm opgelopen dat er gezocht moet worden naar oplossingen om zorg te kunnen blijven bieden aan inwoners die het nodig hebben. De nieuwe wasdienst is één van de maatregelen om de kosten van de zorg te verlagen.

De nieuwe wasdienst Alle inwoners van de gemeente Hellendoorn kunnen vanaf 1 oktober gebruik maken van de nieuwe wasdienst. Inwoners met een zogenoemde Wmo indicatie voor huishoudelijke ondersteuning krijgen de mogelijkheid om tegen een gereduceerd tarief gebruik te maken van de nieuwe dienst. In beide gevallen wordt de was thuis opgehaald, op een externe locatie gesorteerd, gereinigd, gedroogd en gevouwen, en daarna weer thuisgebracht.

In de komende periode gaat de gemeente in gesprek met mogelijke aanbieders. Ook volgt er een officiële aanbestedingsprocedure. Naar verwachting wordt medio augustus bekend hoe de nieuwe wasdienst er precies uit komt te zien.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) De Wet maatschappelijke ondersteuning is in het leven geroepen om inwoners te helpen, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen

blijven wonen en deel kunnen nemen aan de maatschappij. Er wordt in alle situaties eerst bekeken wat een inwoner zelf kan en wat zijn of haar omgeving op kan vangen. Voor de zaken die een inwoner niet zelf op kan pakken of in de eigen omgeving geregeld kunnen worden, biedt de gemeente voorzieningen aan, zoals nu de was- en strijkdienst.

33) De kans dat je slachtoffer wordt van geweld is thuis het grootst

Zorg+welzijn 1 maart 2020

Blog: Zo maak je signalen van huiselijk geweld bespreekbaar

De kans dat je slachtoffer wordt van geweld is thuis het grootst. Dat is een duizelingwekkend feit, vindt Kristin Janssens. Professionals worstelen met het signaleren, beoordelen en bespreekbaar maken van (ex-)partnergeweld. Janssens was projectleider bij de ontwikkeling van RelatieWijs, een methodiek die helpt in het stellen van een norm bij (ex-)partnergeweld.

De nieuwe aangescherpte meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld geeft hulpverleners een afwegingskader dat helpt bij het beslissen of en wanneer ze moeten melden bij Veilig Thuis. Toch blijkt uit onderzoek en praktijk dat het moeilijk is om bij huiselijk geweld tegen volwassenen te interveniëren en een norm te stellen. Ik hoor vaak dat professionals signalen niet bespreekbaar durven te maken, omdat ze niet zeker weten wat er speelt. Wat als je het mis hebt?

Norm stellen Bij geweld tegen kinderen blijken professionals minder moeite te hebben met het stellen van een norm, dan bij volwassenen. Het blijkt moeilijk te zijn om een (moreel) standpunt in te nemen als het om volwassenen gaat. Dan horen we bijvoorbeeld reacties als ‘wie zijn wij om daar iets van te vinden?’ of ‘ze kan toch weggaan bij haar partner?’ Toch is het aan de professional om het gesprek aan te gaan en samen te zoeken naar het complete verhaal, als het in elkaar zetten van een puzzel.

RelatieWijs Met de ontwikkeling van de interventie RelatieWijs wil Movisie bijdragen aan het vergroten van de handelingsvaardigheid van professionals op het gebied van (grensoverschrijdend) gedrag in afhankelijkheidsrelaties. Dit doen we door bestaande normen, vanuit een mensenrechtenperspectief, wet- en regelgeving te expliciteren en te integreren in een normatief kader. RelatieWijs biedt een objectieve meetlat om (vermoedens) van (ex-)partnergeweld (tijdig) te signaleren, bespreekbaar te maken, zorgvuldig te wegen en te beoordelen én er adequaat op te reageren. Het is een hulpmiddel bij het doorlopen van alle stappen van de meldcode. Het helpt je eenduidig en slagvaardig te handelen met als doel het geweld te stoppen.

Wat is toelaatbaar? Hoe werkt dat dan? RelatieWijs bevat onder andere casuïstiek, in de vorm van 22 tekeningen met voorbeelden. Geen enkele situatie is hetzelfde en ook grensoverschrijdend gedrag (waaronder geweld) komt in allerlei vormen voor. De casussen zijn versimpelde voorbeelden, de werkelijkheid is uiteraard veel complexer. Professionals die de tool gebruikten geven terug dat de tekeningen heel goed werken om te oefenen met het instrumentarium, de juiste vragen te stellen en er objectiever naar te kijken. De situatieschetsen helpen om na te denken, te praten met collega's én te oefenen in het doorlopen van de stappen van de meldcode en hiermee uiteindelijk ook de vertaling naar de praktijk te kunnen maken. Wat opvalt is dat bij het gebruiken van deze tool professionals al redelijk snel overeenstemming bereiken over de vraag welk gedrag toelaatbaar is en welk gedrag grensoverschrijdend is. Het duiden en bespreken van casuïstiek met behulp van criteria en richtlijnen voor het wegen en beoordelen, draagt bij aan het komen tot meer gemeenschappelijke taal, en een meer gezamenlijk gedeelde norm ten aanzien van wat acceptabel is en wat niet.

Handvatten Net zoals bij het succesvolle Sensoa Vlaggensysteem© geeft RelatieWijs bij een goede weging en beoordeling richting aan het handelen. Het geeft handvatten om dat gesprek over

die eerste vermoedens en signalen te voeren. Eerst met eigen collega's: 'Wat zou je willen weten over het gezin of stel?' Wat is nu belangrijk?' En van daaruit ook voor het gesprek met de cliënt zelf. *Kristin Janssens, senior projectleider Sociale veiligheid: preventie en aanpak (seksueel) grensoverschrijdend gedrag.*

34) ¼ van gemeentelijke websites onvoldoende toegankelijk voor slechtzienden en slechthorenden

Binnenlands Bestuur 2 maart 2020

Gemeentelijke websites vaak beperkt toegankelijk

Martin Hendriksma 29 feb 2020 Driekwart van de gemeentelijke websites voldoen nog niet aan toegankelijkheidseisen voor slechtzienden en slechthorenden. Uiterlijk op 23 september van dit jaar moet dat het geval zijn. Slechts de helft verwacht tijdig klaar te zijn.

Meer contrast Dat blijkt uit onderzoek van de website NU.nl onder alle 355 gemeenten, waarvan 211 de enquête invulden. In EU-wetgeving is bepaald dat alle websites van overheidsinstanties voor mensen met een beperking goed toegankelijk moeten zijn. Als onderdelen daarvan wordt onder meer het contrast in het beeld genoemd, moet je ook alleen met je toetsenbord kunnen navigeren en dienen video's ondertiteld te zijn. Zeven gemeenten gaven aan dat ze nu al aan alle eisen voldoen.

Tientallen systemen Volgens Ron Beenen, programmamanager bij Stichting Accessibility die zich inzet voor een betere toegankelijkheid, moeten vaak tientallen gemeentelijke systeem aan de nieuwe eisen voldoen. Ook invulformulieren voor gemeentelijke belastingen, het maken van afspraken of de huisvuikalender. 'Dat kan veel werk zijn en bij sommige gemeenten bestaat het volledige webteam uit maar een paar fte's', vertelt Beenen aan NU.nl

Homepages De gebrekkige toegankelijkheid van gemeentelijke websites komt niet uit de lucht vallen. Vorig jaar oktober bleek al dat niet meer dan een kwart van de gemeentelijke homepages aan de eisen voldoet. Gemeenten in Friesland en Limburg bleken toen het minst digitaal toegankelijk, de sites van gemeenten in Drenthe, Flevoland en Zeeland scoorden het best.

35) Voor enorme piek ouderen die er aan komt, nooit op tijd voldoende nieuwe woonvormen

Zorgvisie 3 maart 2020

'De toekomst van ouderenzorg ligt in het versnellen van innovatie'

Saskia van Opijnen reageert op het advies van de commissie Bos, waarin de noodzaak tot bouwen van nieuwe woonvormen voor ouderen naar voren komt. Van Opijnen ziet juist kansen in innovatie en digitalisering. 'Veel bouwen lijkt in deze tijd noch haalbaar noch realistisch.'

In de media-aandacht rondom het rapport 'Oud en zelfstandig in 2030' van commissie Wouter Bos domineerde de noodzaak tot het bouwen van nieuwe woonvormen voor ouderen. Maar is dat niet vooral meer doen van wat we al deden?

Voor de enorme piek aan ouderen die er nu aan komt, hebben we nooit op tijd voldoende nieuwe woonvormen gerealiseerd. Bovendien neemt de piek na 2040 weer af. Daarnaast is er ook een tekort aan arbeidspotentieel. Kortom: bouwen als oplossing? Ik zet er een groot vraagteken bij.

Samenwerken is belangrijk. En vooral innoveren en digitaliseren. Niet omdat het anders kan, maar omdat het echt anders moet.

We zullen fundamenteel anders moeten gaan denken over wat we doen, wie wat doet, en hoe we dat doen. Innovatie dus. Of het nu gaat om data gebruik, de vraag hoe we de zorgbehoefte kunnen beïnvloeden, of de inzet van zorgtechnologie. Daarbij moeten we naar mijn mening ook durven loslaten dat alles wat we doen aan vernieuwing moet leiden tot nog betere zorg. Goed is goed genoeg. Laten we dat goede vooral gaan borgen.

Op naar digitaal, het nieuwe normaal Digitalisering is daarbij niet dé oplossing, maar wel een belangrijke. De overheid, zorgaanbieders, medewerkers en cliënten zelf zullen meer moeten doen om ‘digitaal het nieuwe normaal’ te laten worden in de zorg voor ouderen. Daartoe moeten we wel een aantal knelpunten uit de weg ruimen. Nu is de digitaliseringsaanpak over te veel programma’s versnipperd en een ondergeschoven kindje, de financiering is onvoldoende en samenwerking in de keten zou op dit vlak steviger kunnen worden gestimuleerd. Maar ook “gewoon” geïnitieerd. Want iedereen kan en is ook zelf aan zet!

Digitaal thuis Digitalisering begint in de thuissituatie. De inzet van domotica thuis is voor velen nog een ver van mijn bed show. En als het al op de agenda komt, moet iedereen daarin zijn eigen weg vinden. Het aanbod wordt – gelukkig – steeds groter, en ook betaalbaarder. Maar het aanbod is ook ondoorzichtig. Hoe bepaal je wat voor jou het beste is in jouw situatie? Hier ligt een schone taak: voorlichting geven over en ondersteuning bij de inzet van domotica in de thuissituatie, bij een zorgvraag of gebrek, maar ook preventief.

Technologische mogelijkheden In de thuiszorg kan nog veel meer gebruik worden gemaakt van technologische mogelijkheden. Denk aan beeldbellen, sensoren en slimme medicijndispensers. Hier speelt echter, net als bij gemeenten, het financieringsprobleem. Er is bovendien door concurrentie een gebrek aan samenwerking tussen aanbieders. Hierdoor wordt de snelle opgang van zorgtechnologie in de thuissituatie belemmerd.

Ook vinden veel organisaties het wiel zelf en opnieuw uit. Wat een verspilling van zorggeld! Het is zeker zo dat bij investeringen in technologie de kost voor de baat uitgaat. Maar als we dat niet slim doen, lees ‘samen’, geldt dat niet voor iedereen.

Door veel steviger in te zetten op digitaal werken, kan de toenemende zorgvraag in de thuissituatie beter worden opgevangen. Met alle positieve aspecten van dien. Het voorkomen van uitval van medewerkers. Het behoud van de kwaliteit van zorg. Maar ook het effect op de zorg in de fase erna; men hoeft minder gauw naar een intramurale voorziening als de kwaliteit van zorg thuis langer geboden kan blijven worden.

Digitaal in het verpleeghuis Als het thuis echt niet meer gaat en iemand verhuist naar het verpleeghuis, dan zou ook daar ‘digitaal het nieuwe normaal’ het credo moeten zijn. We moeten ook intramuraal zwaarder inzetten op een andere manier van werken. Daartoe moeten we op een andere manier kijken en denken, misschien wel met ‘digitaal, tenzij...’ als uitgangspunt. Zodat hetgeen echt door mensen gedaan moet worden, door hen ook gedaan kan blijven worden.

Samen aan de slag Organisaties kunnen op dit vlak meer met elkaar samenwerken, van elkaar leren en zo doelmatig investeren. Ook hier geldt dat het wiel opnieuw uitvinden verspilling is, dat kunnen we ons niet veroorloven. Gezamenlijk optrekken om nieuwe technologieën te testen en in te voeren is van groot belang. Ergens proberen, met elkaar ervaringen delen, verbeteringen doorvoeren en breder invoeren.

Hiervoor zijn er voor de V&V-sector gelukkig ontwikkelgelden beschikbaar waar ook dankbaar gebruik van wordt gemaakt. Zo is in West-Brabant het programma ‘Anders Werken in de Zorg’ ontstaan, een programma waarop we in Friesland gaan voortborduren. Samen aan de slag, slim gebruik makend van de kennis, kunde en ervaringen die zijn opgedaan door onze West-Brabantse collega’s. Maar ook weer delen van onze ervaringen én ideeën.

Structurele middelen voor innovatie De ontwikkelgelden die we daarvoor gebruiken zijn echter tijdelijk en ze zijn alleen voor de verpleeghuissector. Structurele middelen voor innovatie en digitale transformatie in de hele keten en een actieprogramma dat daadwerkelijk samenwerking en opschaling op dit vlak ondersteunt, zou een wenselijke ontwikkeling zijn. Dit zou meer en sneller effect sorteren, dan het optuigen van een breed programma of acties formuleren aan de hand van de 35 aanbevelingen van de commissie Wouter Bos. En ook hier geldt; de kost gaat voor de baat uit!
Saskia van Opijnen, Bestuurder Noorderbreedte

36) Via aanbesteden sociale doelen verwezenlijken

Gemeente.nu 4 maart 2020

Gemiste kansen voor sociaal aanbesteden

Door Richard Sandee op 4 maart 2020 **Aanbestedingen, Bijstand, Werk** De mogelijkheden om via aanbesteden sociale doelen te verwezenlijken, zoals banen voor langdurig werklozen of arbeidsbepierkten, worden nog maar mondjesmaat benut. Zo kan het al helpen deze opdrachten duidelijker te omschrijven.

Aanbestedende diensten kunnen opdrachten ‘voorbehouden’ aan werkvoorzieningsbedrijven of zogeheten sociale ondernemingen. Andere bedrijven mogen dan niet meedingen, zodat de aanbesteding in elk geval bij het beoogde type organisatie terechtkomt. Om dat te bereiken, moeten de voorbehouden opdrachten wel goed vindbaar zijn voor deze partijen. Daaraan schort het nogal eens.

Ingewikkeld en complex ‘In de praktijk blijkt dat voorbehouden opdrachten niet altijd goed herkenbaar zijn op TenderNed,’ meldt expertisecentrum aanbesteden Pianoo (Fried: zie: <https://www.pianoo.nl/nl/actueel/nieuws/opdrachten-voor-sociale-ondernemingen-beter-vindbaar-maken>). Vragen van ChristenUnie-Kamerlid Eppo Bruins aan staatssecretaris Keijzer van Economische Zaken waren aanleiding om de vindbaarheid tegen het licht te houden. Bruins stelde daarbij dat sociaal ondernemers de zoektocht naar geschikte aanbestedingen ‘als ingewikkeld en complex ervaren’.

Volgens Keijzer (Fried: zie: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020D07086&did=2020D07086>) heeft TenderNed, waarin alle aanbestedingen zijn opgenomen, slechts één klacht hierover ontvangen. Toch erkent ze dat het beter kan. Dat blijkt betrekkelijk simpel. ‘Voor zowel de zoek- als de notificatiefunctie is vereist dat aanbestedende diensten deze termen opnemen in titel, omschrijving, zoektermen, et cetera.’ Pianoo maakt dit nu op haar verzoek duidelijk.

Kansen blijven liggen De Rekenkamer Rotterdam concludeerde onlangs nog dat kansen op het gebied van ‘social return’ (Fried: zie: <https://rekenkamer.rotterdam.nl/onderzoeken/onderzoeksopzet-social-return/>) blijven liggen. Zo komt er van de doelstelling om in álle gemeentelijke aanbestedingen sociale doelstellingen op te nemen, weinig terecht. ‘In de praktijk lukt dit bij lange na niet. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat de gemeente in minder dan de helft van de inkoopcontracten een socialreturn-eis opneemt,’ aldus de rekenkamer.

Desondanks realiseerde de gemeente in 2018 ruim 2500 arbeidsplekken met dit beleid. Dat zou veel beter zijn dan de andere grote steden. Maar ook hier past een kanttekening: ‘In slechts de helft van de gevallen wordt de vacature ingevuld door een Rotterdammer en één op de tien vacatures wordt vervuld door een werkzoekende uit Rotterdam-Zuid, terwijl 40 procent van de Rotterdamse bijstandsgerechtigden op Zuid woont.’

Punten toekennen Aanbestedingsdeskundige Willem Janssen zette voor Gemeente.nu eerder de juridische mogelijkheden voor sociaal aanbesteden (Fried: zie: <https://www.gemeente.nu/blog/de-sociale-onderneming-kans-voor-opschaling/>) op een rij. Punten toekennen voor sociale doelstellingen gebeurt vaak. De mogelijkheden voor sociale ondernemingen zijn volgens hem beperkt, omdat er veel eisen aan verbonden zijn.

Richard Sandee is coördinator van Gemeente.nu. Hij heeft ruim vijftien jaar ervaring als journalist op het gebied van openbaar bestuur. r.sandee@sdu.nl

37) Gemeenteraden laten kansen liggen om het beleid Sociaal Domein te sturen

Gemeente.nu 4 maart 2020

Gemeenteraden kunnen meer grip krijgen op sociaal domein

Door Richard Sandee op 13 februari 2020 **Bestuur, Gemeenteraad, Sociaal** De wetten in het sociaal domein hebben 'in belangrijke mate een uitvoeringskarakter' voor gemeenten. Desondanks laten gemeenteraden kansen liggen om het beleid te sturen. Zij kunnen daarin beter worden geholpen door colleges, die beleidskeuzes nog te weinig expliciet maken.

Dat concludeert de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) in het donderdag verschenen rapport Decentrale taak is politieke zaak (Fried: zie:

<https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/02/13/advies-decentrale-taak-is-politieke-zaak>). Daarvoor werden 27 gesprekken gevoerd in 9 gemeenten: vooral met raadsleden,

maar ook wethouders, griffiers en ambtenaren. De sturingsmogelijkheden voor het sociaal domein worden in de praktijk als gebrekkig ervaren.

Gevoel geen keus te hebben

'De gemeentelijke bestuurders waarmee de raad sprak waren hier vrij negatief over,' vermeldt het advies. 'Termen als "zorgplicht" in de Jeugdwet maken dat vooral gemeenteraden het gevoel hebben geen keus te hebben.' Dat heeft ook te maken met de tekorten. Financiële randvoorwaarden zijn 'steeds meer en soms uitsluitend bepalend'.

Daarbij past wel een kanttekening: 'De raad acht het mogelijk dat gemeenten het gebrek aan beleidsvrijheid als groter ervaren dan het daadwerkelijk is.' Er zijn namelijk wel degelijk verschillen tussen gemeenten, constateerde het adviesorgaan eerder al. 'Het gaat dan bijvoorbeeld om voorzieningen die uit de jeugdzorg gefinancierd worden of vormen van maatwerk gericht op zelfredzaamheid.'

Te belangrijk voor politiek

Tevens blijkt 'dat raden en colleges ver willen gaan om geen pijnlijke politieke keuzes te hoeven maken'. Ze bezuinigen liever op bijvoorbeeld cultuur of recreatie. De raad duidt dat als 'morele oorzaak van het apolitieke karakter' van het sociaal domein. 'Vooral raadsleden melden dat zorg te belangrijk is voor politiek.'

Toch denkt de ROB dat het debat een stuk politieker kan. Hier zou ook een taak liggen voor wethouders, die duidelijkere keuzes moeten voorleggen. 'Leg doordachte, onderbouwde scenario's voor aan de gemeenteraad in plaats van enkelvoudige voorstellen, zodat raadsleden meer keuzeruimte hebben. Die ruimte dwingt om afwegingen te maken en zet meer aan tot discussie.'

Gemeenteraden zouden in een kadernota 'maatschappelijke waarden' moeten vastleggen als houvast. 'Vertaal deze waarden in maatschappelijke effecten die u met het sociaal beleid wilt bereiken.'

Richard Sandee is coördinator van Gemeente.nu. Hij heeft ruim vijftien jaar ervaring als journalist op het gebied van openbaar bestuur. r.sandee@sdu.nl

38) Jongeren niet aanmerking voor schuldhulpverlening, vallen buiten allerlei wet- en regelgeving

Zorg+welzijn 4 maart 2020

'Het systeem werkt jongeren met schulden vaak tegen'

Schoolverzuim, dakloosheid, gezondheidsproblemen. Het aantal jongeren met schulden in Nederland is fors. Ruim 750.000 jongeren tussen de 18 en 35 jaar kampen volgens het Nibud met serieuze betalingsachterstanden. 'Schulden komen zelden alleen', zegt Nancy Hendriks, programmamanager van SchuldenLabNL.

'Het systeem werkt jongeren met schulden eigenlijk vaak tegen', zegt Hendriks. 'Ze komen niet aanmerking voor schuldhulpverlening, vallen buiten allerlei wet- en regelgeving. Jongeren worden eigenlijk gedwongen om met alles te stoppen om maar geld te verdienen om zo hun schulden af te lossen. Maar een uitzendbaantje is geen duurzame oplossing. Integendeel.'

Toekomst centraal De gemeente Den Haag begon daarom vanuit het Haagse SchuldenLab070 in de zomer van 2016 met een experiment, gericht op 53 jongeren met flinke schulden. De naam: het Jongeren Perspectief Fonds (JPF). 'In deze aanpak zetten we juist niet de schulden, maar de toekomst van de jongeren centraal. Waar heb je hulp bij nodig? Wat speelt er in jouw leven? Zo zijn we begonnen.'

Schuldenzorgvrij Samen met de jongeren is vervolgens een plan opgesteld om schulden te tackelen en ook om andere problemen aan te pakken. Aan schuldeisers wordt een saneringsbedrag geboden. Dit bedrag verschilt per jongere, afhankelijk van de draagkracht. Zodra de jongere eenmaal 'schuldenzorgvrij' is, wordt de tweede stap gezet. Het saneringsbedrag is vervolgens een restschuld tussen het JPF en de jongere, en die moet ingelost worden. Hiervoor gaat de jongere aan de slag met een persoonlijk perspectiefplan. Hendriks: 'Een onderdeel daarvan is de maatschappelijke stage, zo leveren zij zelf ook een bijdrage.' Ook worden afspraken gemaakt over de volgende stappen richting werk en studie.

Opgeschaald Het Jongeren Perspectief Fonds bleek een succes. Bijna alle jongeren stroomden – zonder schulden – uit naar werk of studie. In 2017 werd het project opgeschaald en zijn honderd jongeren ingestroomd. SchuldenLabNL – dat zich niet alleen op jongeren, maar op alle mensen in Nederland met schuldenzorgen richt – staat inmiddels tientallen gemeenten in heel Nederland met advies bij. 'Op verschillende manieren wordt het Jongeren Perspectief Fonds nu lokaal ingevuld.'

Angst om weer te falen Het geheim van de Haagse aanpak is volgens Hendriks 'maatwerk en de integrale aanpak'. 'Schulden komen nooit alleen. Dit zijn vaak jongeren die al heel wat hebben gemaakt, ze verkeren vaak in een sociaal isolement, hebben weinig zelfvertrouwen. De angst om weer te falen is groot.' Door de jongeren heel intensief te begeleiden, is er volgens de programmamanager veel mogelijk. 'We kijken samen naar het netwerk, naar de talenten, naar de ambities. Wat zijn je dromen? Waar wil je naartoe en hoe gaan we dat bereiken?' De begeleiders van het Jongeren Perspectief Fonds gaan ver, zegt Hendriks. Ze schakelen instanties in, helpen bij het vergroten van het netwerk. 'We moeten het vertrouwen van deze jongeren winnen.'

Nancy Hendriks is, naast onder meer hoogleraar Nadja Jungmann en Nibud directeur Arjan Vliegenthart, één van de sprekers op het Zorg+Welzijn congres Armoede & Schulden doorgrond op donderdag 9 april. Meer info of aanmelden >>

Vertrouwen in systeem kwijt Veel jongeren met schulden zijn het vertrouwen in het systeem 'volledig' kwijtgeraakt, weet ze. 'Ik was onlangs nog bij een bijeenkomst waar ik een jongen uit Enschede tegenkwam. Hij had al zoveel ellende achter de rug, zat diep in de schulden, had al met zoveel instanties gesproken. Ik zag zijn moedeloosheid. 'Ik ga nu maar kickboksen om andere pijn te voelen', vertelde hij me. Dat is toch schrijnend? We kunnen deze jongeren toch niet opgeven?'

Nazorg Daarom is, benadrukt Hendriks zeker bij deze kwetsbare jongeren de nazorg zo belangrijk. 'En dan bedoelen we niet één telefoontje met de vraag: gaat het goed? Nee, we houden echt de vinger aan de pols. Sommige mensen zijn nu eenmaal niet financieel zelfredzaam en vinden het heel lastig om dit soort zaken allemaal zelf te regelen. Niet gek, het systeem is ook uitermate complex. We blijven onze jongeren monitoren, ze hebben het mobiele nummer van de begeleider. Dat zijn we als professionals echt verplicht, vind ik.'

Recidive voorkomen Ze weet uit ervaring dat – ook bij problematische schulden – schuldeisers best bereid zijn om mee te denken. 'Vanuit SchuldenLab doen we ook aan Collectief Schuldregelen.' Ze wijst erop dat het gemiddeld vijf jaar duurt voordat mensen zich melden bij de schuldhulpverlening, vervolgens kan het wel een jaar duren voordat alle schuldeisers akkoord gaan met het saneringsvoorstel vanuit de schuldhulpverlening. 'Dat is veel te lang, maar door in gesprek te gaan met de schuldeisers blijkt er veel meer mogelijk dan soms gedacht. Zeker wanneer we over onze aanpak, begeleiding, het stabiliseren van de situatie en de nazorg vertellen. Schuldeisers willen graag recidive voorkomen.' *Jessica Maas*

39) Wat er mis is in de Participatiewet

LCR@ttentie 5 maart 2020

Blog Amma Asante: als we nu eens...

In de Tweede Kamer tijdens een Rondetafelgesprek over de evaluatie van de Participatiewet, op 20 februari, heb ik Marjan geïntroduceerd. Namens de LCR kon ik daar ook onze zienswijze uitleggen aan Kamerleden en toeschouwers.

Marjan is echt en zit al 20 jaar in de bijstand.

Zij is ongeveer van mijn leeftijd, eind veertig. Marjans verhaal illustreert volgens mij perfect wat er mis is in de Participatiewet. Het laat zien dat bejegening, deskundigheid en luisteren naar mensen een voorwaarde is voor goede basisdienstverlening. Het laat ook zien wat er allemaal mis kan gaan als deze ingrediënten ontbreken en professionele hulp niet wordt geboden.

Marjan vertelt het zelf *‘Als je net in de bijstand komt, krijg je hulp en moet je regelmatig solliciteren. Ik moest vijf keer per week solliciteren en kreeg hulp van een jobcoach bij het zoeken naar werk. In het begin stak ik veel energie in mijn sollicitaties, want als je goed wilt solliciteren, moet je je voorbereiden en enthousiast worden voor het bedrijf. Maar ik ontving de ene afwijzing na de andere. Na 3 à 4 jaar hoorde ik niets meer van de gemeente. Ik ben zelf op zoek gegaan naar vrijwilligerswerk en ik werkte een aantal uren tegen betaling als dienstverlener voor mensen met een persoonsgebonden budget (pgb). De uren die ik betaald werkte, gaf ik op aan de gemeente. De gemeente liet verder niets van zich horen.*

Ik constateer dat de aandacht van de gemeente voor mij in golven komt en gaat, als gevolg van nieuw landelijk of gemeentelijk beleid of een nieuwe wethouder. Ik voel mij speelbal van de gemeentelijke of landelijke overheid. Terwijl ik wel nuttig bezig ben. Ik doe vrijwilligerswerk. Iedere keer word ik gedwongen tot activiteiten die telkens doodbloeden wegens gebrek aan middelen of verandering van lokaal beleid.

Naar eigen bedrijf en forse schuld *Zo werd ik een aantal jaren geleden opgeroepen om te zien of een eigen bedrijf starten iets voor mij was. Ook zo'n nieuwe beleidsgril: veel mensen kregen dat aangeboden. Een lening via de gemeente was gemakkelijk te krijgen. De gemeente meende dat ik een eigen bedrijf zou kunnen opzetten in het kader van de dienstverlening die ik betaald verrichte voor pgb-houders. Dit leek op zich een goed idee en ik heb het geprobeerd met hulp van de gemeente. Helaas werden de pgb's voor de dienstverlening die ik bood, kort daarna bevroren en strandde mijn bedrijf en bleef ik met een forse schuld achter.*

Het mislukken van mijn eigen bedrijf en de problemen waar ik in het dagelijks leven tegenaan liep deden mij besluiten psychologische hulp te zoeken. Toen werd de diagnose autisme gesteld. Het bekend maken van mijn diagnose bij mijn begeleidster leidde tot de erkenning dat er dingen van mij waren gevraagd waaraan ik niet kon voldoen. Ik kwam weer terug in de bijstand en kreeg een nieuwe klantmanager. Ik voelde mij door haar begrepen en zij deed haar best voor me. Zij heeft mij onder andere geadviseerd over opname in het doelgroepenregister. Op zich een goed advies maar daardoor kreeg ik wel weer een andere klantmanager. Van haar kreeg ik geen goede hulp. Zij had geen verstand van mijn beperking. Ook kreeg ik weer een jobcoach maar ook die miste deskundigheid van autisme. Ik ervaar dat klantmanagers vaak onvoldoende deskundigheid hebben van de doelgroep mensen met een beperking.

Speelbal van beleid *Ik was teleurgesteld over de dienstverlening. Ik had vrijwilligerswerk waar ik mij gewaardeerd voelde. Ik heb ontheffing van de sollicitatieplicht gevraagd, niet omdat ik geen betaald werk wilde, maar omdat ik de kans dat het zou lukken zo klein achtte dat het onevenredig veel energie en teleurstelling kostte om het te blijven proberen. Omdat ik beschikbaar moest blijven voor betaald werk, kon ik ook geen plannen voor de lange termijn maken in vrijwilligerswerk waarin*

ik mij gewaardeerd voel en ook veel bij kan bijdragen. Ik heb het gevoel dat juist de eisen van de Participatiewet mij belemmerden om naar volle vermogen te participeren.

Mijn verzoek tot ontheffing van sollicitatieplicht leidde tot actie. En nu heb ik een werkervaringsplaats. Ik wil graag scholing. Ik heb daar een verzoek voor ingediend en dat ligt nu weer bij de gemeente. Ik hoop dat het mij nu gaat lukken om betaald werk te vinden. Als het weer niet lukt wil ik terug naar mijn vrijwilligerswerk en niet langer verplicht worden betaald werk te zoeken. Ik sta niet buiten de maatschappij. Het idee dat je alleen met een betaalde baan meedoet in de samenleving klopt niet. Ik wil niet telkens weer speelbal van beleid zijn zonder dat dit iets oplevert en mij zelfs terugwerpt. En ik zelf maar weer moet zien op te krabbelen.'

Gemiste kansen Toen Marjan net in de bijstand kwam, mocht vrijwilligerswerk eigenlijk niet. Daarna mocht het weer wel. Nu is het verplicht. Het kan verkeren. De gemeente denkt dat ze jobcoaching zelf kunnen doen en er wordt onvoldoende toegezien op de kwaliteit van jobcoaching. Wat we in dit uitkeringsverhaal van Marjan zien is een reeks gemiste kansen, die ertoe leiden dat een uitkeringsgerechtigde zonder adequate begeleiding jarenlang in de bijstand zit. Continu wordt gewezen op tegenprestatie. Nergens is het recht geformuleerd om gehoord te worden en ondersteuning te krijgen in de wijze waarop zij invulling willen geven aan hun bestaan. Wenst de Tweede Kamer echt dat iedereen in deze samenleving meedoet naar vermogen? Wil de Tweede Kamer dat de afstand tot de arbeidsmarkt wordt verkleind zodat mensen die nu nog aan de kant staan ook kans maken? Dan moet de Participatiewet echt grondig worden gewijzigd en moet het recht op ondersteuning worden vastgelegd. De andere fundamentele wijziging is het weghalen van de doelgroep jonggehandicapten en die onderbrengen bij de Wajong. Maar dat is weer een andere discussie... Daar kom ik nog een keer op terug.

40) Relatie Wmo en onderwijs

Schulinck nieuwsbrief 5 maart 2020

De Wmo in het onderwijs

Moet de Wmo voorzien in ondersteuning bij onderwijs?

4 maart 2020 – Christel Califano Onlangs zijn twee rechtbank-uitspraken verschenen die zich uitlaten over de relatie Wmo en onderwijs. Uit beide uitspraken kan worden afgeleid dat de compensatieplicht onder de Wmo 2015 niet al te makkelijk beperkt kan worden uitgelegd, als het gaat om begeleiding of voorzieningen die (mede) ten dienste staan aan het onderwijs. Dat is een wezenlijk verschil met de Wmo 2007.

Één van beide rechtbanken, de Rechtbank Overijssel, noemt dat ook expliciet: "Anders dan onder de oude Wmo kent de Wmo 2015 geen specifieke prestatievelen waarvan begeleiding bij het volgen van onderwijs is uitgezonderd. De wetgever heeft met de Wmo 2015 beoogd gemeenten breed verantwoordelijk te maken voor het bieden van ondersteuning aan mensen met beperkingen in het sociale domein". Dat is op zichzelf waar. Onder de Wmo 2007 moest de voorziening de cliënt in staat stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel, medemensen te ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan. Die resultaatsgebieden noemt de Wmo 2015 niet meer.

Welke 'grenzen' noemt de huidige Wmo dan wel? De wet zegt dat de gemeente een cliënt in staat moet stellen tot zelfredzaamheid of participatie en moet bijdragen aan een situatie dat hij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven. De vraag is dus hoe deze resultaatsverplichting zich verhoudt tot het volgen van onderwijs.

Kernbegrippen 'zelfredzaamheid en 'participatie'

Kernbegrippen bij de toepassing van de Wmo 2015 zijn 'zelfredzaamheid' en 'participatie'.

Zelfredzaamheid bevat twee elementen:

1. het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen (hierna ADL) en;
2. het voeren van een gestructureerd huishouden.

ADL zijn handelingen die mensen dagelijks in het gewone leven verrichten, zoals in en uit bed komen, aan- en uitkleden, bewegen, lopen, gaan zitten en weer opstaan, lichamelijke hygiëne, toiletbezoek, eten/drinken, medicijnen innemen, ontspanning, sociaal contact.

In staat stellen tot participatie wil zeggen dat iemand, ondanks zijn lichamelijke of geestelijke beperking, op gelijke voet met anderen in redelijke mate mensen kan ontmoeten, contacten kan onderhouden, boodschappen kan doen en aan maatschappelijke activiteiten kan deelnemen. Al met al dus brede begrippen die niet volledig zijn ingeperkt. De rechtbank Overijssel noemt deze beide begrippen helaas niet in haar uitspraak, maar laat wel blijken dat een Wmo-maatwerkvoorziening voor begeleiding in het onderwijs onder de reikwijdte van de Wmo kan vallen. De rechtbank Zeeland-West-Brabant zoomt wél in op de beide begrippen en gaat nog een stapje verder. Ze verwijst namelijk naar de toelichting op de Jeugdwet, die ook het begrip ‘deelname aan het maatschappelijk verkeer’ kent. Volgens die toelichting gaat het daarbij o.a. om het voorbereid zijn op de toekomst, door het behalen van een diploma. De rechtbank meent dat die uitleg ook van belang kan zijn voor het begrip ‘participatie’ in de Wmo 2015.

Begeleiding in het onderwijs kan onder de reikwijdte van de Wmo vallen

Onderzoek naar de concrete beperking blijft het uitgangspunt Hoewel ik mijn twijfels heb over de argumentatie van de rechtbank Zeeland-West-Brabant, ben ik ook van mening dat begeleiding (of een andere voorziening) tijdens onderwijs in sommige gevallen onder de Wmo 2015 kan vallen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan begeleiding bij sociale vaardigheden en sociaal contact, structuren of het handelen in nieuwe situaties. De begeleiding richt zich dan op het dagelijks leven van de cliënt, waar de studie een onderdeel van is.

Het allerbelangrijkste is uiteindelijk dat de beperkingen en ondersteuningsbehoefte goed en vooral concreet in kaart wordt gebracht. Dat is precies waar het in de uitspraken van deze rechtbanken misging. In de uitspraak van de rechtbank Overijssel had de gemeente zich al snel op het standpunt gesteld dat de gevraagde ondersteuning (begeleiding bij onderwijs) niet onder de werkingssfeer van de Wmo 2015 zou vallen. Vervolgens is het onderzoek afgebroken. Als mensen zich melden moet je als gemeente echter altijd een volledig onderzoek uitvoeren. Daarbij hoort ook onderzoek naar wat, in dit geval, de onderwijsinstelling zelf of het UVW kan bieden (afstemmen). Pas daarna kun je concluderen of de Wmo nog aan zet is.

41) Groeiende groep Nederlanders doet langer dan drie jaar beroep op hulp van voedselbank

Schulinck nieuwsbrief 5 maart 2020

Nibud: hulpvragers voedselbank slechts topje van de ijsberg

Schuldhelpverlening

5 maart 2020 Een groeiende groep Nederlanders doet langer dan drie jaar een beroep op hulp van de voedselbank. Het afgelopen jaar ging het om 15 procent van het klantenbestand van de voedselbank, vijf jaar geleden was dat nog 5 procent. Dat maakte de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken vandaag bekend.

Niet verbaasd De groei van het aantal mensen dat langer een beroep moet doen op de voedselbanken verbaast het Nibud niet. Nibud-onderzoek liet recent zien dat een kwart van de huurders in Nederland zoveel geld aan huur kwijt is, dat zij moeite hebben met het betalen van hun andere kosten van levensonderhoud. Ook hebben zij te weinig financiële reserves. Vaak zijn deze huishoudens een kei in budgetteren en kunnen zij rondkomen van een klein budget. Iets anders is het om dat jarenlang vol te moeten houden.

Te complex 20 procent van de Nederlanders heeft iedere maand vaste uitgaven, maar niet iedere maand hetzelfde inkomen. Een zesde van de huishoudens met een laag inkomen heeft geen

idee of ze recht hebben op toeslagen. En daarnaast ziet het Nibud dat een grote groep mensen met ernstige geldproblemen de weg naar de schuldhulpverlening niet weet te vinden. Zij schamen zich of onderschatten de omvang van hun problemen. Bovendien maken wet- en regelgeving de samenleving voor veel mensen te ingewikkeld. Voor hen is het aanvragen van toeslagen en andere inkomensondersteuning moeilijk. Hierdoor zijn zij onzeker en bang om het verkeerd te doen.

Financiële problemen Onze complexe samenleving zorgt er ook voor dat mensen het overzicht verliezen en hun inkomsten en uitgaven niet in balans kunnen houden. Nog altijd heeft één op de vijf huishoudens financiële problemen. De ene helft heeft lichte en de andere helft heeft zware financiële problemen. Bij deze groep is vaak sprake van loonbeslag. Dit aantal schatten we op 500.000 tot 700.000 huishoudens. Het Nibud wil deze mensen graag 'uit de schulden halen', want de meeste hebben niet door hun eigen toedoen geldproblemen gekregen.

Dweilen 'De groei van het aantal voedselbankklanten dat veel langer hulp nodig heeft dan eerst, laat zien dat het in Nederland eigenlijk dweilen met de kraan open is,' aldus Nibud-directeur Arjan Vliegenthart. 'We doen ons best om mensen aan alle kanten te ondersteunen: gemeenten, (schuldhulp)verleners, overheid. Maar misschien moeten we met elkaar constateren dat de huidige samenleving voor veel mensen te complex is en niet langer houdbaar. Veel mensen met weinig geld kunnen ontzettend goed met hun geld omgaan, maar ze worden slachtoffer van de omstandigheden waar wij als samenleving schuldig aan zijn.'

Bron: Nibud

42) Op tijd rolstoel aangevraagd maar drie maanden later is deze rolstoel nog steeds niet geleverd

Google melding Wmo: Nationale Zorggids (persbericht) 5 maart 2020

Drie maanden wachten op rolstoel is nieuwe norm in Rotterdam

- 04 maart '20 Inwoners van Rotterdam die via de gemeente een hulpmiddel aanvragen, moeten daar soms wel drie maanden op wachten. Leverancier Vraagwijzers kampt met problemen en is niet in staat om de hulpmiddelen binnen de wettelijke termijn van 42 dagen te leveren. De 73-jarige Ingrid Wissekerke wacht nu al drie maanden op een rolstoel die ze nodig had na een rugoperatie. Nog altijd heeft ze het hulpmiddel niet ontvangen. Dit meldt Telegraaf.

Inwoners kunnen via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) bij de gemeente de vraag voor een hulpmiddel indienen. Het kan gaan om bijvoorbeeld een rolstoel of een scootmobiel. Mevrouw Wissekerke had op tijd haar rolstoel aangevraagd omdat er een rugoperatie op de planning stond. Na die tijd zou ze graag gebruik willen maken van een rolstoel om zich te bewegen. Maar drie maanden later is deze rolstoel nog steeds niet geleverd.

Ook problemen met voorganger De gemeente Rotterdam kampt al langer met lange wachttijden en problemen met het leveren van hulpmiddelen. Niet alleen met de huidige leverancier maar ook met diens voorganger waren er klachten over de wachttijden. De gemeente nam afscheid van deze voorganger en hoopte met Vraagwijzers beter zaken te kunnen doen. Met name de afgelopen maanden is de gemiddelde wachttijd behoorlijk opgelopen.

Verzoek om debat over wachttijden Michel van Elck, raadslid van Leefbaar Rotterdam, diende al een debatverzoek in om over de wachttijden van de Wmo te spreken. Ook 50Plus en de SP vinden dat het ernstig is als hulpbehoevende inwoners zo lang op hun hulpmiddel moeten wachten. De gemeente zegt ook niet blij te zijn met de situatie. "Daarom werken we met man en macht om de wachttijden bij de Vraagwijzers op te lossen", aldus een woordvoerder van Rotterdam.

Door: Nationale Zorggids

43) Jongeren kunnen door verschillende factoren in een kwetsbare positie terecht komen

Movisie 5 maart 2020

Inspirerende projecten voor kwetsbare jongeren

Enkele praktijkbeschrijvingen met werkzame elementen

Jongeren kunnen door verschillende factoren in een kwetsbare positie terecht komen, wat het bouwen aan een gezonde en zelfredzame toekomst voor hen bemoeilijkt. Vaak kampen zij met schulden, een afstand tot de arbeidsmarkt en hebben zij problemen in de persoonlijke en/of relationele sfeer. Dit zorgt voor een verhoogde kans op dak- en thuisloosheid. Daarom is het hebben van een startkwalificatie en eigen inkomen belangrijk voor het creëren van een stevigere positie.

In Nederland is dak- en thuisloosheid onder jongeren tussen de 18 en 30 jaar in de afgelopen tien jaar verdrievoudigd van 4.000 naar 12.600 (CBS, 2004, 2016, 2018, 2019). Ook zijn er zo'n 800.000 jongeren tussen de 15 en 27 jaar, die geen onderwijs volgen, waarvan 22,3% geen startkwalificatie bezit en 19% geen werk heeft (CBS, 2017). Veelal gaat het om jongeren die kampen met (complexe) multi-problematiek. Daarom vraagt de aanpak van jongeren in een kwetsbare positie om een integrale benadering.

Movisie heeft in samenwerking met het Kansfonds en Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN) in oktober 2019 het inhoudelijke programma van een landelijke inspiratiemiddag 'Werken vanuit de leefwereld' verzorgd. Hierbij kwamen verschillende projecten aan bod die verbonden zijn aan de projectversneller 'Zwerfjongeren; Geloof in eigen kunnen' van beide organisaties. Vanuit deze driejarige versneller hebben het Kansfonds en Stichting Zwerfjongeren Nederland lokale en regionale initiatieven ondersteund bij hun aanpak van dak- en thuisloosheid en verwante aanpakken onder jongeren.

Inspirerende praktijken In de aanloop naar deze landelijke inspiratiemiddag zocht Movisie enkele praktijken op en ging in gesprek met de sociaal professionals/begeleiders. Hoe is het project opgebouwd, hoe worden deze jongeren door hen ondersteund en wat zijn de werkzame elementen? Omdat dit waardevolle informatie opleverde, zijn we nog bij een aantal praktijken in gesprek gegaan. Wat geresulteerd heeft in een totaal van vijf praktijkbeschrijvingen die op eigen wijze jongeren in een kwetsbare positie ondersteunen.

De praktijkbeschrijvingen

De Kandidatenmarkt. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/kandidatennetwerk-geloof-eigen-kunnen>) Een project in Amsterdam waarin jongeren worden ondersteund bij hun hulpvraag door de inzet van de kracht van het sociale netwerk.

Jongeren Maken de Stad. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/jongeren-maken-stad>) Een outreachend project in Lelystad waarin jongeren de kans en ruimte krijgen om met hun eigen ideeën en talenten aan de slag te gaan onder het motto 'Voor jongeren, door jongeren'.

URBN Village. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/urbn-village>) Een jongerenbeweging met ontmoetingsplek in Lelystad, waarin jong (URBN) talent de kans krijgt elkaar te ontmoeten en zich te ontwikkelen. Waar kunst, cultuur en zelfexpressie de ruimte krijgt en waar jongeren terecht kunnen met hun hulpvragen.

We Have a Dream. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/we-have-dream>) Een project in Twente waarin dak- en thuisloze jongeren worden ondersteund op hun weg naar een gezondere toekomst door een gecombineerde inzet van begeleid wonen en outreachende jongerenmaatjes.

Kamer-Raad. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/kamer-raad>) Een concept waarbij jongeren die met een problematische thuissituatie te maken hebben, kunnen wonen en tijdens hun studietijd begeleid worden, en daarmee de kans krijgen om hun startkwalificatie te behalen.

Tijdens groeps gespreks sessies kwamen werkzame elementen aan bod in de ondersteuning van jongeren in een kwetsbare positie. Enkele elementen die werden genoemd zijn:

- * Investeer in de vertrouwensband.*
- * Gebruik eigen ervaringsdeskundigheid indien je deze bezit.*
- * Zet peers en hun ervaringsdeskundigheid in.*
- * Toon oprechte interesse.*
- * Houd in de relatie ruimte vrij voor spontaniteit.*
- * Zet het sociale netwerk van de jongere in.*
- * Benader de jongere vanuit zijn of haar potentie. Focus je op kwaliteiten en mogelijkheden.*
- * Laat de jongeren merken dat hij of zij mag vallen en daarna weer opstaan. Laat een jongere nooit vallen.*
- * Heb veel geduld.*
- * Luister naar de jongere. Let op wat de jongere nodig heeft en geef dit. Of probeer te achterhalen wat de jongere nodig heeft.*
- * Ga naast de jongere staan. Neem de jongere (tijdelijk) aan de hand voor praktische zaken.*
- * Leg de jongere niks op. Hij of zij moet zelf gemotiveerd zijn of er voor open staan.*
- * Geef de jongere de regie. Maak de jongere medeverantwoordelijk voor zijn/haar proces.*
- * Werkalliantie is de sleutel. Jongeren moeten weten wat ze aan je hebben, maar ook wat jij van hen verwacht. Stem je verwachting af op de jongere. Wissel dialooggericht werken af met cliëntgericht werken. Om intrinsieke motivatie te stimuleren maar ook om te voldoen aan eisen van bijvoorbeeld de gemeente.*
- * Beloon de jongere bij successen. Dit kan door het geven van positieve aandacht.*
- * Laat jongeren meedenken in werkmethodes.*

44) Mensen die vanwege psychiatrische problemen in een kwetsbare positie verkeren

Movisie 5 maart 2020

Beter meedoen in de samenleving, hoe zorgen we daarvoor?

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

Voor mensen die vanwege psychiatrische problemen in een kwetsbare positie verkeren, verandert er veel. Zij wonen of woonden bijvoorbeeld in een instelling met andere mensen die ook begeleiding nodig hebben. Steeds vaker is er nu een andere vorm van wonen: in hun eigen huis met ambulante hulpverleners. Dat maakt meedoen in de samenleving beter mogelijk. Voor welke opgave staan alle betrokkenen om dit mogelijk te maken?

Verschillende onderzoeken en de voorvechters van de nieuwe ggz toonden het al aan: mensen met psychische problemen worden niet beter in instellingen, maar hebben meer baat bij ondersteuning in hun eigen omgeving. Er wordt al een aantal jaar op verschillende plekken gewerkt aan een nieuwe manier van werken. Dat zien we terug in de regionale projecten rondom verward gedrag en regionale plannen Beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Voor beide vormen van innovatie zijn stimulansen beschikbaar gesteld door ZonMW. Daarmee neemt het aantal praktijken toe dat ondersteuning anders organiseert.

Opgave gemeenten

Gemeenten hebben meer en meer de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat mensen die te maken hebben met ernstige en langdurige psychiatrische of psychosociale problematiek meedoen in de samenleving. Daarvoor zijn de laatste jaren diverse initiatieven ondernomen en wettelijke kaders aangepast. Ook het tegengaan van overlast en het zorgen voor veiligheid - zowel van deze groep als van de omwonenden - behoort tot de verantwoordelijkheid van gemeenten.

Na een periode waarin gemeenten deze ontwikkelingen afzonderlijk en projectmatig hebben benaderd, willen nu steeds meer gemeenten een integraal en samenhangend beleid voeren. Dit sluit

aan op de meerjarenagenda beschermd wonen, de aanpak verward gedrag (VLOT) en de invoering van de wetten verplichte ggz en dwang en drang. (Fried: zie: <https://www.dwangindezorg.nl/>)

Bestuurlijke verantwoordelijkheid bij alle gemeenten De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen, ligt nu bij de centrumgemeenten. Voor beschermd wonen ligt die vanaf 2022 bij alle gemeenten. De afspraken hierover liggen vast in het nieuwe Verdeelmodel Opvang en Beschermd Wonen. Voorwaarde daarbij is verplichte regionale samenwerking. Die voorwaarde is omdat de beweging naar lokaal voor kleine gemeenten ingewikkeld is vanwege de schaalgrootte en de beperkte mogelijkheid tot het exploiteren van voorzieningen. Het model wordt in tien jaar geleidelijk ingevoerd.

De maatschappelijke opvang blijft tot 2025 ondergebracht bij de centrumgemeenten. Daarna besluit de Rijksoverheid of de verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opvang ook bij alle gemeenten komt te liggen.

Ambitie: normalisering In 2015 bracht de commissie Dannenberg in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een advies uit over de toekomst van het beschermd wonen. (Fried: zie: https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf) 'Beschermd wonen is niet meer een gebouw dat in de grote stad staat, maar een huis in elke wijk, waar we ter plekke zijn voordat het misgaat.' Dit advies – waarin de ambitie tot normalisering een prominente plek heeft – is grotendeels overgenomen in de meerjarenagenda. Het werk van Movisie sluit aan bij deze ambitie.

Om echt verschil te maken in de nieuwe situatie, hebben gemeenten de ambitie om toe te werken naar sociale inclusie, ofwel: een vangnet in de eigen gemeente te organiseren. Steun bij wonen, werken, meedoen in de buurt, beheer van financiën, contacten zijn belangrijke elementen. Deze steun is bij voorkeur persoonsgericht en levensbreed/integraal. De uitwerking van de ambitie is gebaseerd op de voorwaarden in de meerjarenagenda beschermd wonen/maatschappelijke opvang. De VNG heeft ter voorbereiding een aantal leerkringen georganiseerd met kleinere gemeenten. De opbrengsten van de bijeenkomsten zijn gebundeld in de Handreiking Lokaal uitvoeringsplan Beschermd Wonen en Beschermd Thuis (Fried: zie: <https://vng.nl/nieuws/vernieuwing-van-beschermd-wonen-gebruik-de-vng-handreiking>). Hier staat bijvoorbeeld in hoe je als gemeente kunt investeren in de samenwerking met andere gemeenten en met zorgaanbieders. Dat is één van de voorwaarden om een gezamenlijke ambitie te formuleren.

Wat kan Movisie betekenen?

Movisie ondersteunt gemeenten en aanbieders om deze beoogde beweging van normalisering mee vorm te geven. Wil je samen met Movisie aan de slag? Neem dan contact op met de expert (Fried: zie: *Meer informatie? Neem contact op met: Margit van der Meulen* Mail Margit : m.vandermeulen@movisie.nl Tel. 06-55440574)

De opbrengsten zijn:

* De in de wijk werkzame professionals, vrijwilligers en de omwonenden zijn aangehaakt en voelen zich voldoende toegerust en gesteund om hun aandeel te kunnen leveren.

* De positieve betrokkenheid van mensen met ernstige klachten en hun naasten zelf. Denk aan de inbreng van ervaringsdeskundigen in gemeentelijke werkgroepen en onderlinge steun, zelfhulp en lotgenotencontact.

* De kennis uit de praktijk biedt handvatten voor anderen om ook de slag te gaan. Movisie bundelt deze kennis op de themapagina Maatschappelijke zorg. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/maatschappelijke-zorg>) Lees bijvoorbeeld over de lessen uit Heerlen (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/hoe-geef-je-samenwerking-tussen-zorg-sociaal-domein-integraal-vorm>) of de publicatie Op weg naar een beschermd thuis. (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/publicatie/weg-naar-beschermd-thuis>)

45) De nieuwe aangescherpte meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld

Movisie 5 maart 2020

Blog: Zo maak je signalen van huiselijk geweld bespreekbaar

De kans dat je slachtoffer wordt van geweld is thuis het grootst. Dat is een duizelingwekkend feit, vindt Kristin Janssens. Professionals worstelen met het signaleren, beoordelen en bespreekbaar maken van (ex-)partnergeweld. Janssens was projectleider bij de ontwikkeling van RelatieWijs, een methodiek die helpt in het stellen van een norm bij (ex-)partnergeweld.

De nieuwe aangescherpte meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld geeft hulpverleners een afwegingskader dat helpt bij het beslissen of en wanneer ze moeten melden bij Veilig Thuis. Toch blijkt uit onderzoek en praktijk dat het moeilijk is om bij huiselijk geweld tegen volwassenen te interveniëren en een norm te stellen. Ik hoor vaak dat professionals signalen niet bespreekbaar durven te maken, omdat ze niet zeker weten wat er speelt. Wat als je het mis hebt?

Norm stellen Bij geweld tegen kinderen blijken professionals minder moeite te hebben met het stellen van een norm, dan bij volwassenen. Het blijkt moeilijk te zijn om een (moreel) standpunt in te nemen als het om volwassenen gaat. Dan horen we bijvoorbeeld reacties als ‘wie zijn wij om daar iets van te vinden?’ of ‘ze kan toch weggaan bij haar partner?’ Toch is het aan de professional om het gesprek aan te gaan en samen te zoeken naar het complete verhaal, als het in elkaar zetten van een puzzel.

RelatieWijs Met de ontwikkeling van de interventie RelatieWijs wil Movisie bijdragen aan het vergroten van de handelingsvaardigheid van professionals op het gebied van (grensoverschrijdend) gedrag in afhankelijkheidsrelaties. Dit doen we door bestaande normen, vanuit een mensenrechtenperspectief, wet- en regelgeving te expliciteren en te integreren in een normatief kader. RelatieWijs (Fried: zie: <https://www.movisie.nl/artikel/nieuwe-methodiek-relatiewijs>) biedt een objectieve meetlat om (vermoedens) van (ex-)partnergeweld (tijdig) te signaleren, bespreekbaar te maken, zorgvuldig te wegen en te beoordelen én er adequaat op te reageren. Het is een hulpmiddel bij het doorlopen van alle stappen van de meldcode. Het helpt je eenduidig en slagvaardig te handelen met als doel het geweld te stoppen.

Wat is toelaatbaar? Hoe werkt dat dan? RelatieWijs bevat onder andere casuïstiek, in de vorm van 22 tekeningen met voorbeelden. Geen enkele situatie is hetzelfde en ook grensoverschrijdend gedrag (waaronder geweld) komt in allerlei vormen voor. De casussen zijn versimpelde voorbeelden, de werkelijkheid is uiteraard veel complexer. Professionals die de tool gebruikten geven terug dat de tekeningen heel goed werken om te oefenen met het instrumentarium, de juiste vragen te stellen en er objectiever naar te kijken. De situatieschetsen helpen om na te denken, te praten met collega's én te oefenen in het doorlopen van de stappen van de meldcode en hiermee uiteindelijk ook de vertaling naar de praktijk te kunnen maken. Wat opvalt is dat bij het gebruiken van deze tool professionals al redelijk snel overeenstemming bereiken over de vraag welk gedrag toelaatbaar is en welk gedrag grensoverschrijdend is. Het duiden en bespreken van casuïstiek met behulp van criteria en richtlijnen voor het wegen en beoordelen, draagt bij aan het komen tot meer gemeenschappelijke taal, en een meer gezamenlijk gedeelde norm ten aanzien van wat acceptabel is en wat niet.

Handvatten

Net zoals bij het succesvolle Sensoa (Fried: zie: <https://vlaggensysteem.nl/>) Vlaggensysteem© geeft RelatieWijs bij een goede weging en beoordeling richting aan het handelen. Het geeft handvatten om dat gesprek over die eerste vermoedens en signalen te voeren. Eerst met eigen collega's: ‘Wat zou je willen weten over het gezin of stel?’ ‘Wat is nu belangrijk?’ En van daaruit ook voor het gesprek met de cliënt zelf.

Kristin Janssens, senior projectleider Sociale veiligheid: preventie en aanpak (seksueel) grensoverschrijdend gedrag.

46) Veel professionals in sociaal domein en onderwijs worstelen met morele dilemma's

Kennisplatform Integratie & Samenleving 5 maart 2020

Struisvogel Sessie maakt morele dilemma's behapbaar

Nieuwe tool voor onderwijs en sociaal werk

3 maart 2020 Wat doe je als een jongere niet wil meedoen aan een activiteit vanwege het geloof? Hoe reageer je als een leerling homofobe scheldwoorden gebruikt? De nieuwe tool 'Struisvogel Sessie' van KIS en Stichting School & Veiligheid helpt om het gesprek aan te gaan over dit soort situaties die vaak leiden tot morele dilemma's. Met als resultaat een duidelijke handelingsrichting voor de hele organisatie.

Veel professionals in het sociaal domein en het onderwijs worstelen in hun eentje met morele dilemma's. Dat kan behoorlijk eenzaam zijn. En de uitkomst is soms dat ze hun kop in het zand steken.

Niet langer de kop in het zand In een Struisvogel Sessie kan dat juist niet; een dilemma wordt daar in groepsverband binnenstebuiten gekeerd. Wat maakt dat de kwestie een dilemma oplevert? Wat zijn de verschillende perspectieven, wie zijn er allemaal bij betrokken? Wat zeggen organisatieregels en wetgeving erover? Wat zijn de mogelijke reacties en wat is de best passende reactie? En: wat is er nodig om die in de praktijk te brengen?

'De gesprekstool maakt morele dilemma's behapbaar. Met tijdsaanduidingen voor de verschillende stappen'

Vrolijk en overzichtelijk De gesprekstool oogt vrolijk en overzichtelijk. Fleur Nollet was vanuit Stichting School & Veiligheid betrokken bij de ontwikkeling van de tool. 'De vormgeving neemt de gespreksleider en de deelnemers stap voor stap aan de hand', zegt ze. Het maakt morele dilemma's behapbaar. 'Met tijdsaanduidingen voor de verschillende stappen. En er zitten ook veel praktijkvoorbeelden in, om te laten zien waar het over gaat.'

Naar de gesprekstool (Fried: zie: <https://www.kis.nl/publicatie/struisvogel-sessie-gesprekstool-voor-morele-dilemmas>)

Vrijheid versus discriminatie Annemarie van Hinsberg was namens KIS betrokken bij de totstandkoming. Aan de hand van een voorbeeld uit een pilotsessie legt ze uit hoe het in zijn werk gaat. 'Dit dilemma kwam aan de orde: een vrijwilliger in een maatjesproject wilde niet werken met een Eritrese jongen. Een lastig dilemma voor de coördinerende professional. Aan de ene kant weegt de keuzevrijheid van de vrijwilliger, aan de andere kant wegen organisatiewaarden als inclusiviteit en antidiscriminatie.'

Gezamenlijke handelingsrichting 'Een mogelijke reactie is om de vrijwilliger dan maar aan iemand anders te koppelen', voegt Van Hinsberg toe. 'Het andere uiterste is dat de vrijwilliger vanwege haar weigering niet meer welkom zou zijn. Tijdens de sessie werd een alternatieve reactie als gezamenlijke handelingsrichting verkozen: die van diversiteit en inclusie. De richting was om te proberen de vrijwilliger in kwestie de waarde daarvan in te laten zien.'

Actiever uitdragen Inclusiviteit en diversiteit waren volgens Van Hinsberg al wel belangrijke waarden in de organisatie in kwestie, 'maar ze moesten nog expliciet gemaakt worden en actief gecommuniceerd. Dat is de laatste stap van de sessie, om daar een plan bij te maken over wie wat gaat doen. In dit voorbeeld zou een van de afspraken bijvoorbeeld kunnen zijn dat de leidinggevende in het vrijwilligerscontract op laat nemen dat dit belangrijke waarden zijn en dat de vrijwilliger ze dient te onderschrijven. Daarmee wordt het echt vastgelegd.'

'De gesprekstool geeft de professional een groter gevoel van zekerheid in situaties met lastige dilemma's, en back-up van de organisatie'

Groter gevoel van zekerheid De gesprekstool geeft de professional een groter gevoel van zekerheid in situaties met lastige dilemma's, en back-up van de organisatie, legt Nollet uit. 'Deelnemers uit testsessies noemen het echt een verademing. Ze weten beter hoe te handelen, en

weten ook dat de collega's op dezelfde manier handelen, vanuit hetzelfde professionele kader dat is afgesproken. Daar heeft iedereen zich aan te committeren. Soms moet een professional boven de eigen persoonlijke visie uitstijgen.'

Terugkerend Veel situaties die tot dilemma's kunnen leiden zijn terugkerend en min of meer vergelijkbaar. Zo is het elk jaar Ramadan, met vragen over wel of niet sporten van leerlingen die vasten. En ook kwetsende scheldwoorden zijn van alle tijden. Soms is het ene scheldwoord populair, dan weer het andere, maar bijna altijd zijn ze kwetsend. En overal kunnen graag geziene vrijwilligers onverwacht stelling nemen over discutabele onderwerpen, bijvoorbeeld dat Zwarte Piet onaangetast moet blijven. Dat soort situaties leent zich uitstekend voor een Struisvogel Sessie, meent Van Hinsberg. 'Want dan kun je vervolgens steeds teruggrijpen op de handelingsrichting die je met elkaar hebt afgesproken.'

Schoolregels of grondwet Als zich een nieuw dilemma voordoet, dan helpt het als je al eens eerder een sessie hebt gedaan. Van Hinsberg: 'Je kunt het gesprek met collega's makkelijker aangaan. En je weet hoe je een nieuwe sessie kunt organiseren.' De opgedane ervaring tijdens een eerste sessie helpt ook nog op een andere manier, zegt Nollet tot slot. 'Want je hebt ingezien dat je niet in je eentje hoeft te worstelen met een kwestie. Je hebt gezien dat bij veel dilemma's de bestaande school- of organisatieregels al richting geven. Of, zoals in het geval van discriminatie, de grondwet.'

Bekijk de tool 'Struisvogel Sessie' (Fried: zie: <https://www.kis.nl/publicatie/struisvogel-sessie-gesprekstool-voor-morele-dilemmas>)